

ОДБРАНА

Александра и Александар Свадба за памћење

Интервју Др Зоран Весић, државни секретар Министарства одбране

У служби мира

ВОЈСКА СРБИЈЕ

Пријави се! ☎ 011 20 63 432

www.mod.gov.rs

КО СМЕ ТАЈ МОЖЕ...

БУДИ ПРОФЕСИОНАЛАЦ

www.budiprofesionalac.rs

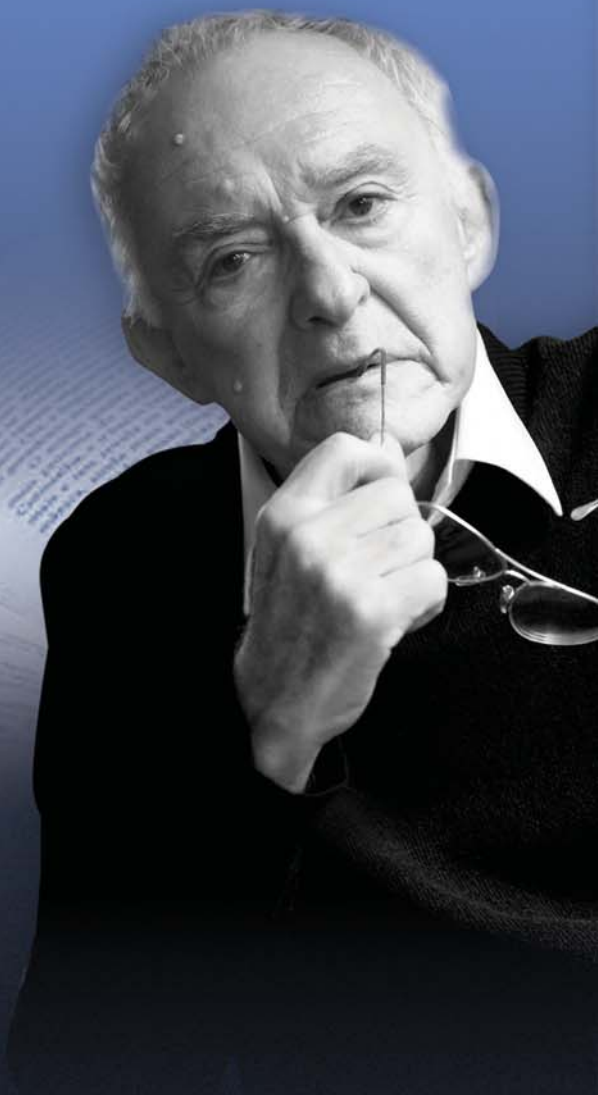

БЕОГРАДСКЕ ПРИЧЕ

МОМО КАПОР

Велика галерија Дома Војске Србије
Београд, Браће Југовића 19
до 15. јуна, од 11 – 19 часова

ROADSTAR RADIO

98,5^{Mhz}

**U ritmu
proleća!**

www.roadstar.rs

„Одбрана“ наставља традицију „Ратника“, првог војног листа у Србији, чији је први број изашао 24. јануара 1879.

Издавач

Медија центар „ОДБРАНА“
Београд, Браће Југовића 19
medijacentar@mod.gov.rs

Директор

Славољуб М. Марковић, потпуковник

Главни и одговорни уредник

мр Раденко Мутавић

Заменик главног уредника

Владимир Почуч, мајор

Уредници

Мира Шведић
Душан Глишић
Александар Петровић, поручник

Стални сарадници

Станислав Арсић, мр Себастиан Балаш,
мр Славиша Влацић, Мирослав Ц. Ђорђевић,
Владица Крстић, др Милан Мијалковски,
мр Зоран Милодиновић, мр Миљан Милкић,
Крсман Милошевић, др Милан Милошевић,
Никола Остојић, Никола Оташ, Иштван Пољанац,
Будимир М. Поподић, Влада Ристић

Дизајн и прелом

Енес Међедовић (ликовни уредник),
Станислава Струњаш, Бранко Сиљевски,
Марија Марић и Слободан Михаиловић
(технички уредници)

Фотографија

Даримир Банда (уредник)
Горан Станковић и Јово Мамула (фоторепортери)

Језички редактор

Слађана Мирчевски

Коректор

Слађана Грба

Секретар редакције

Вера Бјеловук

Документација

Радован Поповић (фото-центар)

ТЕЛЕФОНИ

Директор 3241-258; 23-809
Главни и одговорни уредник 3241-257; 23-808
Секретар редакције 3201-809; 23-079
Прелом 3240-019; 23-583
Маркетинг 3241-026; 3201-765; 23-765
Претплата 3241-009; 3201-995; 23-995

ТЕЛЕФАКС 3241-363

АДРЕСА

11000 Београд, Браће Југовића 19

e-mail

odbrana@mod.gov.rs
redakcija@odbrana.mod.gov.rs

Internet

www.odbrana.mod.gov.rs

Жиро-рачун

840-312849-56 МЦ „Одбрана“

Претплата

За припаднике МО и Војске Србије преко РЦ
месечно 160 динара.
За претплатнике преко Поштанске штедионице
месечно 180 динара.

Штампа „ПОЛИТИКА“ АД, Београд,

Македонска 29
ОДБРАНА ISSN 1452-2160

Магазин излази сваког 1. и 15. у месецу

„Одбрана“ је члан
Европског удружења војних новинара

НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ:

Александра и Александар Томовић, припадници Војске Србије, рекли су „да“ на колективном венчању испред Скупштине Града Београда, 15. маја, у оквиру традиционалне манифестације „Свадба за маштање“

Снимио Горан СТАНКОВИЋ

САДРЖАЈ

■ ДОГАЂАЈИ

- 6 **Сусрет министара Шутановца и Дачића са Високим представником ЕУ Кетрин Ештон**
НОВО ПОВЕРЕЊЕ
- 7 **Министар Шутановац у Мађарској**
БЛИЖЕ ЕВРОПИ
- 8 **Конференција за новинаре министра одбране**
РЕЗУЛТАТИ ОТВАРАЈУ НОВЕ ПЕРСПЕКТИВЕ
- 14 **Додељена одликовања припадницима Министарства одбране и Војске Србије**
ПРИЗНАЊА КОЈА ОБАВЕЗУЈУ
- ИНТЕРВЈУ
- 16 **Др Зоран Весић, државни секретар Министарства одбране**
У СЛУЖБИ МИРА
- 20 **Отворена изложба „Мировне мисије Војске 1956-2011“**
ТРАДИЦИЈА СЕ НАСТАВЉА

Изложбу „Мировне мисије Војске“ у Војном музеју у Београду отворили су министар одбране Драган Шутановац и шеф мисије и командант снага у мировној операцији Уједињених нација у Либану, генерал-мајор Алберто Асарта Куевас

■ РАЗГОВОР С ПОВОДОМ

- 28 **Генерал Милоје Милетић, начелник Генералштаба Војске Србије**
ПОТВРДА ПОУЗДАНОГ ПАРТНЕРСТВА

Циљеви предстојеће Стратегијске војне конференције за партнере јесу продубљивање и проширивање партнерства, сарадње и поверења, те размена мишљења, знања и искустава о најактуелнијим стратегијским и безбедносним питањима. За нас је ово један од начина да, уз уважавање одређења о војној неутралности, истовремено искажемо и одређење о спремности на сарадњу, када је то у интересу мира.

Војска Србије
у мировним мисијама

ОДГОВОРНОСТ ЗА МИР

30 Генерал Стефан Абриел, Врховни командант Савезничке команде за трансформацију

ПАРТНЕРИ ЗА БОЉИ СВЕТ

34 Посета представника ОЕБС-а јединицама Војске Србије

ПОВЕРЕЊЕ И ОТВОРЕНОСТ

На основу обавеза проистеклих из *Бечког документа 1999*, а у циљу јачања поверења и безбедности у Европи, свака земља чланица ОЕБС једном у пет година организује овакве сетете јединицама оружаних снага

40 На манифестацији „Свадба за маштање“ међу 200 парова и двоје припадника Војске Србије

АЛЕКСАНДРА И АЛЕКСАНДАР – СВАДБА ЗА ПАМЋЕЊЕ

■ КУЛТУРА

46 Глумица Тамара Крцуновић, јунакиња спота „Буди професионалац“

ИЗАЗОВ ЗА МЛАДЕ И ХРАБРЕ

После Драгана Бјелогрића, Ивана Босиљчића и Вука Костића, гледаоци су били пријатно изненађени када су у најновијем споту „Буди професионалац“ угледали девојку која у екстремним условима успешно савладава све изазове са којима се сусрећу припадници Специјалне бригаде Војске Србије

48 Историјат Војнообавештајне службе у Србији

ТАЈНЕ ВЕЛИКИХ МАЈСТОРА

■ СПОРТ

60 ПРВЕНСТВА У ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

ДИНАМИКА

Протекле две седмице препуне су догађаја у Министарству одбране и Војсци Србије у разним областима – од међународних активности до вежби, културних и спортских збивања. Овде издавајмо само неке који илуструју ту динамику живота и рада припадника система одбране.

На конференцији за новинаре министар Шутановац изразио је задовољство постигнутим резултатима у протекле четири године, колико је прошло од његовог преузимања дужности министра одбране, 15. маја 2007. У највеће успехе он је сврстао завршетак професионализације Војске Србије и подизање угледа и стандарда њених припадника, формирање Универзитета одбране, јачање међународне сарадње и учешће у мировним мисијама УН и помоћ у промоцији и пласману производа домаће одбрамбене индустрије.

Протекли период обележава свакако и вест о хапшењу Ратка Младића који ће одговарати пред Хашким трибуналом за ратне злочине. Коментаришући хапшење министар Шутановац је истакао да је Србија тим чином показала не само декларативну жељу да настави европски пут, већ и конкретизовала напоре у том правцу. Он је изјавио да се Србија искрено залаже за европске вредности, што је показала и овим хапшењем, чиме је отклонила једну од највећих препрека својој европској перспективи.

Европску перспективу Србије приближава и потписивање *Споразума о безбедносним процедурама за размену и заштити тајних података* између Србије и Европске уније. Документ је, сем осталог, предуслов за будуће ангажовање припадника оружаних снага наше земље у мисијама Европске уније. Све политичке и техничке припреме за ангажовање Војске Србије у мировним мисијама ЕУ у Сомалији и Уганди су завршене. Након доношења одлуке у парламенту очекује се да ће споразум о тим ангажманима бити потписан у наредних неколико недеља.

А о вредној традицији и доприносу миру у свету сведочи и изложба „Мировне мисије Војске“ отвореној у Војном музеју у Београду. И прилог у овом броју посветили смо тој теми.

У најави предстојеће Стратегијске војне конференције за партнере, која се од 13. до 15. јуна одржава у Београду, имамо разговоре са начелником Генералштаба Војске Србије генералом Милојем Милетићем и генералом Стефаном Абриелом, Врховним командантом Савезничке команде за трансформацију, која је организатор тог скупа.

А на манифестацији „Свадба за маштање“, на челу колоне од 200 парова били су припадници Војске Србије – Александра и Александар Томовић. Рекли су „да“ на колективном венчању испред Скупштине Града Београда.

И завршавамо са спортом и резултатима такмичења у јединицама оперативног нивоа. Предстоји Спортско првенство Војске Србије, од 20. до 24. јуна на теренима Војне академије, на коме ће вештине одмерити најбољи војни спортисти. ■

Сусрет министара Шутановца и Дачића са Високом представницом ЕУ Кетрин Ештон

Ново поверење

Потписивање *Споразума о безбедносним процедурама за размену и заштиту тајних података* између Србије и Европске уније, предуслов је за будуће ангажовање припадника оружаних снага наше земље у мисијама Европске уније

Министар одбране Драган Шутановац и министар унутрашњих послова Ивица Дачић састали су се 26. маја у Палати Србија са Високом представницом Европске уније за спољну политику и безбедност Кетрин Ештон.

ХАПШЕЊЕ РАТКА МЛАДИЋА

Коментаришући хапшење Ратка Младића министар Шутановац је истакао да је Србија тим чином показала не само декларативну жељу да настави европски пут, већ и конкретизовала напоре у том правцу.

Висока представница Европске уније Кетрин Ештон, честитајући министру Дачићу и припадницима његовог министарства на успешно изведеној акцији хапшења, поручила је да је добро што ће још један хашки оптуженик бити изведен пред лице правде.

Министар Дачић је истакао да је хапшењем Младића, Србија учинила значајан корак у испуњавању обавеза које има у истрази и процесуирању лица која су оптужена за ратне злочине, а то је и корак напред у приближавању Србије Европској унији.

Том приликом министар Дачић и шефица дипломатије Европске уније Кетрин Ештон потписали су *Споразум о безбедносним процедурама за размену и заштиту тајних података* између Србије и Европске уније. Документ је, сем осталог, предуслов за будуће ангажовање припадника оружаних снага наше земље у мисијама Европске уније.

Говорећи о значају потписаног споразума, министар Шутановац је нагласио да посвећеност европском путу значи и дељење заједничких безбедносних ризика и претњи, што подразумева ангажман полицијских и оружаних снага наше земље у мировним мисијама којима се обезбеђује стабилност и безбедност.

– Обавестио сам високу делегацију Европске уније да су све политичке и техничке припреме за ангажовање Војске Србије у мировним мисијама у Сомалији и Уганди завршене. Након доношења одлуке у нашем парламенту, очекујемо да ће споразум о тим ангажманима бити потписан у наредних неколико недеља – истакао је министар Шутановац.

Према његовим речима, на састанку је констатовано да су министарства одбране и унутрашњих послова Србије међу првим носиоцима сарадње у региону, а жеља је да таква енергија буде проширена и на Европску унију у целини, за шта постоје и капацитети и воља.

– Изузетно сам задовољна потписивањем овог документа, који је симбол поверења између Србије и Европске уније, јер се сада документа са ознаком строго поверљиво могу размењивати, што ће допринети ефикаснијој сарадњи – истакла је Кетрин Ештон, додајући да се радује скором потписивању споразума о ангажовању наших мировњака и у мисијама ЕУ.

– Веома је важно учествовати у мисијама које се баве очувањем мира и решавањем конфликта. Данас смо кратко разговарали о нашој мисији Аталанта, која се бави борбом против пирата дуж Сомалијске обале, као и о подршци мисији у Уганди. Радујемо се свакој могућности будуће сарадње – истакла је Ештон, наглашавајући да ће тиме бити учињен значајан напредак Србије на путу европских интеграција.

Истичући значај сусрета, министар Дачић је потписивање споразума означио као корак ближе ка породици европских земаља.

– Споразум који је потисан подразумева утврђене процедуре и обавезе чувања тајних података које размењујемо, а предуслов је за приближавање наше земље безбедносним структурама ЕУ, било да је реч о војној или полицијској компоненти – нагласио је министар Дачић, додајући да је то уједно и предуслов за учешће наших снага у мировним мисијама ЕУ, које ће допринети још већем подизању капацитета целокупног безбедносног система наше земље.

Министар Дачић је том приликом указао и на веома добру сарадњу са колегама у региону у области одбране и унутрашњих послова, а као темељне вредности у тој сарадњи навео очување мира и стабилности. ■

Б. МИЉИЋ

Снимио Ј. МАМУЛА

Министар Шутановац у Мађарској

Ближе Европи

Министар одбране Драган Шутановац изјавио је да се Србија искрено залаже за европске вредности, што је показала и хапшењем Ратка Младића, чиме је отклонила једну од највећих препрека својој европској перспективи

Србија је показала да се не залаже само декларативно за европске вредности, рекао је Шутановац, 27. маја у Будимпешти, на заједничкој конференцији за новинаре са мађарским колегом Чабом Хенде.

Шутановац је казао да је Србија хапшењем Младића учинила велики корак који је цео свет поздравио, и изразио задовољство што и у Мађарској наилази на подршку.

Он је истакао да је Србија тиме одагнала једну од највећих препрека европској перспективи и изразио очекивање да ће до краја године наша земља добити статус кандидата и датум отпочињања преговора са ЕУ.

– Очекује нас замајац у тој области и да Србија до краја године добије статус кандидата и да отпочне преговоре са ЕУ, рекао је Шутановац и захвалио Мађарској на подршци коју пружа Србији у европским интеграцијама.

Министар Шутановац је навео да је, уз европски парламент, Мађарска са још 19 држава ратификовала

Споразум о стабилизацији и придруживању, и позвао и остале земље да то ураде и тиме подрже Србију.

Министри одбране Мађарске и Србије, Чаба Хенде и Драган Шутановац, сложили су се да је сарадња ресорних министарстава и војски двеју држава на високом нивоу, али да има места даљем унапређењу односа, посебно у размени искустава о мировним мисијама.

Шутановац је прецизирао да је једна од тема разговора била и даља размена искустава у мировним мисијама у којима Мађарска има веће искуство од Србије. Он је истакао да Министарство одбране планира да повећа учешће српског система одбране у мировној мисији УН на Кипру, у којој партиципира са мађарским колегама. Тема разговора била је и сарадња у области војне медицине, као и специјалних јединица две војске.

Министар одбране Србије је подсетио да је Србија, дан уочи његове посете Мађарској, са ЕУ потписала *Безбедносни споразум*, један од два документа који први пут у историји омогућавају учешће наше земље у мировним мисијама ЕУ, и изразио очекивање да ће брзо бити потписан и други споразум.

Према његовим речима, планирано је учешће у мировној мисији „Аталанта“ у Сомалији, као и у Уганди, где ће припадници српског система одбране обучаваати сомалијску војску и полицију и њихове санитаретске тимове.

Током посете Шутановца Мађарској потписан је и *План билајтералне сарадње за 2011. годину*.

Посета министра одбране Србије Будимпешти почела је свечаним дочеком, а заједничка конференција за новинаре привукла је велику пажњу домаћих медија. ■

Танјуг

Снимко Д. БАНДА

РЕЗУЛТАТИ ОТВАРАЈУ

НОВЕ ПЕРСПЕКТИВЕ

Министар Шутановац изразио је задовољство постигнутим резултатима, а у највеће успехе сврстао завршетак професионализације Војске Србије и подизање угледа и стандарда њених припадника, формирање Универзитета одбране, јачање међународне сарадње и учешће у мировним мисијама УН и помоћ у промоцији и пласману производа домаће одбрамбене индустрије

Министар одбране Драган Шутановац одржао је 18. маја конференцију за медије у Великој ратној сали старог Генералштаба. Том приликом, јавности су презентовани најважнији резултати Министарства одбране постигнути у претходне четири године. Конференцији су присуствовали чланови Колегијума министра одбране, ректор Универзитета одбране, начелници Војне и Војномедицинске академије и Генерални инспектор служби безбедности.

Према министровим речима, почевши од 15. маја 2007, Министарство одбране у оваквом саставу ушло је у састав републичке Владе и започело озбиљну и свеобухватну реформу решавања проблема, али и спровођење у дело идеја о развоју тог министарства.

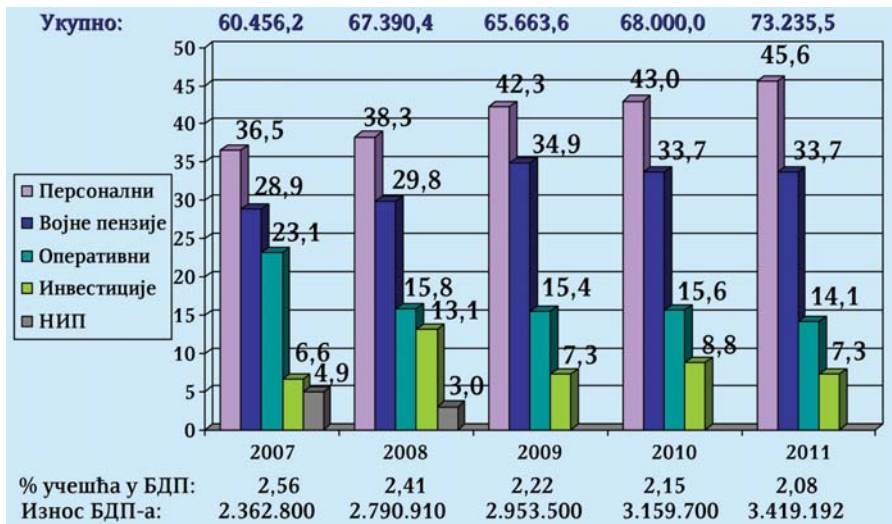
– Пре свега, усвојени су сви неопходни закони и доктринарна до-

кумента чиме је заокружен нормативно-стратегијски оквир, што је било неопходно за даљи развој. Такође, извршене су и организационе промене, које су изузетно важне за функционисање система одбране – рекао је министар, посебно нагласивши значај увођење институције Генералног инспектора служби безбедности у том министарству, формирање Универзитета одбране и измештање Сектора за ванредне ситуације под окриље МУП-а Србије. Таква организациона шема, нагласио је, омогућила је ефикаснији рад и допринела уштедама када је реч о финансијама.

ФИНАНСИЈЕ

– Финансијска анализа пословања система одбране у протекле четири године показује да је 2007. године 2,56 одсто бруто домаћег производа, односно 765 милиона евра из бу-

Финансијски план одбране (средства из буџета)

цета, ишло Министарству одбране. Ове године тај проценат је 2,08 одсто, што износи 675 милиона евра. Највећи буџет Министарство је имало 2008. године, у износу од 850 милиона евра и у односу на претходну годину, то је 150 милиона евра више – нагласио је Шутановац, додајући да је и са мање новца током претходне године завршена професионализација и активности које нису биле реализоване.

– Дијаграм трошења буџета нашег министарства сведочи о делу који одлази на персоналне трошкове који су веома високи и укључују и плате и пензије, као и за оперативне трошкове који ће се професионализацијом знатно умањити. Новац који се на тај начин уштеди биће искоришћен за инвестиције – поручио је министар. Према његовим речима, од дуга система од 2,8 милијарди динара који је на-

слеђен из претходног састава, дошло се до тога да из 2007. у 2008. годину систем одбране није пренео никаква дуговања, што је велика уштеда на каматама које су раније због дуговања исплаћиване.

Министар је такође навео да су материјалне штете, које су биле изузетно велике, смањене, на чему су, како је рекао, уштеђене 3 милијарде и 400 милиона, што је јако важно јер је тај новац инвестиран у друге сегменте система одбране.

Персонал

– Када је реч о бројном стању система одбране, 2005. било је око 75.000 запослених, а до 2007. године претрпео је највећа смањења, јер је 40.000 припадника у том периоду напустило тај систем. Од тада до данас бројно стање креће се око 37.000 припадника, што указује да у нашем мандату није било

смањивања, већ се читава и одређено повећање – рекао је министар, наглашавајући да је реорганизацијом смањен број административних позиција, у корист оних на војничким дужностима и на тај начин добијено је на квалитету целог система одбране. Кадровска пирамида, према речима министра Шутановца, урађена је према стандардима модерних армија, коју одликује стабилна структура и квалитет.

– Примања војних лица највећи скок су имала током 2007. и 2008. године, а ове године просечна плата износи око 41.000 динара – нагласио је министар додајући да је то реална могућност система.

Међународна сарадња

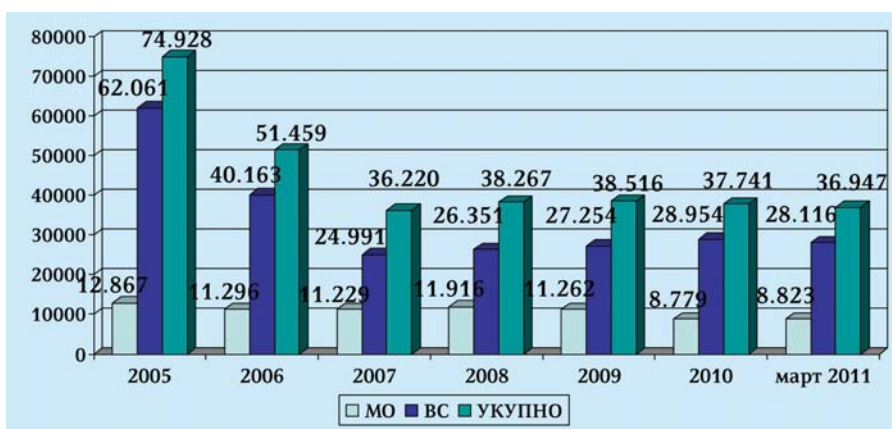
Међународна војна сарадња је веома важан аспект рада Министарства одбране, а протекле четири године обележила је 71 посета министра одбране страним земљама.

За четири године потписана су 23 међународна уговора и добијене донације од око 13 милиона и 650.000 долара.

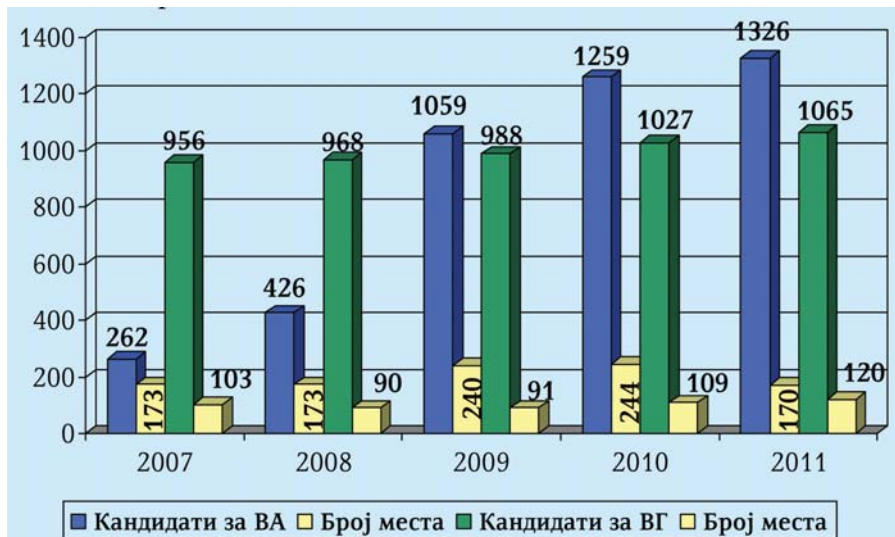
– Наглашавам да је ово само део донација, јер смо веома близу добијања изузетно велике донације од Војске Турске, вероватно највеће коју је наша војска добила од педесетих година. Такође, очекујемо убрзо и донацију од САД која ће бити у виду оклопних возила „хамер“. Ове године Србија треба да добије изузетно велике донације, које ће омогућити да побољшамо квалитет рада у Министарству и Војсци – рекао је Шутановац.

Складиштење убојних средстава

– Питање укупног вишка убојних средстава који су били смештени у магацинима и на отвореном, било је раније веома забрињавајуће, док је данас та ситуација знатно боља – истакао је министар. – Надамо се да ћемо то питање решити у току ове године. Од 26.000 тона уништено је око 16.500. Реч је о неперспективним убојним средствима који не могу да се искористе нити да се продају. Лоша чи-

Бројна величина система одбране (по формацији)

Заинтересованости кандидата за Војну академију и Војну гимназију

њеница је да ми плаћамо то уништавање, као што је лоша и чињеница да је добар део тих средстава доведен у Србију током деведесетих година без икаквог плана и идеје и да данас тај проблем морамо да решавамо. Очекујемо да половином ове године, уколико не буде неких непланираних догађаја, у Србији не буде више ниједан килограм убојних средстава ван магацинских простора и да то буде складиштено на прописани начин – рекао је Шутановац.

Наоружање и опрема

Говорећи о пројектима средстава наоружања и војне опреме који су у завршним фазама, министар је представио фотографије школског авиона „ласта“ са дигитализованом кабином,

самоходног вишецевног модуларног ракетног лансера, противоклопног ракетног система „бумбар“ и беспилотног летелице „вбрац“.

– Они ће ускоро бити у поседу Војске Србије и као што видите, кокпит „ласте“ је изузетно модеран, налик најмодернијим авионима у свету. Чувени „бумбар“ ће, надам се, убрзо бити демонстриран пред новинарима на Пасуљанским ливадама, баш као и беспилотна летелица „вбрац“. Ово је нешто што може да буде и наш извозни пројекат – рекао је министар и истакао да се 8.500 комплекта нове војничке маскарне униформе налазе на финалној доради. – Могуће је да ће претрпети одређене козметичке измене, али то ће бити униформа коју ће Војска Србије носити у наредних десетак година.

Професионализација

Министар Шутановац је указао да постоји велико интересовање за улазак у редове професионалних војника Војске Србије. Исти тренд очитав се и када је реч о добровољном служењу војног рока.

– Још један од показатеља да смо извршили професионализацију квалитетно и унапредили војнички позив је и велико интересовање за Војну гимназију и Војну академију, јер се и ове године више од 1.300 кандидата пријавило на 170 места, што је апсолутни рекорд од постојања ове високошколске установе и 60 пута је веће од интересовања 2007. године – навео је министар.

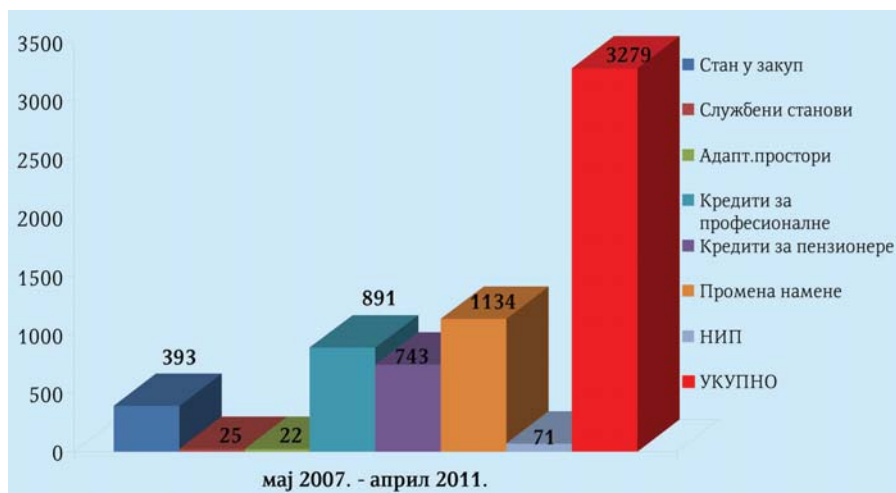
Инфраструктура

У реализација тежишних задатака инфраструктуре у протеклом периоду од четири године завршено је 236 објеката, док су у 2005. и 2006. години завршена два објекта и предата корисницима.

– Истакао бих да смо завршили изградњу војне базе „Југ“ у Цепотини код Бујановца, као и објекат за смештај убојних средстава укупне површине око 7.800 метара квадратних. Тако да можемо да кажемо да смо новац трошили на адекватан начин – рекао је Шутановац.

Стамбена проблематика

Стамбеном збрињавању посвећена је велика пажња током протеклог периода, што је један од великих проблема који су оптерећивали систем одбране. Решено је више од 3.279 стамбених питања у протекле четири године, на више начина, а план је да током ове године буде решено до 2.900 стамбених питања, чиме би превазишли предвиђени план.

Решавање стамбених питања

У реализацији Мастер плана, Министарство одбране склопило је са 18 градова уговоре о преузимању војних непокретности које нису више функционалне, и то посредством Дирекције за имовину, а на основу процењене вредности Пореске управе. Министар је нагласио да Министарство одбране, осим што каже шта му је неперспективно, не учествује у формирању цене, већ је то посао Пореске управе. Захваљујући реализацији Мастер плана инкасирано је око милијарду динара, добијена су 174 стана у површини од приближно 12.000 метара квадратних.

Одбрамбена индустрија

Изузетно важан резултат је оживљавање одбрамбене индустрије, која је још у великим проблемима, али је направила резултат вредан пажње на светском нивоу.

– Велики број страних стручњака који се баве наоружањем и војном опремом бавио се оним што је Србија урадила у последњих неколико година и то је светски хит. Ја очекујем велико присуство на Сајму војне опреме и наоружања „Партнер“ који ће бити одржан крајем јуна. Извоз у овој области је последње две године достигао цифру од 250 милиона долара по години. Србија је наоружање и војну опрему извозила од Малезије до Канаде и Сједињених Америчких Држава. Успели смо да допремо до свих континената и

Мировне мисије

Посебан нагласак министар је ставио на учешће у мултинационалним операцијама.

– Србија тренутно учествује у пет мировних мисија, а завршили смо учешће у мисији у Чаду и аплицирали за веће присуство на Кипру. Наши припадници треба да буду послати у Сомалију и Уганду, да би смо школовали, односно обучавали лекаре у тим земљама – истакао је министар Шутановац.

надамо се да ћемо врло брзо отворити тржиште такозване подсахарске Африке, тако да планирамо да ова година буде година за улагање у нова тржишта – навео је Шутановац.

Војна изасланства

– Војнообавештајна агенција је проширила свој рад, тачније број изасланстава и на то смо – истакао је министар – посебно поносни. Она више нема само војне обавештајце, односно њихов примаран посао није само да раде на обавештавању нашег система, већ и на презентовању наше државе и система одбране.

Успели смо да управо у оним земљама у којима постоји највећа могућност извоза наоружања и војне опреме поставимо наше војне изасланике и да са тим земљама имамо најквалитетнију

могућу сарадњу. У свим већим земљама света са којима наша земља сарађује, наша војска има представништва. На тај начин промовишу се систем одбране и Војска, али и наоружање и војна опрема која се купује од нас.

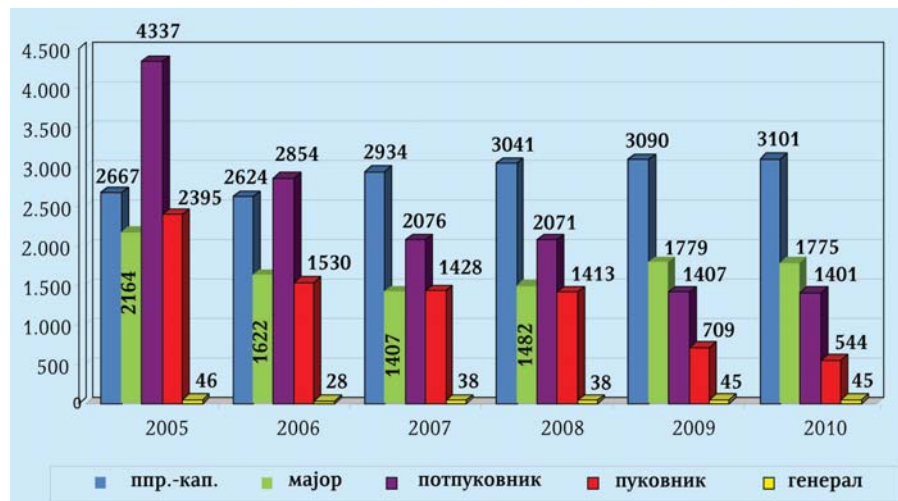
ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Министар Шутановац је истакао да је Управа за односе са јавношћу у протекле четири године остварила изузетно велики резултат. Највећи део промоције Војске водила је та управа. У току је кампања за професионализацију, а прошла је кампања за упис у Војну академију и Војну гимназију.

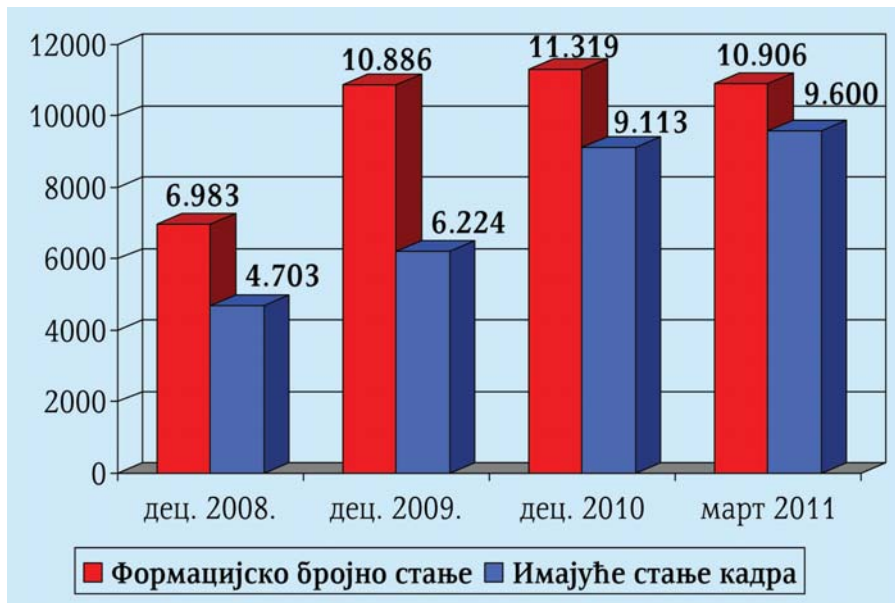
– Све је то допринело да данас Војска Србије заузима изузетно високо место у односу на друге државне институције и да постане институција од највећег поверења грађана Србије, што је и био један од циљева наше реформе и мислим да смо у овоме у потпуности успели. Наш сајт данас има нешто више од 5.000 дневних посета у просеку, што је пет пута више у односу на пре четири године – рекао је министар Шутановац и нагласио да истраживање Балкан Монитора показује узлазни тренд поверења у Војску са 63 на 73 одсто у периоду од 2008. до 2010. године. То је веома значајно, јер без поверења у Војску и повећања угледа професије не би могла да се заврши реформа система.

Задачи

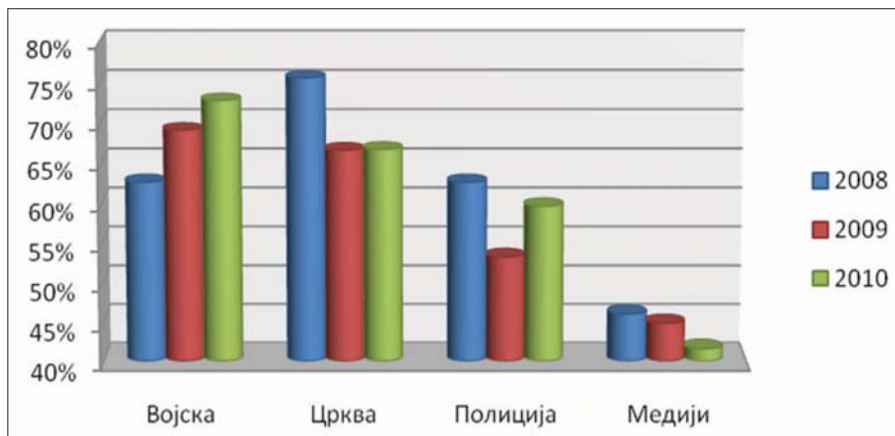
Као кључне догађаје у наредном периоду министар Шутановац је навео заједничку обуку и веће учешће у мировним мисијама ЕУ и УН, модернизацију и опремање, активније учешће у активностима Програма *Партнерства за мир*, интензивирање билатералне војне сарадње (посебно војноекономске), јачање регионалне сарадње, школовање и усавршавање припадника Министарства одбране и Војске Србије у иностранству.

Кадровска пирамида

Појуна професионалним војницима

Поверење у државне институције

Одговори на новинарска питања

Одговарајући на новинарска питања, министар Шутановац истакао је да модернизација наше војске и набавка нових средстава зависи од расположивог буџета.

Током претходне четири године негативни утисци везани су за пад четири авиона, погибију два искусна пилота и војника, али није забележен ниједан случај који се и даље води као афера и који није комплетно разјашњен, нагласио је Шутановац.

Када је реч о Копненој зони безбедности, министар је навео да су у току разговори о њеним функцијама и изразио очекивање да ће они довести до адекватних квалитетних договора и уговора. У вези са тим, рекао је да

је Србија способна да надгледа своје небо.

– Наредне године српска авијација обележава век постојања, и ја се надам да ћемо до тада имати добре

Аеродром „Морава“

Највећи пројекат који се ради током ове године је конверзија аеродрома „Морава“ поред Краљева. За ове послове очекује се донација Министарства одбране Турске, односно Војске Турске.

– Очекујемо да ће то бити један од изузетно квалитетних аеродрома, јер се око два милиона грађана Србије налази на овој локацији и мислим да ће имати изузетно добру економску исплативост – рекао је министар.

вести када је реч о модернизацији наше авијације – истакао је Шутановац и додао да је ове године, после две деценије, у употребу уведен и нови тренажни авион „Ласта“, који је резултат заједничких напора неколико целина Министарства одбране.

Према речима министра Шутановца у претходне две године на рад Министарства на чијем је челу највише су утицали негативни економски трендови. Идеја за решавање проблема порушених зграда у центру Београда, које би се замениле за новоизграђени објекат Министарства одбране и Војске Србије у другом делу града, настала је крајем 2007. године. За тај пројекат постоји идејно решење, али последње две године дошло је до драстичног пада вредности некретнина, тако да та велика инвестиција није успела да се оствари.

Што се тиче афере „Сателит“, истакао је министар, она није више у надлежности Министарства одбране, јер је везана за грешку појединца, а не за систем, и њоме се сада бави Министарство правде.

Државна секретарка Тања Мишчевић истакла је да је Министарство одбране међу првима послало одговоре на Упитник Европске уније. Што се тиче питања о броју припадника Војнообавештајне и Војнобезбедносне агенције, они се као у свим модерним државама могу наћи или ће ускоро бити на веб-сајту Министарства одбране.

Када је реч о уговору о сарадњи са Кувајтом, договорен је ремонт и одржавање њихове војне опреме, а ускоро ће уследити и посета њихове делегације.

Тежиште сарадње са Либијом, према речима министра одбране, односило са на изградњу њихове Војно-медицинске академије и у томе су наши војни лекари имали задатак да обучавају либијске колеге, а да се код нас школују либијски кадети током седам година. С обзиром на околности тај посао, вредан око 450 милиона долара, за сада није могуће реализовати, али, додао је министар Шутановац, постоје интересовања других земаља за сличну сарадњу. ■

Бијана МИЉИЋ
Сергеј КОМНЕНИЋ

Начелник Генералштаба у посети Шпанији

Делегација Војске Србије коју је предводио начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић боравила је у посети Шпанији.

Генерал Милетић положио је венац на Споменик незаном јунаку и разговарао са својим колегом, генералом Фернандезом. Била је то прилика да се потврди добра сарадња у области одбране и позитиван тренд војних односа, као и да се разговара о модалитетима будуће сарадње.

Генерали Фернандез и Милетић сагласили су се да заједничку сарадњу и у наредном периоду треба развијати, пре свега, у области обуке и војних вежби, као и да акценат те сарадње треба да буде на квалитету заједничких активности а не на квантитету.

Генерал Фернандез оценио је врло успешном интеграцију припадника Војске Србије који се од недавно, у оквиру шпанског контингента, налазе у мисији UNIFIL у Либану. Двојица генерала разговарала су и о могућности већег учешћа припадника Министарства одбране и Војске Србије у овој мисији.

У оквиру посете, домаћин је исцрпно информисао госте из Србије о структури и организацији Оружаних снага Шпаније, активностима које се одвијају на плану модернизације, преузетим међународним обавезама и ангажовању припадника ОС Шпаније у мултинационалним операцијама.

Делегација Војске Србије посетила је падобранску бригаду Оружаних снага Шпаније где је разговарано о даљим корацима у сарадњи специјалних јединица двеју војски, о чему су већ вођени експертски разговори.

Генерал Фернандез боравио је 2009. године у званичној посети Србији, а исте године присуствовао је аеромитингу на аеродрому Батајница. ■

Генерал Бјелица примио шефа мисије UNIFIL

Заменик начелника Генералштаба генерал-мајор Милан Бјелица примио је шефа мисије и команданта снага у мировној мисији Уједињених нација у Либану, генерал-мајора Алберта Асарта Куеваса.

Генерали Бјелица и Куевас разговарали су о актуелној ситуацији у Либану, ангажовању припадника Министарства одбране и Војске Србије у овој мисији и модалитетима будуће сарадње.

Након разговора с генералом Бјелицом, генерал Куевас одржао је, у просторијама Центра за мировне операције Генералштаба, предавање слушаоцима 54. класе Генералштабног усавршавања Школе националне одбране на тему „Актуелна ситуација у Либану и мисија UNIFIL“, а посетио је и Војномедицинску академију. ■

Конференција команданата Копнених војски

Заменик команданта Копнене војске, генерал-мајор Видоје Живковић, учествовао је на Конференцији команданата Копнених војски, која је одржана у граду Нордикан Зе у Холандији.

Тема овогодишње конференције, на којој су учествовали представници 28 НАТО земаља и седам партнерских држава, је „Регионална безбедност и војна сарадња кроз Програм Партнерство за мир“.

Делегација Копнене војске Војске Србије, у склопу одржавања Конференције, посетила је холандски Одбрамбени институт. ■

Додељена одликовања припадницима Министарства одбране

Признања која оба

Указом председника Републике Србије Бориса Тадића додељене су Златне и Сребрне медаље за изузетне заслуге и резултате показане у обављању дужности и задатака у области одбране и безбедности припадницима Министарства одбране и Војске Србије. Медаље је на свечаности у Великој ратној сали старог Генералштаба уручио министар одбране Драган Шутановац.

Златним и Сребрним медаљама одликовано је 50 припадника Министарства одбране и Војске Србије. Честитајући им на додељеним признањима, министар одбране Драган Шутановац истакао је да је у процесу реформе која се спроводи пуне четири године, направљен напредак у систему одбране који је допринео напретку наше државе. То је допринело да је данас Војска Србије призната и позната не само у региону западног Балкана, већ и далеко шире.

Наводећи примере успешних резултата остварених у протеклом четворогодишњем периоду, министар

Шутановац нагласио је да је то заслуга свих у систему, од војника на некој од база који чува безбедност југа Србије, до наших војника у мировним мисијама и оних у разним представништвима широм света.

Да би реформа била успешна, неопходно је било мотивисати све људе који су у њој учествовали, поручио је министар, наглашавајући да је био свестан тежине задатка.

– Знам да је било тешко и знам да од самог почетка нисмо сви имали исту енергију. Али данас, кад погледа-те реформу у нашем друштву, када погледа-те систем одбране, можете с поносом да кажете да смо испунили

ВЕЗУЈУ

највећи део пројектованих задатака и да добијемо изузетно високу оцену за све што смо учинили. Све то обавезује припаднике система, поготово које је одликовао председник Србије, да наставите да радите са истом енергијом – нагласио је министар одбране Драган Шутановац, 19. маја на свечаности у Великој ратној сали.

Златне медаље

Златном медаљом за ревносну службу одликовани су генерал Милоје Милетић, генерал-потпуковници Александар Живковић, Младен Ђирковић и Петар Радојчић, генерал-ма-

јори Миодраг Јевтић и Драган Колунџија, бригадни генерали Чедомир Бранковић, Данко Јовановић, Вељко Тодоровић и Ђуро Ђелић, пуковници Стеван Брусин, Мирослав Кнежевић и Сидор Мишовић.

За ревносну службу Златном медаљом одликовани су и потпуковник Васил Механџиски, заставник прве класе Миле Јовановић, државни службеник Зорица Биро, војни службеници Бела Балинт, Љиљана Галик, Бошко Димитријевић, Војислав Маринковић, Миладин Миловановић, Миле Стојковић, Драган Толић и војни намештеници Илија Ераковић и Радован Јањић.

Сребрне медаље

Сребрном медаљом за ревносну службу одликовани су пуковници Братољуб Бркљача, Бошко Зељковић, Дејан Јанковић, Драган Котарлић, Горан Момчиловић, Душко Ристивојевић, Ненад Свркота, Мирољуб

Чупић, потпуковници Младен Стојановић и Љиљана Стојковић и мајори Милоје Здравковић, Веско Мимовић и Слободан Чикарић.

Сребрна медаља за ревносну службу додељена је и капетанима Мирославу Бошњаку, Драгомиру Тепићу, заставнику прве класе Мухамеду Дургуту, заставницима Мирољубу Јанићијевићу, Његошу Петровић, Љубиши Рашули, државном службенику Биљани Бабић и војним службеницима Милошу Лазићу, Милосаву Мијаиловићу, Раденку Мутавцићу, Достани Спасић и Данету Ђирковићу.

Церемонија свечаног уручивања војних одликовања трећа је по реду, а на претходне две, војне спомен-медаље уручене су учесницима у мултинационалним операцијама поводом Дана победе над фашизмом, као и припадницима система поводом Дана државности Републике Србије и Дана Војске Србије. ■

Сергеј КОМНЕНИЋ
Снимио Горан СТАНКОВИЋ

Др Зоран Весић, државни секретар Министарства одбране

У служби мира

Још од прве мировне мисије Уједињених нација на Синају, од 1956. до 1967. године, бивша СФРЈ схватила је значај учествовања у мировним мисијама, не само као пружања свог доприноса систему колективне безбедности, већ и као значајног средства спољне политике. Ризици и претње са којима се суочава модеран свет одавно превазилазе националне границе. Само заједничким учешћем држава у суочавању са тим претњама и ризицима може се допринети очувању и унапређењу регионалне и глобалне стабилности и безбедности.

16

Поводом Међународног дана мировних операција Уједињених нација – 29. маја, разговарали смо са др Зораном Веси-

ћем, државним секретаром Министарства одбране, јер је он аутор књиге која је управо изашла из штампе „Војска Србије у мировним мисијама“. Такође, учествовао је у припре-

ми изложбе коју су Министарство одбране и УНДП приредили у Војном музеју поводом Међународног дана мировних операција.

■ *Каква је концепција изложбе која у Војном музеју привлачи велику пажњу и шта се све желело показати јавности из наше богате традиције учешћа у мировним мисијама?*

– Изложба коју је припремило Министарство одбране, заједно са УНДП, има за циљ да широј јавности, на један другачији и атрактиван начин, представи учешће Војске Србије у мировним мисијама. То подразуме-

ва не само учешће у мисијама које су данас актуелне, већ и историјски приказ нашег учешћа у мисијама које су завршене и које су донеле мир и просперитет земљама на чијим су територијама спровођене.

■ *Мировне мисије Уједињених нација представљају врло значајну карику међународне безбедности. Практично, од шренућка формирања Уједињених нација и усвајања Повеље УН, која представља највиши међународни правни акт, окренућа је нова страница у међународним односима?*

– Повеља УН управо успоставља систем колективне безбедности. Најважнији корак у развоју система колективне безбедности је начело решавања међународних спорова мирним путем, што искључује употребу оружане силе и подразумева забрану агресивног рата. Повеља УН одобрава само два случаја употребе војне силе – индивидуална или колективна самоодбрана од оружаног напада. Међутим, врло брзо Уједињене нације успоставиле су инструмент мировних мисија како би деловале превентивно да систем колективне безбедности не би био нарушен, а понекад и наметањем мира и његовим успостављањем на неким територијама.

Главну улогу у одржању мира има Савет безбедности. Његове надлежности регулисане су Главом VI и Главом VII Повеље УН. Док Глава VI предвиђа мирно решавање спорова, најчешће путем преговора и посредовања, Глава VII одређује акције у случају претње миру, повреде мира и аката агесије, које могу бити невојног карактера као што су на пример прекид економских, транспортних или дипломатских односа и хитне војне мере које укључују демонстрације, блокаде и операције у којима се ангажују оружане снаге УН формиране од националних контингената држава чланица УН.

■ *Можемо рећи да имамо богаћу традицију учешћа у мировним мисијама?*

– Још од прве мировне мисије УН на Синају од 1956. до 1967. године (UNEF I) бивша Социјалистичка Федеративна Република Југославија, схватила је значај учествовања у мировним мисијама, не само као пружања свог доприноса систему колективне безбедности, већ и као значајног средства спољне политике.

Ризици и претње са којима се суочава модеран свет одавно превазилазе националне границе. Само заједничким учешћем држава у суочавању са тим претњама и ризицима може се допринети очувању и унапређењу регионалне и глобалне стабилности и безбедности. Данас се границе Србије не бране у самој Србији, већ у оним земљама где чланице међународне заједнице заједно својим деловањем раде на успостављању мира и безбедности. Због тога се са сигурношћу може рећи да је учешће у мултинационалним операцијама било и да ће и у будућности бити, један

МИСИЈА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

– Министарство одбране и Војска Србије посматрају учешће у мировним мисијама не само као испуњење једне од њене три мисије, већ и као показатељ да су њени припадници обучени и опремљени на најбољи могући начин и да су спремни, не само да штите интересе државе Србије и њених грађана на сваком месту, већ и да помогну становништву других држава у тешким тренуцима у којима се налазе.

Поред тога, учествујући у мировним мисијама, припадници Министарства одбране и Војске Србије не само да стичу нова знања и искуства, већ и у реалним условима примењују способности које су стекли у обуци.

Српски мировњаци су на неки начин и амбасадори Србије у свету, јер својим професионалним односом према задацима који су им постављени стварају не само позитивну слику о себи, већ и о нашој земљи и војсци.

од најважнијих задатака Министарства одбране и Војске Србије.

■ *У оквиру обележавања Међународног дана мировних операција биће промовисана Ваша нова књига о учешћу ЈНА и Војске Србије у мировним мисијама. Шта је био циљ који сте себи поставили приликом писања и чиме ће књига посебно заинтересовати читаоце?*

– Југословенска народна армија учествовала је у шест мировних мисија у периоду од 1956. до 1993. године. Свакако најзначајније учешће снага ЈНА представљала је мисија на Синају од 1956. до 1967. године – UNEF I. У тој мисији је у оквиру 22 ротације учествовало 14.265 припадника ЈНА.

Поред ње, припадници ЈНА учествовали су у мисијама УН у Конгу (ONUC) од 1960. до 1964, у Јемену (UNYOM) од 1963. до 1964, у Ирану и Ираку (UNIIMOG) од 1988. до 1991, у Намибији (UNTAG) од 1989. до 1990. и мисији УН у Анголи (UNAVEM I, II) од јануара 1989. до фебруара 1993. године.

Након паузе од скоро десет година, Војска Србије започела је своје међународно ангажовање у мировним мисијама УН слањем два војна посматрача у мировну мисију УН у Источном Тимору (UNMISSET). Након тога уследило је ангажовање српских мировњака и у мисијама у Бурундију (ONUB), Демократској Републици Конго (MONUC), Либерiji (UNMIL), Обали Слоноваче (UNOCI), Централноафричкој Републици и Чаду (MINURCAT), Либању (UNIFIL) и на Кипру (UNFICYP).

Циљ књиге је био да читаоци на једном месту добију не само чињенице о успостављању сваке мисије и учешћу наше војске у њој, већ и друге чињенице које треба да приближе читаоцима значај саме мисије и нашег учешћа у њима за становништво држава у којима су спровођене. Наиме, улога снага УН, без обзира на то што је увек утврђена мандатом саме мисије, у суштини се своди на заштиту становништва, допремање хуманитарне помоћи и стварања услова за настанак мира и нормалан живот људи.

■ *Зајажено је учешће српског војног санитетца у мировним мисијама у Конгу и Чаду? Ви сте током мисије у Чаду посећили наше мировњаке и шта је на Вас оставило најужичајливији утисак?*

– Учешће медицинског особља Војске Србије, прво заједно са лекари-ма и медицинским техничарима Краљевине Норвешке у оквиру норвешко-српске пољске болнице, а затим и као самостални контингент, јесте једна о најзначајнијих мисија у којима је наша војска учествовала последњих година. Не само због броја ангажованих припадника војске, већ и због значаја и сложености задатака које су имали. У Чаду, који је површине пет пута веће од бивше Југославије, постојале су само две цивилне болнице, француска војна болница и норвешко-српска пољска болница која је на себе преузела збрињавање припадника снага УН, а у сарадњи са једном од две цивилне болнице и збрињавање најтеже оболелог локалног становништва.

Најужичајливији утисци из те мисије, током посете нашим мировњацима, јесу управо сусрети са пацијентима којима су имали ту срећу да су збринуту у нашој болници и којима је наше особље спасло животе. Представницима УН из 33 земље које су учествовале у тој мисији истакли су колико њиховим официрима и војницима значи чињеница да здравствену заштиту могу добити на лицу места, на изузетно стручном и професионалном нивоу.

■ *Недавно је њромовисана и обимна монографија о Војсци Србије где сте такође аутор?*

– Монографија Војска Србије је изузетно значајан издавачки подухват, јер на целовит начин даје, први пут, приказ историје Војске Србије. Од њених корена у средњем веку до почетка организовања модерне војске у 19. веку и њених најсветлијих тренутака у ослободилачким и Првом светском рату, са једне стране, и приказа модерне Војске Србије данас која је организована на начелима и по стандардима најмодернијих армија света.

Др Зоран Весич и посећили српском војномедицинском тимом у мировној мисији у Чаду

Са поносом могу да истакнем да она приказује и цео заокружени процес реформи које су Министарство одбране и Војска Србије спровели у последњих десет година, а посебно интензивно у последње четири године. Резултати тих реформи видљиви су не само у комплетном заокруживању правног оквира у коме Војска Србије данас функционише, већ и у завршетку израде и усвајање основних стратешких докумената.

Посебна пажња посвећена је успешном завршетку процеса професионализације Војске Србије, у року који је зацртан још пре седам година. Министарство одбране не само да је одржало обећање које је дало грађанима, већ су створени предуслови за још бржи развој војске.

Ова монографија представља дело које на сажет, информативан и, надам се, атрактиван начин, уз мноштво фотографија, пружа информације о историји војске и тренутку у коме се данас налази.

■ *Најновији догађај који потврђује капацитете нашег војног здравства била је Конференција војномедицинских служби земаља југоисточне Европе. Шта*

је договорено на том скупу и какав је његов значај за даљи развој војномедицинске сарадње у региону и шире?

– Република Србија је једна од ретких земаља на овим просторима која је успела не само да очува капацитете војног здравства већ и да их подигне на знатно виши ниво. Као знак признања српском војном санитету, Министарство одбране било је домаћин конференције на којој су учествовали представници војномедицинских служби земаља југоисточне Европе, од 26. до 29. априла ове године. Поред земаља из региона, на конференцији су учествовали и представници САД, Норвешке, Шведске, Данске... Ова конференција била је одлична прилика да земље учеснице размене искуства у начину организације и функционисању војноздравствене службе и са поносом могу да истакнем да санитетска служба Војске Србије представља најбоље организовану службу у региону и на вишем је нивоу од санитета много развијенијих и богатијих земаља и армија.

Ова конференција представља камен темељац будуће сарадње војномедицинских служби, не само у

размени искустава, већ и у сагледавању могућности ближе сарадње у случају њиховог ангажовања у ванредним ситуацијама, хемијским и дугим незгодама и елементарним непогодама у региону и шире. Свакако, војно-здравствена служба Војске Србије, у складу са својим капацитетима, представљала би окосницу такве сарадње.

■ *Каква је сада ситуација у војном здравству. Које успехе из последњег периода издвајате?*

ПРИМЕР ХУМАНОСТИ

Врло су дирљиве и потресне приче о ангажовању нашег медицинског особља, посебно у случајевима медицинског збрињавања локалног становништва у Чаду. Наши лекари збринули су девојчицу од 13 година, која је одбила да се по налогу свог оца уда и која је за казну бачена у ватру и пренета је у нашу болницу у врло тешком стању.

Како би јој спасли живот, с обзиром на то да постојеће цивилне болнице у Чаду немају капацитет збрињавања тако тешких повреда, нити је било могуће транспортовати девојчицу хиљадама километара у неку од суседних земаља, наши војни хирурзи су, по упутствима које су им давале колеге пластични хирурзи са ВМА телефонским путем, са успехом трансплантирали кожу и спасли јој живот.

То људско и професионално задовољство које су наши и норвешки мировњаци имали након толико спасених живота не само мировњака већ и локалног становништва, тешко може да се опише.

– Ситуација у војном здравству данас је много боља него у ранијем периоду. У прилог томе говори и чињеница да су капацитети војноздравствене службе сачувани и додатно ојачани улагањем у људе и набавком неопходне опреме. Данас су војноздравствене установе функционално интегрисане у здравствени систем Републике Србије. Војномедицинска академија се налази у мрежи здравствених установа и са својих 40 посто капацитета лечи и цивилне, а не само војне осигуранике.

На сличан начин, од прошле године, Војна болница Ниш и Војномедицински центар Нови Сад део својих капацитета издвојили су за лечење цивилних осигураника. Настављени су напори како би се неопходна опрема зановила. Само у претходне четири године, од када је нови менаџмент на челу Министарства одбране, у набавку нове опреме уложено је преко 1,5 милијарде динара, обављено је преко 4,5 милиона прегледа, болнички је лечено преко 175.000 пацијената, а извршено више од 115.000 операција.

Поред унапређеног система здравствене заштите, успели смо да у условима постојања врло ограничених средстава одржимо ниво права војних осигураника на ранијем нивоу, који је виши од нивоа права из здравственог осигурања који имају остали грађани Србије, као што је комплетно бесплатна стоматолошка заштита, право на све лекове који су регистровани у Србији...

■ *Какви су планови?*

– Посебно је важно што се систем војног здравственог осигурања и здравствене заштите убрзано информатизује, што ће у наредном периоду створити услове за битно већу рационалност у раду здравствених установа и додатне уштеде. Главни сегмент тог система јесу електронске картице здравственог осигурања, чије је издавање у току. Овај огроман посао биће завршен до краја године.

Завршетком информационог система лекари ће са лакоћом моћи да дођу до здравствених података војних осигураника, уз све мере заштите података, што ће омогућити квалитетније лечење али и уштеде, јер се одређене дијагностичке процедуре неће без потребе понављати.

Посебну пажњу војни здравствени систем посветиће смањењу и постепеном укидању листа чекања за војне осигуранике, које су данас на појединим клиникама ВМА неоправдано и недопустиво велике. Очекујем да ћемо до краја године постићи знатна побољшања и у том сегменту.

■ *Да поменемо да смо Вас на последњем Београдском маратону видели у полумаратонској трци?*

– Морам прво да истакнем да ми је јако драго што је велики број припадника Министарства одбране и Војске Србије учествовао у маратонској и полумаратонској трци, као и да им честитам на изузетним резултатима које су постигли.

Полумаратонска трка је била велики изазов за мене, јер је ово био први маратон на коме сам учествовао. Иако ми је превасходни циљ био да завршим полумаратонску трку, задовољан сам и временом од 2 часа и 12 минута за које сам претрчао 21 километар. Поред тога што сам доказао себи да могу да издржим и такав напор, надам се да ће то бити подстицај и другима да се спреме и покушају да ураде то исто наредне године. ■

Раденко МУТАВЦИЋ

Отворена изложба „Мировне мисије Војске Војне

Традиција се наставља

Изложбу „Мировне мисије Војске“ у Војном музеју у Београду отворили су министар одбране Драган Шутановац и шеф мисије и командант снага у мировној операцији Уједињених нација у Либану, генерал-мајор Алберто Асарта Куевас

Изложба је само део онога што наша историја мировњака има, али верујем да је ово један симболичан почетак и да ће већ следеће године изложба бити допуњена – рекао је на отварању министар Шутановац. – Од самог формирања Уједињених нација постојала је жеља међу народима и свим нацијама у свету да се успостави и одржи мир. Наша земља, која се годинама уназад мењала, увек је задржавала исти систем вредности и од самог почетка смо тежили да учествујемо у том најтежем делу, а то је одржавање мира – да будемо мировњаци.

Министар је изразио задовољство чињеницом да је српска војска у свих петнаест мисија у којима је учествовала током педесет и пет година била узвишена и онаква какву смо сви желели да је видимо.

– Показали смо да смо спремни и политички и технички да учествујемо у мировним мисијама и могу да најавим скоро учешће у две нове мисије, у Сомалији и Уганди. Имао сам велико задовољство да испратим наше медицинске тимове, и у Чад и у Конго, са нагласком на Чад где смо бринули о здрављу норвешке војске, што је такође велика част. Верујем да

никада не бисте поверили здравље својих војника некоме ко није обучен, способан и частан - истакао је Шутановац, изразивши жељу да српска војска и убудуће буде војска мировњака, која ће удружити снаге на оним местима на којима је то неопходно.

Шеф мисије и командант снага у мировној операцији Уједињених нација у Либану, шпански генерал-мајор Алберто Асарта Куевас истакао је на отварању изложбе да су „сагласност укључених страна, непристрасност и некористићење силе осим у сврху самоодбране и одбране мандата, три основна начела успешног функционисања мировних операција Уједињених нација. Војници су инструмент мира, а не инструмент ратовања“.

– Овај догађај пружа нам могућност да се осврнемо на улогу мировних мисија као једног од најделотворнијих инструмената у пружању помоћи државама да пређу пут од сукоба до мира и могућност да промовишемо улогу коју су оружане снаге најпре Југославије, а сада Србије играле у мировним мисијама Уједињених нација – рекао је Куевас и подсетио да су Уједињене нације први пут увеле мировне мисије 1948. године.

– Од тада обављено је укупно шездесет и четири мисије у којима су учествовале стотине хиљада припадника војске и десетина хиљада припадника полицијских и цивилних снага Уједињених нација из стотину и двадесет земаља. Са порастом сложености и обима мировних операција расту и ризици и опасности које те мисије носе. Служећи под заставом УН животе је изгубило скоро две хиљаде и девет стотина мировњака, а само прошле године број смртних случајева био је стотину седамдесет и три, што је и један од највећих бројева изгубљених живота у историји мировних мисија – рекао је ге-

нерал Куевас и истакао да је важно да се искористи присуство UNIFIL-а у циљу трајног прекида непријатељстава и да се постигне одрживи мир на југу Либана.

Отварању изложбе организоване поводом Дана мировних мисија УН – 29. маја, присуствовали су државни секретари у Министарству одбране Зоран Јефтић, Игор Јовичић и Тања Мишчевић, начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић, заменик начелника Генералштаба генерал-мајор Милан Бјелица, начелник Центра за мировне операције пуковник Јелесије Радивојевић, Престолонаследник Александар и принцеза Катарина, бројни представници Министарства одбране и Војске Србије, као и инострани војни представници акредитовани у Београду.

Изложба чији је аутор кустос Анђелија Радовић, отворена уз подршку Уједињених нација које су Војном музеју донирале потребну опрему. Отварању изложбе је присуствовао и Вилиам Инфанте, стални координатор УН у Србији. ■

Никола ДРАЖОВИЋ

УЗОРАН ПРОФЕСИОНАЛИЗАМ

– Оружане снаге Србије сјајан су пример посвећености у служби мира. Од 1956. године када се придружила мировним операцијама Уједињених нација, ЈНА, односно сада Војска Србије учествовала је у многобројним мисијама – на Синају, у Конгу, Јемену, на Кипру, Либану, Ираку и Ирану, Намибији, Либану, Анголи, Либерiji, Источном Тимору, Бурундију, Обали Слоноваче, Чаду и Централноафричкој републици и на Хаитију. Заиста велики успех, петнаест мисија – рекао је генерал Куевас.

Он је истакао да мировњаци Србије у UNIFIL-у показују узоран професионализам, стручност, храброст и посвећеност и тиме дају значајан допринос постизању циљева мисије у Либану. Оваквим својим карактеристикама они су стекли не само пријатељство својих колега, већ и поверење грађана на југу Либана и либанских оружаних снага, а то је од виталног су значаја за остварење поверених циљева мисије.

ПОМОЋ КАД ЈЕ НАЈПОТРЕБНИЈА

– Данас када славимо Дан мировних мисија, наши мировњаци у Конгу, Обали Слоноваче, Либерiji, на Кипру и у Либану, обезбеђују безбедност која је у прошлом времену била неопходна и нама. Често се питамо зашто учествујемо у мировним мисијама ван граница наше земље, заборављајући да је током деведесетих година нама била неопходна та помоћ да би се успоставио и одржао мир у нашем региону. Управо из истих разлога желимо да покажемо спремност и поштовање система вредности и преузмемо ризик и одговорност и далеко ван граница наше земље – нагласио је министар Шутановац.

Генерал-мајор Алберто Асарта Куевас, шеф мисије и командант снага у мировној операцији UNIFIL у Либану

СВЕ ПОХВАЛЕ ЗА СРПСКЕ МИРОВЊАКЕ

Од тренутка њиховог придруживања UNIFIL-у у сектору Исток, у децембру 2010. године, осетио се допринос официра Војске Србије. Они пружају значајну логистичку подршку свим јединицама источног сектора, а такође су укључени у активности обуке и праћења логистичких и пројеката заштите животне средине у том сектору – рекао је за „Одбрану“ генерал Куевас.

Српски мировњаци у Либану посебно су корисни својом стручношћу у цивилно-војним односима. Они координирају активности на терену и одржавају добре односе са локалним становништвом, локалним властима и верским вођама кроз свакодневне контакте, узајамно деловање и састанке.

Упркос њиховом напорном радном распореду, успели су да формирају кошаркашки тим са шпанским контингентом и били су толико успешни да су на крају победили у Интер-контингентом првенству у кошарци у фебруару.

Генерал Куевас каже да је у цивилном особљу у мисији и 14 чланова из Србије, који су ангажовани на пословима инжењеринга, набавке и у области људских ресурса. Највиши цивилни функционер у UNIFIL-у је директор политичких и цивилних послова, Милош Стругар, који је на челу веома важне цивилне компоненте Мисије.

– Ја високо вреднујем присуство српских војних мировњака који су се недавно придружили UNIFIL-у и који сада на одговарајући начин увећавају значајан допринос цивилног особља наше мисије током низа претходних година – оценио је генерал Куевас.

■ *Господине генерале, каква је сада ситуација у Либану?*

– Стање у области деловања Привремених снага Уједињених нација у Либану – United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL) и даље је углавном стабилно и престанак непријатељстава између Израела и Либана одржава се упркос неким спорадичним инцидентима. Од престанка не-

пријатељстава, деловање UNIFIL-a између реке Литани и Плаве линије (линија израелског повлачења 2000. године) потврђује да је ово један од најмирнијих периода у скорој историји.

„Плава линија“ дуга је 118 километара и протеже се од средоземне обале на западу до брдско-планинског терена у унутрашњост, где живи око 570.000 становника зими, а 720.000 лети. UNIFIL ради у блиској координацији са странама како би се осигурало спровођење Резолуције 1701. На месечном нивоу одржава трипартитне састанке са Израелским одбрамбеним снагама (IDF) и Либанским оружаним снагама (LAF), где обе стране на овом форуму могу изразити своје ставове и разговарати о питањима у вези са Резолуцијом 1701 СБ УН и њеном применом. Тројни састанак је једини постојећи форум на којем обе стране (LAF и IDF) разматрају питања под окриљем УНИФИЛ-а. Тројни састанак је и механизам од суштинског значаја за изградњу поверења између две стране.

■ *Који су задаци снага ангажованих у мисији?*

– Мисија Уједињених нација у Либану – UNIFIL, формирана је Резолуцијом Савета безбедности у марту 1978. године како би потврдила повлачење израелских снага из Либана и помогла либанској влади да поново успостави мир и безбедност.

После погоршања ситуације, Савет безбедности УН је Резолуцијом 1701 од 11. августа 2006. године позвао Хезболах да одмах обустави сва оружана дејства, а Израел да се уздржи од офанзивних војних операција у Либану. Број припадника мисије значајно је увећан са дотадашњих 2.000 на 15.000 припадника, а први пут су као део мисије ангажоване и морнаричке снаге.

Мисија, поред контроле прекида непријатељстава, има задатак да спречава било какве непријатељске активности из своје зоне операција, пружа подршку либанским оружаним снагама у распоређивању широм јужног Либана и помаже им у успостављању подручја у коме неће бити наоружаних лица, борбених средстава и оружја, осим оних који припадају влади Либана и UNIFIL-у.

Да би те задатке успешно спроводили, припадници мисије, у координацији са Либанским оружаним снагама, спроводе око 400 патрола дневно на југу Либана.

UNIFIL такође помаже и рад хуманитарних радника на терену и подржава друштвене активности за побољшање односа са локалним становништвом, са којима припадници мисије живе и раде. Ти задаци се крећу од медицинских и ветеринарских услуга, до курсева језика, спортских активности и подршке за спровођење низа пројеката чији је циљ да се помогне југу земље у напорима ка обнови и миру.

Мисија помаже и у развоју и јачању капацитета организација цивилног друштва и донатора за пројекте у јужном Либану. Током 2010. године UNIFIL је подржао око 250 пројеката широм области свог деловања у овој земљи.

Резултати Резолуције 1701

Важно је препознати стратешку разлику и ситуацију на терену сада, у поређењу са оним што је преовладало до доношења Резолуције Савета безбедности УН, 2006. године.

Либанске оружане снаге сада су распоређене широм јужног Либана и дуж „Плаве линије“ са четири бригаде. И UNIFIL је значајно присутан, са 12.000 војника из 34 земље, 600 либанских цивила и око 300 људи из других земаља, са бројним средствима наоружања и опреме, што је највеће размештање у историји мисије.

Уз то имамо ефикасне везе и координацију договора, које смо успоставили са странама, што у многоме помаже у решавању свих војних оперативних питања и изградњи поверења, истиче за „Одбрану“ генерал Куевас.

■ *Каква је будућност мисије у Либану?*

– UNIFIL ће наставити да ради на пуној имплементацији свог мандата предвиђеног одредбама Резолуције Савета безбедности 1701.

Услови на терену су значајно побољшани и UNIFIL пружа јак бедем против наставак непријатељстава. Оно што је сада важно јесте да стране искористе ову шансу коју пружа наше овако снажно присуство и да се из садашњег прекида непријатељстава иде на трајни прекид ватре, како то предвиђа Резолуција 1701.

Ово треба да се постигне политичким процесом, који је ван надлежности UNIFIL-а, али мисија пружа јаку основу за то, што је веома важно за трајни прекид непријатељства на овом подручју. ■

Раденко МУТАВЦИЋ

Делегација Министарства одбране у посети САД

Делегација Министарства одбране коју је предводио државни секретар Александар Мишчевић, боравила је у радној посети САД, где је имала низ сусрета и разговора о будућој сарадњи у области планирања и управљања финансијама у систему одбране.

Државни секретар Мишчевић разговарао је са замеником помоћника секретара одбране за развој оружаних снага Дејвидом Очманеком о достигнутом нивоу билатералне војне сарадње Србије и САД.

Договорена је сарадња са представницима Канцеларије за управљање и буџет Беле куће.

Делегација се састала са представницима Агенције за одбрамбену логистику. Том приликом дискутовано је о различитим алатима за смањење трошкова и функционисању пружања логистичке подршке оружаним снагама.

Током више сусрета које је делегација имала у Пентагону са експертима у области планирања и управљања финан-

сијама у систему одбране САД, на обострано задовољство препознати су одређени сегменти у којима се може очекивати помоћ у имплементацији и стручном усавршавању за коришћење алата који се могу применити и у знатно мањим системима, као што је систем одбране Републике Србије.

Државни секретар Мишчевић састао се са сенатором Робом Портманом и конгресменом Мајком Тарнером из Охаја са којима је разговарао о Програму државног партнерства Србије и Охаја и могућностима проширења сарадње на цивилни сектор.

Приликом сусрета са представницима Центра за стратегијске и буџетске процене, било је речи о ефикасности контроле управљања финансијама и основним инструментима које ВС може да примени из модела ОС САД у области управљања финансијама. ■

Војнотехничка сарадња Србије и Русије

Прво заседање Мешовите српско-руске радне групе за војнотехничку сарадњу одржано је 25. и 26. маја у Ратној сали старог Генералштаба. Копредседавајући српског дела мешовитог тима био је помоћник министра одбране за материјалне ресурсе Илија Пилиповић, а руску делегацију предводио је заменик начелника Друге управе за војнотехничку сарадњу са иностранством Федералне службе за војнотехничку сарадњу Руске федерације, Гармаш Сергеј Павлович.

Током пленарног заседања српско-руске радне групе представници две стране потписали су Правилник о раду тог тела и Протокол о реализацији заседања.

Основни циљ рада мешовите групе, која делује у оквиру Међувладиног српско-руског комитета за трговину, економску и научно-техничку сарадњу, јесте успостављање односа између Министарства одбране Републике Србије и предузећа „Југоимпорт СДПР“ са Федералном службом за војнотехничку сарадњу Руске Федерације у циљу развоја сарадње у тој области. ■

Пријем за америчке студенте

Државна секретарка др Тања Мишчевић примила је групу студената Универзитета Клемсон из Јужне Каролине (САД), који бораве у Београду на студијском путовању. Групу од једанаест студената предводи професор Владимир Матић, који на поменутом Универзитету предаје међународне односе и спољну политику.

Државна секретарка Мишчевић упознала је студенте са процесом реформе система одбране, најзначајнијим резултатима и приоритетима Министарства одбране за наредни период. ■

Нове униформе за кадете и кадеткиње

Кадети и кадеткиње 1. кадетског пука Војне академије добили су 23. маја нове маскирне униформе Војске Србије – модел М-10. Ово је прво увођење нове војничке униформе у Војсци Србије након 18 година.

Додели нове униформе присуствовали су министар одбране Драган Шутановац и начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић.

Униформа типа М-10 је новог кроја с дигиталном шаром која се користи и у најразвијенијим армијама. Максимално је функционална и прилагођена потребама војника 21. века, али и наставља дух традиције.

– Данас почињемо да носимо нову униформу М-10. Боља је од претходне јер има бољи крој. Панталоне су доста квалитетније – подељене су нам по бројевима и кројене су специјално за нас – рекао је кадет

разводник Димитрије Станковић из Лесковца.

Униформе су одличне, удобне и лепше. Добро је што се припијају уз тело, за разлику од прошлих које су „летеле око нас“. Погодне су и за девојке – прича кадет Момир Ковачевић из Сомбора.

Нову униформу израдила је Холдинг компанија „Памучни комбинат Јумко“ из Врања. Из ове фабрике изаћи ће укупно 8.500 комплета, а до краја следеће године сви припадници Војске Србије носиће униформе типа М-10.

– После толико година најзад смо добили нову униформу правих величина и бројева – посебно мислим на оне намењене женама. За сада је удобна, а видећемо још како ће поднети теренске услове – каже кадеткиња млађи водник Александра Илић.

Карактеристично за нову униформу је то што је састављена из 14 одевних делова – од рубља до трослојне ветровке. Униформе типа М-10 испитују се у 41. пешадијском батаљону Четврте бригаде и 63. падобранском батаљону Специјалне бригаде. ■

С. КОМНЕНИЋ
Снимио Р. ПОПОВИЋ

1. јун 2011.

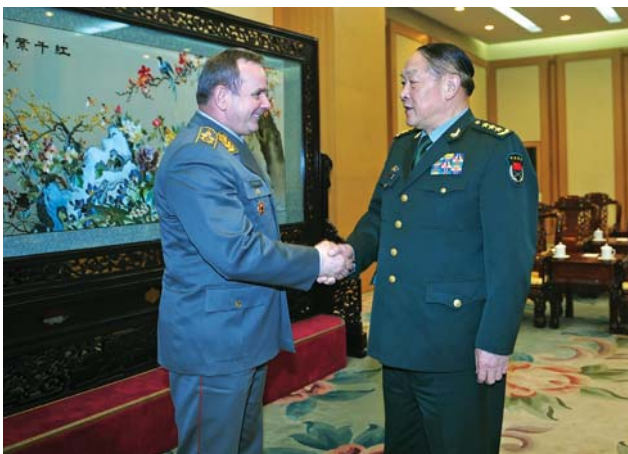
Делегација Министарства одбране и Војске Србије у посети Кини

Потврда пријатељства

Делегација Министарства одбране и Војске Србије, коју је предводио начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић, боравила је од 5. до 12. маја у посети Народној Републици Кини

Током посете генерал Милетић је разговарао са високим представницима Министарства одбране и Народноослободилачке армије Кине.

Приликом сусрета са начелником Генералштаба Народноослободилачке армије Кине генералом Ченом Бингдеом, генерал Милетић подвукао је значај развоја добрих односа две земље и две војске и изразио наду да ће Војска Србије и Народноослободилачка армија Кине наставити да унапређују сарадњу у различитим областима, у духу осведоченог разумевања и подршке.

Генерал Милетић са министром одбране Лиангом Гуанглием

Генерал Бингде подсетио је да су од успостављања стратешког партнерства између Кине и Србије, 2009. године, две земље оствариле више посета на највишем нивоу, продубиле међусобно поверење и унапредиле

сарадњу у различитим областима, међу којима су економија, трговина, култура, наука и технологије, те да су оснажиле координацију и сарадњу у оквиру међународних организација.

Кинески начелник Генералштаба приметио је да је размена искустава и сарадња између две војске плодносна на различитим пољима и истакао да кинеска страна има позитиван став о даљем унапређењу војне сарадње са Србијом.

Генерал Милетић разговарао је и са потпредседником Централне војне комисије НР Кине генералом Сјуом Цаихоуом. Том приликом, генерал Милетић истакао је да Република Србија и Војска Србије имају традиционално пријатељске односе са Народном Републиком Кином и њеном армијом.

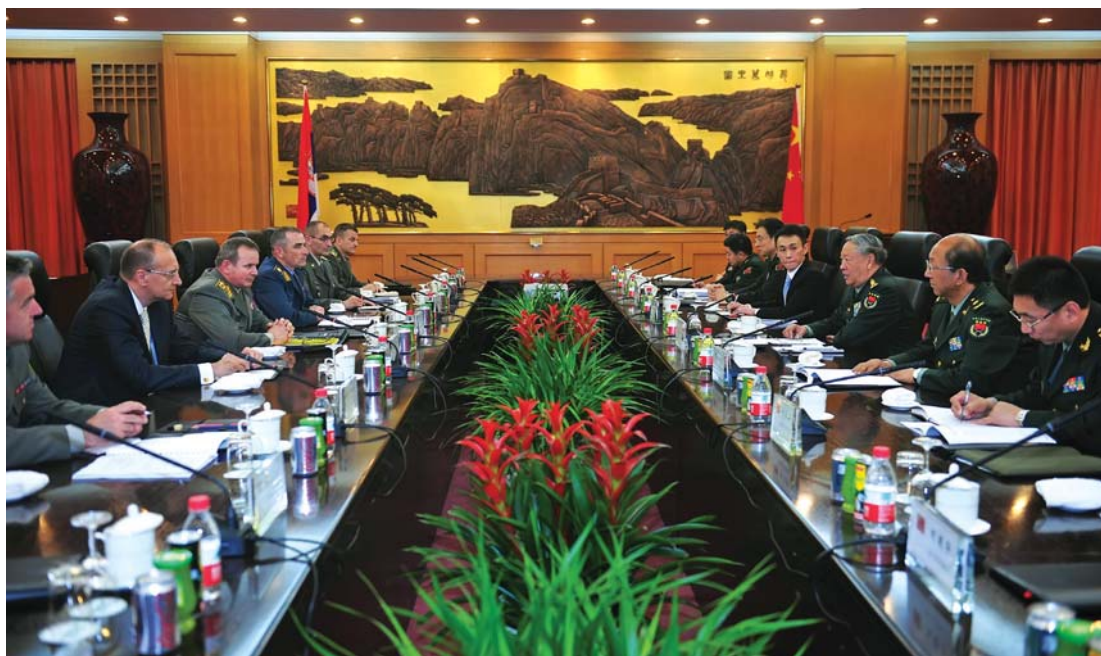
Генерала Милетића примио је и кинески министар одбране генерал Лианг Гуангли. Двојица генерала разменила су мишљења о унапређењу сарадње две војске.

Начелник Генералштаба Војске Србије захвалио је саговорницима на подршци коју Народноослободилачка армија Кине пружа Војсци Србије, посебно на донацији информатичке опреме.

Делегација Министарства одбране и Војске Србије посетила је 24. авијацијску дивизију Ратног ваздухопловства НОА Кине, Командни колеџ Копнене војске и више

компанија кинеске одбрамбене индустрије.

Сарадња у области одбране са Народном Републиком Кином има дугу традицију, а од 2000. године бележи узлазни тренд, нарочито када је реч о војнообразовној и војномедицинској сарадњи. Споразум о сарадњи потписан је током посете министра одбране Драгана Шутановца Кини, у новембру 2008. године. ■

СНИМАО Ј. МАМУЛА

Форум за помоћ земљама југоисточне Европе (SEEC)

УПОРЕЂИВАЊЕ ИСКУСТАВА

Министарство одбране домаћин је Једанаесте конференције Форума за помоћ земљама југоисточне Европе (South East Europe Clearinghouse – SEEC), која је окупила више од 80 представника из 33 државе региона, донатора, УН, ОЕБС, ЕУ, НАТО и организације „Transparency International“

На свечаном отварању конференције, 26. маја у Дому Гарде у Топчидеру, државна секретарка др Тања Мишчевић истакла је да су регионалне сусрети изузетно важни јер је то прилика за међусобне разговоре и размену искустава са земљама окружења.

– Важност за Министарство одбране огледа се у томе што овим путем можемо да представимо шта смо до сада урадили, али, такође, и да упоредимо своја искуства са осталима – оценила је она, додајући да је то нарочито важно у погледу најважније делатности SEEC-а, а то је безбедно складиштење наоружања и уништавање вишкова, што је заједнички проблем региона. Сарадња у региону не постоји само зато што је то предуслов за улазак у ЕУ, већ зато што је то данас неминовност, поручила је секретарка Мишчевић.

Циљ скупа је анализа рада декларисаних центара – АБХО центра Крушевац, Центра за обуку за учешће у мировним операцијама PSOTC у Бутмиру и Медија центра у Скопљу. Конференција је била прилика да се квалитетније представе додатни потенцијали и могућности српских регионалних капацитета, пре свега, нови Универзитет одбране, база „Југ“ и Техничко ремонтни завод Крагујевац.

Форум за помоћ земљама југоисточне Европе покренут је као регионална иницијатива 2004. године на предлог Словеније и Сједињених Америчких Држава са циљем остваривања боље координације донатора у пружању помоћи земљама из тог региона. Под окриљем SEEC-а одржана је донаторска конференција у Београду у јуну 2006. године на којој је обезбеђено око 4,5 милиона евра за реализацију више од 64 пројекта за реформу система одбране Србије, а 2009. године АБХО центар Крушевац промовисан је у статус регионалног центра. ■

Б. МИЉИЋ

САРАДЊА СА НЕМАЧКОМ

Делегација Министарства одбране, коју је предводио Секретар министарства Драган Радуловић, боравила је од 23. до 25. маја у посети Савезном министарству одбране СР Немачке у циљу успостављања сарадње у области војног права.

Први саветник главног инспектора за Ваздухопловство СР Немачке и војно-дисциплински тужилац Шулте Фасхауер упознао је делегацију са системом војно-дисциплинске одговорности и организацијом војно-дисциплинских судова. Организована је посета Првостепеном војно-дисциплинском суду у Минстеру, где је делегација присуствовала главном претресу у једном дисциплинском предмету.

Секретар Радуловић је са саветником помоћника државног секретара и начелником за опште и правне послове Петером Драјстом разговарао о уставно-правном положају оружаних снага Немачке.

Током посете, секретара Радуловића примио је саветник за правне послове помоћника државног секретара Флајмајер.

Договорен је наставак сарадње, посебно о питањима рада војног повереника, синдикалног организовања и учешћа у мултинационалним операцијама. ■

ЕВРОПСКИ ПРАЗНИК КОМШИЈА

Поводом „Европског празника комшија 2011“, у Новом Саду је од 26. до 28. маја, под слоганом „Да зидови не буду препрека – отворите врата комшији“, други пут одржана манифестација „Комша 2“, у чију се организацију укључило и Министарство одбране ангажовањем ВФЦ „Застава филм“ у снимању и монтажи пратећих спотова манифестације.

На конференцији за новинаре, одржаној тим поводом у Новом Саду, присутнима се обратио и капетан бојног брода Петар Бошковић, начелник Управе за односе са јавношћу.

– Ми смо у Министарств у одбране, као све добре комшије, подржали ову манифестацију и укључили нашу кућу „Застава филм“ у израду пратећих спотова, у искреној нади да ће се тај дух доброг комшије који влада у Новом Саду ширити и проширити и на све остале крајеве – рекао је Бошковић.

„Празник комшија“ покренут је пре 11 година у Паризу са циљем јачања заједништва, човечности и међусобне подршке, а 2004. године постаје Европски празник. Ове године обележен је у 1300 градова широм света. На супрот изолованости и индивидуализму који често владају градовима, празник комшија подстиче успостављање контаката и развијање друштвених веза. ■

Б. М. ПОПАДИЋ

ДЕЛЕГАЦИЈА МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ У ЕГИПТУ

Делегација Министарства одбране и Војске Србије коју је предводио државни секретар др Зоран Јефтић боравила је, од 16. до 19. маја, у посети Арапској Републици Египат.

Државног секретара Јефтића примили су помоћник министра генерал-мајор Мохамед Асар и високи представници Оперативног сектора и Сектора за наоружање Министарства одбране Арапске Републике Египат.

Посета је реализована због одржавања састанка Петог мешовитог српско-египатског војног комитета. Размњена су мишљења о актуелној политичко-безбедносној ситуацији на северу Африке, Блиском истоку и Балкану и изражено обострано задовољство досадашњом сарадњом у области одбране.

Током посете, усаглашен је и потписан План билатералне војне сарадње за 2011. годину између министарстава одбране Републике Србије и Арапске Републике Египат. ■

ОДБРАМБЕНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ СРБИЈЕ И СЛОВАЧКЕ

Начелник Управе за међународну војну сарадњу Милорад Перић боравио је у Словачкој Републици на позив генералног директора Дирекције са политику одбране, међународне односе и легислативу Министарства одбране Словачке Републике др Јарослава Нађа.

У оквиру посете одржане су билатералне консултације у области одбране између министарстава одбране две државе. Том приликом потписан је и *План билатералне војне сарадње за 2011. годину*.

Разговарано је о могућности повећања броја припадника Министарства одбране и Војске Србије у словачком контингенту у мултинационалној операцији УН у Републици Кипар – UNFICYP. Тренутно је у UNFICYP, у оквиру словачко-мађарског контингента, ангажовано седам припадника Војске Србије. ■

СУСРЕТ ГЕНЕРАЛА ДИКОВИЋА И ХЕРТЛИНГА

Командант Копнене војске генерал-потпуковник Љубиша Диковић разговарао је у Нишу са командантом Копнене војске Европске команде Оружаних снага САД (ЕК ОС САД) генерал-потпуковником Марком Хертлингом.

Генерал Диковић информисао је делегацију оружаних снага САД о организацији, мисији и задацима Копнене војске, те о визији развоја базе „Југ“.

Двојица генерала разменила су мишљења о иницијативи да база „Југ“ прерасте у регионални центар за обуку јединица које се ангажују у мултинационалним операцијама. ■

ПОСЛЕДЊИ САСТАНАК ПОВЕРИЛАЧКОГ ФОНДА

У Дирекцији за промену каријере Управе за традицију, стандард и ветеране одржан је последњи састанак Управног одбора Поверилачког фонда за помоћ вишку војног кадра у Србији. После пет година веома успешног рада Пројекат НАТО-а, *Партнерство за мир* и Међународне организације за миграције приведен је крају.

Завршној седници Управног одбора присуствовали су представници 18 земаља донатора, с Краљевином Норвешком на челу, Министарства одбране Србије и Међународне организације за миграције, иначе извршног агента пројекта који је оцењен најбољим такве врсте у региону.

Помоћник министра за људске ресурсе бригадни генерал Слађан Ђорђевић изразио је задовољство што се Пројекат показао веома успешним и што ће стечена искуства бити искоришћена у сличним програмима у Босни и Херцеговини, Грузији, Украјини и другим земљама у којима НАТО организује помоћ у преквалификацији вишка војног кадра.

Он је подвукао да поменути пројекат представља пример успешне сарадње Министарства одбране Србије, држава чланица НАТО-а, Програма *Партнерство за мир* и Међународне организације за миграције у решавању једног од водећих проблема земаља у транзицији. ■

Генерал Милоје Милетић, и Потврда поуз

Циљеви предстојеће Стратегијске војне конференције за партнере јесу продубљивање и проширивање партнерства, сарадње и поверења, те размена мишљења, сазнања и искустава о најактуелнијим стратегијским и безбедносним питањима. За нас је ово један од начина да, уз уважавање опредељења о војној неутралности, истовремено искажемо и опредељење о спремности на сарадњу, када је то у интересу мира.

У Београду ће, од 13. до 15. јуна бити, одржана Стратегијска војна конференција за партнере, пета по реду од иницијативе покренуте на самиту НАТО-а у Риги, 2006. године, за одржавање оваквих годишњих скупова партнерских држава из целог света, окупљених у више организација, програма и иницијатива, са заједничким циљем размене ставова и искустава по војним питањима важним за глобалну и регионалну безбедност, ради унапређења сарадње међу земљама посвећеним миру и изградњи безбеднијег света.

До сада исказано интересовање за конференцију у Београду знатно је веће него за претходне овакве скупове. То потврђује податак да је број пријављених држава већ прешао педесет, што је више од укупног броја учесника на прошлогодишњој конференцији у Финској.

СНИМИО Р. ПОПОВИЋ

Ови скупови одржавају се на нивоу начелника генералштабова држава учесница, а домаћин овогодишње конференције је генерал Милоје Милетић, начелник Генералштаба Војске Србије. То је повод за разговор о циљевима конференције, очекивањима од овако високог скупа и актуелним питањима међународне војне сарадње Србије.

■ *Господине генерале, билић домаћин Стратегијске војне конференције за партнере је и признање за Србију и Војску, потврда добре партнерске сарадње, али и велика обавеза у организационом погледу. Како ћеку припреме и како је дошло до тога да будемо домаћини овог скупа?*

– На понуду Савезничке команде за трансформацију из Норфолка (САД), Србија је прихватила да буде домаћин Стратегијске војне конференције за партнере ове године. То је свакако потврда добре партнерске сарадње, потврда поузданог партнерства са

свима који деле сличне безбедносне вредности, али наравно и велика обавеза у организационом смислу.

Припреме теку добро и уверен сам да ћемо као и до сада бити добри домаћини. Пре Србије, домаћини овом скупу били су Македонија, Норвешка, Албанија и прошле године Финска. Следеће године, Конференција ће бити одржана у Хрватској, а 2013. године у Шведској.

Идеја о организацији овакве врсте скупова на годишњем нивоу потекла је на самиту у Риги, 2006. године, с циљем да начелници генералштабова партнерских земаља размене ставове и искуства по војним питањима од стратегијског значаја за безбедност света.

Као што можете приметити акценат је на партнерству, а и до сада су домаћини овом скупу биле државе које су чланице Програма Партнерство за мир.

■ *У домаћој јавности недовољно се схвати природа ове конференције, па се често назива и*

Даног партнерства

конференција НАТО-а. Појасните нам карактер и циљ његовог скупљања?

– Ово је конференција на којој учествују све земље, које на неки начин учествују у евроатлантским и европским интеграцијама и у партнерским су односима у области одбране. Дакле, није реч само о чланицама НАТО, него и земљама које учествују у Програму Партнерство за мир, Медитеранском дијалогу и Истамбулској иницијативи. На конференцији ће учествовати и представници контакт земаља као што су Бразил, Аустралија, Индија, Јапан, Нови Зеланд и Пакистан.

На конференцију се позивају начелници генералштабова ових земаља, што недвосмислено говори да је доминантна стручна, а не политичка димензија скупа. Циљеви ових конференција јесу продубљивање и проширивање партнерства, сарадње и поверења, затим размена мишљења, сазнања и искустава о најактуелнијим стратегијским и безбедносним питањима.

За нас је ово један од начина да, уз уважавање опредељења о војној неутралности, истовремено искажемо и опредељење о спремности на сарадњу, када је то у интересу мира.

■ Конференција је нови корак Србије и Војске у развијању партнерске сарадње са свима који се залажу за очување мира и безбедности и суверенитета земаља одакле оне долазиле. Како оцењујете изградњу наших партнерских односа, будући да се њихове последње време посвећује више пажње него раније?

– Војска Србије негује добру сарадњу и веома је активна у свим областима у којима препознаје свој интерес. Реч је, пре свега, о заједничкој обуци и усавршавању кадра, учешћу у вежбама, модернизацији наоружања и војне опреме, регионалним иницијативама у области безбедности...

При том, ми смо у региону и у свету препознати као поуздан партнер, који има шта да понуди.

Наши тренутни приоритети су обука јединица декларисаних за учешће у мултинационалним операцијама, активан рад у пуном капацитету регионалног центра АБХО у Крушевцу и развој капацитета базе „Југ“ за потребе обуке учесника мултинационалних операција.

Наравно, ту је и учешће у мултинационалним операцијама под мандатом УН и ЕУ на подручјима на којима су угрожени мир и безбедност. Повећали смо број мисија у којима се ангажују наши припадници. У овом тренутку присутни смо у Конгу, Либерiji, Обали Слоноваче, на Кипру и у Либану. Планирано је учешће и у операцијама у Сомалији и на Блиском истоку.

■ Недавно сте се враћили из вишесдневне посете Кини. Какви су резултати те посете и каква је оријентација Србије у међународној војној сарадњи?

– У току посете Кине имао сам неколико важних сусрета са високим представницима Министарства одбране и Народноослободилачке армије Кине, са којима сам разменио мишљења о унапређењу сарадње наше две војске. Разговарао сам са начелником Генералштаба НОА Кине генералом Ченом Бингдеом, потпредседником Централне војне комисије НР Кине ге-

нералом Сјом Цаихоуом и министром одбране генералом Лиангом Гуанглијем. Сви они истакли су да је размена искустава и сарадња између две војске плодносна на различитим пољима и уверили су ме да Кина има позитиван став о даљем унапређењу војне сарадње са Србијом.

Традиционално пријатељство са великом и напредном земљом каква је Кина, која располаже једном од најјачих армија на свету, за Србију и Војску Србије је драгоценост. У последњих неколико година наша сарадња у области одбране бележи узлазни тренд, нарочито када је реч о војнообразовној и војномедицинској сарадњи.

Војска Србије, пре свега, гради мостове сарадње у области одбране са војскама земаља са којима је Република Србија развила добре, пријатељске и партнерске односе, а с циљем јачања мира и безбедности у региону и шире. Управо из тог разлога, веома је значајна сарадња и партнерство са Националном гардом Охаја, утемељена у Програму државног партнерства; интензивирање сарадње са Руском Федерацијом; одржавање успостављене динамике сарадње са Кином; даље интензивирање сарадње са суседицама и са оружаним снагама земаља региона.

Наравно, значајна је и наша сарадња са оружаним снагама других држава Европе и света, о чему говори импозантан број активности које организујемо и спроводимо са колегама из иностранства, удруженим снагама.

Господине генерале, желимо Вам успешну организацију Стратегијске војне конференције и резултате рада који ће допринети јачању безбедности Србије. ■

Раденко МУТАВЦИЋ

Генерал Стефан Абриел,

Војног комитета НАТО, Директору Међународног војног секретаријата НАТО и Врховном савезничком команданту за операције.

Тема овогодишње конференције је „Након Лисабона: спровођење трансформације“. Поред тога, у оквиру радних група, експерти за предметну област имаће прилику да размене мишљења о следећим темама „Иновативни приступи ефикасном развоју капацитета“, „Осигуран приступ глобалним заједничким ресурсима“ и „Обука, партнерство и помоћ“.

□ *Господине генерале, шта SMPC 2011 чини кључним догађајем у оквиру Стратешке кампање ангажовања Савезничке команде за трансформацију?*

– Стратешка војна партнерска конференција је јединствена и подесна платформа која окупља највише војне представнике како НАТО тако и партнерских земаља, што нам омогућава да дискутујемо о кључним ак-

Партнери 3

Стратегијску војну конференцију за партнере, од 13. до 15. јуна у Београду, организује Савезничка команда за трансформацију (Allied Command Transformation – АСТ) и то је повод да генерал Абриел одговори на неколико питања о предстојећем догађају

Циљ Стратегијске војне конференција за партнере – Strategic Military Partner Conference 2011 (SMPC) је размена искустава и мишљења о најважнијим стратешким питањима од заједничког интереса. Позив за учешће на Конференцији упућен је начелницима генералштабова земаља чланица НАТО, *Партнерства за мир*, Медитеранског дијалога, Истанбулске иницијативе за сарадњу и контакт држава. Такође, позив је упућен и председавајућем Војног комитета Европске уније, председавајућем

тивностима које Савезничка команда за трансформацију (АСТ) реализује са тим земљама и да ти обједињени ставови и запажања појединих земаља помогну у напорима за вођење трансформације НАТО-а. Прешлог новембра на Лисабонском самиту, НАТО је потврдио своју одређеност за трансформацију као темељни елемент будућности Алијансе. Као допринос томе, први приоритет АСТ је да обезбеди широко разумевање текуће еволуције ратовања, и друго, како треба да одговори на те промене. То ћемо на најбољи начин учинити оцењивањем дана-

шњег безбедносног окружења на јасан и садржајан начин. Радећи тако развијаћемо прагматичне и иновативне предлоге за јачање наших способности за колективну безбедности и одбрану. Унапређење стабилности и безбедности не може бити успешно без наших партнерских земаља. Нови Стратегијски концепт препознао је значај тог доприноса и позвао на већу сарадњу и размену са партнерима широм света.

□ Конференција се састоји од два главна дела. Првог дана састаће се начелници генералштабова, а након тога биће реализоване планиране радионице. Која су главна тежишта ове две активности?

– На пленарној седници начелника генералштабова разговараћемо о иновативним приступима ефикасном развијању способности, будућем развоју партнерства и заједничким активностима, као и осигурању приступа глобалним заједничким добрима. Спа-

САРАДЊА СА СРБИЈОМ

У одговору на питање о сарадњи НАТО и Србије, генерал Абриел истиче спремност Алијансе да даље развија један амбициозан и садржајан однос, уз истовремено уважавање политике војне неутралности Србије.

Према његовој оцени, сарадња са Србијом у оквиру Програма *Партнерство за мир* веома је продуктивна за обе стране, а реформе сектора одбране и безбедности су кључни елемент сарадње. Као посебно значајан он је издвојио рад Групе Србија–НАТО за реформу одбране, која је оформљена у фебруару 2006. године ради пружања савета и подршке властима Србије у реформи и модернизацији Војске Србије, као и у изградњи модерне, економичне структуре одбране.

Генерал Абриел је навео и подршку већем броју НАТО и ПзМ фондова за пројекте у Србији, као што је безбедно уништавање копнених мина и муниције и обезбеђење средстава за преквалификацију бивших припадника Војске Србије.

У оквиру Програма „Наука за мир и безбедност“, Србија је добила донације за већи број кооперативних пројеката, а ту спадају и студије за смањење сеизмичких ризика и радионице за будућност регионалне сарадње и борбу против тероризма. Кључне области за развој могле би бити даља питања регионалне безбедности и иницијативе за заштиту природне средине.

□ *Партнерство је веома значајно за глобалну и националну безбедност. Како видиш његов даљи развој и најоружане усмерене ка трансформацији?*

тнерства са НАТО, у складу са Стратегијским концептом 2010 и одлукама донетим на Лисабонском самиту, као и јачање ефикасности и флексибилности партнерских земаља. Тиме ће се увећати допринос евроатлантској и међународној безбедности у 21. веку. Ова политика обезбеђује да партнери имају потпунију улогу него икада раније у развоју и примени кооперативних активности и приступа – са НАТО и између себе.

Основни принципи и циљеви ће и даље важити. Свим партнерима биће понуђено значајније политичко и практично ангажовање у складу са њиховим индивидуалним потребама, околностима и тежњама. Та понуда обухвата: унапређење политичких консултација о безбедносним питањима од заједничког интереса, јачање практичне сарадње и подршке војном образовању, обуку и изградњу капацитета са ресурсима који су на располагању.

□ *Каква су Ваша очекивања од конференције у Београду?*

а бољи свет

јајући информације из АСТ са излагањима главних говорника високог нивоа, надамо се да ћемо стимулисати плодну и сврсисходну дискусију на пленуму начелника генералштабова. На радионицама, које ће након тога уследити, национални експерти и експерти из АСТ на конструктиван начин детаљније ће обрадити та питања, што ће омогућити нашим аналитичарима да у НАТО презентују утемељене препоруке за будући рад. Сви резултати ће се објединити у анализи рада SMPC и тај извештај ћу проследити свим НАТО структурама као и нашим партнерским земаљама.

– Током протекле две деценије НАТО је са партнерима сарађивао у изградњи кооперативне безбедности. Резултати су потврдили вредност и значај те широке сарадње. Партнерства са НАТО дају јасан и цењен допринос безбедности Алијансе, и шире, међународној безбедности, као и одбрани и промовисању вредности личне слободе, демократије, људских права и владавине права. Односи са партнерима Алијансе се заснивају на реципроцитету, узајамној користи и узајамном уважавању.

Циљ ове политике је суштинско продубљивање и проширивање пар-

– SMPC је подесна платформа за НАТО и партнерске земље – она им омогућава да размене национална гледишта о најактуелнијим стратешким питањима. Имајући то у виду, очекујем занимљиве и плодне дискусије које су у прошлости показале да имају темељни значај за нашу способност да понудимо нове идеје, перспективе и гледишта. Уградњом националних ставова унапређујемо те резултате, а истовремено јачамо узајамно разумевање и прихватање.

□ *Генерале Абриел, ви сте први Европљанин који је именован за сталног команданта једне стратешкије команде НАТО. Након две године на дужности Врховног команданта Савезничке команде за трансформацију, шта бисте рекли, који су Вам до сада највећи изазови?*

– Рекао бих да је трансформација сама по својој природи један изазов. Она је процес и ту се не ради о извршењу једне велике реформе, већ о сталном усавршавању и прилагођавању наших војних средстава нашим потребама. Треба обезбедити да трансформација у потпуности буде заснована на реалности и да наше снаге буду изграђене на једном укупном нивоу амбиције која се може одржавати.

Један од најтежих изазова је превазилажење текућих проблема. Можете рећи да је то увек изазов. Али то је данас можда још израженије него у прошлости, углавном из два разлога. Прво, трансформација се спроводи под притиском текућих операција које изискују много људских и финансијских ресурса, и друго, трансформација се спроводи у оквирима буџетских ограничења са којима се суочавају наше земље и НАТО као организација. Сви ми зна-

мо да повећање наших укупних издвајања за одбрану није питање које је сада на столу за разматрање, и неће ни бити у догледно време, осим ако не дође до великих геополитичких шокова које нико не жели.

Међутим, то треба гледати и као шансу. Већ смо ангажовани у процесу темељне реформе. Наша командна структура НАТО, која је 1995. године запошљавала 27.000 људи, сада је сведена на 13.000 – и на путу смо да тај број смањимо испод 9.000. Међутим, за НАТО није довољно да кошта мање. Савезничка команда за трансформацију се ангажује и у пружању помоћи државама чланицама да сваки долар или евро издвојен за одбрану буде што боље уложен, неуморно трагајући за још ефикаснијим и економичнијим решењима која ће бити од користи како нашим земљама чланицама тако и партнерским земљама. ■

Раденко МУТАВЦИЋ

Конференција Евроатлантске радне групе за студије конфликта

У организацији Одељења за војну историју Института за стратегијска истраживања Министарства одбране и Катедре војних наука ШНО Краљевине Шведске, у Дому Војске у Београду одржана је XI годишња конференција Евроатлантске радне групе за студије конфликта (CSWG).

Тема тродневне конференције била је „Регуларно и нерегуларно ратовање: искуства из прошлости и савремених сукоба“.

На отварању су говорили државна секретарка у Министарству одбране др Тања Мишчевић, директорка Института за стратегијска истраживања др Јованка Шарановић, изасланик одбране Краљевине Шведске потпуковник Бјорн Торстенсон и начелник Катедре војних наука ШНО Краљевине Шведске пуковник Бо Клигерник.

Говорећи о значају конференције, секретарка Мишчевић нагласила је да је веома важна размена мишљења међу стручњацима о проблемима у вези са ратовима у прошлости, с циљем изналажење решења за безбедносне изазове у будућности.

Радна група основана је 2000. године под покровитељством Програма *Партнерство за мир* и значајна је размену информација, мишљења и идеја између званичних државних научноистраживачких и наставних институција на пољу војне историје и стратегије из земаља НАТО-а и приступница Програма *Партнерство за мир*.

На конференцији је учествовало 50 стручњака из САД, Русије, Немачке, Француске, Пољске, Румуније, Чешке, Аустрије, Грчке, Мађарске, Бугарске, Словеније, Словачке, Шведске и Србије. ■

Б. МИЉИЋ
Снимео Д. БАНДА

Семинар о трагању и спасавању

У Дому Гарде на Топчидеру, у организацији Министарства одбране, Тактичко-ваздухопловне команде Краљевине Данске и Центра за безбедносну сарадњу RA-CVIAC одржан је Семинар о трагању и спасавању.

Скуп је отворио државни секретар у Министарству одбране др Зоран Јефтић.

– Овај семинар је веома важан у погледу размењивања идеја и информација и остваривања контакта, како за Србију, тако и за читав регион. У последње две године учинили смо доста на реорганизацији нашег система у чему су нам помогли пријатељи из Данске. Проширили смо наше капацитете и сада смо спремни за активности у области трагања и спасавања – рекао је Јефтић.

Конференција има за циљ да укаже на важност аеронаутичког трагања и спасавања и његовог детаљнијег проучавања.

Учесници семинара посебно су проучили питања улоге владиних и невладиних институција у овим процесима, функција и обавеза тела за координацију трагања и спасавања, те међусобну сарадњу земаља у овој области.

– Нажалост, сведоци смо да у последње време Служба трагања и спасавања добија све више на значају, пре свега због све учесталијих природних несрећа. Оне захтевају ангажовање свих расположивих капацитета, који најчешће превазилазе национални ниво. Основна намена ове службе је брзо и прецизно проналажење места и узрока несреће, пружање адекватне прве помоћи, проналажење и транспорт повређених и унесређених до одговарајућих центара, спасавање имовине и материјалних добара – рекао је пуковник Душко Жарковић, начелник Штаба Ваздухопловства и ПВО Војске Србије.

Семинару су присуствовали и државни секретар Игор Јовичић, амбасадорка Данске у Србији Мете Кјуел Нилсен и представници земаља из региона – Албаније, Босне и Херцеговине, Македоније, Словеније, Турске и Хрватске. ■

С. КОМНЕНИЋ
Снимео З. МИЛОВАНОВИЋ

Посета представника ОЕБС-а јединицама Војске Србије

Поверење и отвореност

На основу обавеза проистеклих из *Бечког докуменћа 1999*, а у циљу јачања поверења и безбедности у Европи, свака земља чланица ОЕБС једном у пет година организује овакве посете јединицама оружаних снага

и у области безбедности и изградњи поверења међу суседима. Он је истакао да, као једна од потписница Дејтонског споразума и Споразума о подрегионалној контроли о наоружању, наша земља има добру сарадњу са осталим потписницима тог документа, што је значајно допринело стабилизацији и безбедности у региону.

Током тродневног боравка, делегација ОЕБС-а посетила је 204. ваздухопловну бригаду и Специјалну бригаду у Панчеву.

Са ваздухопловцима на Батајници

У 204. ваздухопловној бригади на аеродрому Батајница, командант бригаде пуковник Предраг Бандић гостима је представио организациону структуру јединице као и тежишне задатке које она обавља у скла-

У Дому Гарде на Топчидеру, 16. маја, приређен је дочек за представнике земаља чланица ОЕБС, који су посетили Србију у оквиру одредби *Бечког докуменћа 1999* о контроли наоружања. Припадници Гарде извели су егзерцир, а након тога гостима су се обратили државна секретарка др Тања Мишчевић и помоћник министра спољних послова Зоран Вујић.

– Наше обавезе према међународним документима сведоче о томе да се у региону мора обратити пажња на контролу наоружања, разоружања и праћење развоја наоружања – истакла је државна секретарка Мишчевић, додајући да чланство наше земље у ОЕБС-у, *Бечки докуменћ*, али и потписивање *Дејтонског споразума* обавезују на овакве активности.

Према њеним речима, Верификациони центар у Сектору за политику одбране Министарства одбране организационо је задужен да буде домаћин поменутих активности, али и да учествује у верификационим мисијама према наведеним документима у односу на треће државе.

– Ова активност се не среће често и није присутна у јавности, али она показује значајан развој, и за њу смо веома добро оцењени. Приступ Србије је модел контроле и верификације контроле наоружања који ће се применити и на неке друге регионе у којима се решавају конфликти – нагласила је секретарка Мишчевић.

Помоћник министра спољних послова Зоран Вујић оценио је да Република Србија придаје велику пажњу када је реч о међурегионалној сарадњи

Поштовање међународних докумената

Портпарол представника ОЕБС-а и шеф Верификационог дела Бечког документа немачки пуковник Јерг Кунзе изнео је на крају посете веома позитивне утиске целокупне делегације, истакавши да су јединице презентацију својих способности извеле на више него задовољавајућем нивоу.

Република Србија, према његовим речима, у потпуности се придржава Бечког сјоразума, што је званичан закључак међународног тима инспектора.

СНИМИО З. МИЛОВАНОВИЋ

ду са својом наменом и одговорно-стима.

Током обиласка јединица на аеродрому Батајница гости су разговарали са припадницима 204. ваздухопловне бригаде и посетили Институт за ваздухопловну медицину, 252. школско-тренажну авијацијску ескадрилу, 101. ловачко-авијацијску ескадрилу, све чете 24. ваздухопловно-техничког батаљона, контролни торањ аеродрома, 138. транспортну

авијацијску ескадрилу, 890. мешовиту хеликоптерску ескадрилу, симулатор лета авиона МиГ-29 и Центар за учење енглеског језика.

Делегација је обишла и локацију за складиштење убојних средстава као и тактичко-технички збор ваздухоплова који се налазе у саставу бригаде. Уприличен је и летачки програм у виду координисане симулације фиктивног дејства јуришних ваздухоплова уз непосредну ваздушну подр-

шку ловаца. Посматрачи су имали прилику да виде симулацију полетања дежурне паре авиона МиГ-21 која је у непрекидној готовости за заштиту ваздушног простора, спремна да за мање од пет минута полети у случају повреде ваздушног простора Републике Србије.

Обученост специјалаца

Другог дана посете представници земаља потписница Бечког документа посетили су Специјалну бригаду у Панчеву где су имали прилику да присуствују приказу извршавања њихових тежишних задатака. Уводни брифинг одржао је командант Специјалне бригаде бригадни генерал Илија Тодоров, који је детаљно представио организацијску структуру, задатке и принципе рада јединице.

Приређен је тактичко-технички збор наоружања наоружања и опреме, изведене показне вежбе физичке и кондиционе обуке, прикази противтерористичких и противдиверзантских акција као и падобрански десант. Гостима су такође показани смештајни и логистички капацитети касарне „Растко Немањић“, стрељачки полигон као и спомен соба бригаде. ■

Петар ВОЈИНОВИЋ
Снимили Горан СТАНКОВИЋ
и Душан АТЛАГИЋ

У Дому Народне скупштине Србије

Представљене публикације из области безбедности

Информатор о систему одбране Републике Србије и Зборник радова Института за стратегијска истраживања „Безбедности и одбрамбени аспекти прикључења Републике Србије Европској унији“ представљени су народним посланицима и стручној јавности у Дому Народне скупштине.

О публикацијама су говорили др Тања Мишчевић, државна секретарка у Министарству одбране, Марко Ђуришић, члан Одбора за одбрану и безбедност, Мадис Ваино-

ма, в. д. шефа Одељења за демократизацију Мисије ОЕБС-а у Србији, бригадни генерал Младен Вуруна, начелник Војне академије и бригадни генерал Милан Мојсиловић, заменик команданта Здружене оператив-

не команде Генералштаба Војске Србије.

Тања Мишчевић, државна секретарка у Министарству одбране, указала је да Информатор доприноси транспарентности рада Министарства одбране и Војске Србије, а да Зборник радова говори о доприносу демократизације Србије и постизања европских стандарда на пољу безбедности и одбране.

Члан Одбора за одбрану и безбедност Марко Ђуришић оценио је да ће Информатор о систему одбране у великој мери помоћи народним посланицима у обављању свог посла, с обзиром на важну улогу коју Народна скупштина и нарочито Одбор за одбрану и безбедност имају у демократској и цивилној контроли сектора безбедности. Зборник радова је значајан јер показује жељу Србије да постане активан учесник у европском систему безбедности, закључио је Ђуричић.

Мадис Ваинома, в. д. шефа Одељења за демократизацију Мисије ОЕБС-а у Србији, истакао је да је изјава Информатора веома корисна, јер пружа основне информације о систему одбране у Србији и организационе структуре Министарства одбране. Он уједно олакшава комуникацију, јер садржи и јединствени именик контаката у Министарству и Војсци.

Начелник Војне академије бригадни генерал Младен Вуруна сматра да је Информатор објављен у прави час и да представља својеврсни речник који ће помоћи посланицима да боље упознају структуру и функционисање система одбране.

Заменик команданта Здружене оперативне команде Генералштаба Војске Србије бригадни генерал Милан Мојсиловић оценио је да Информатор може да допринесе бољем упознавању структуре војске али и разумевању стратегија и докумената.

Информатор и Зборник објављени су уз подршку Мисије ОЕБС-а у Београду. ■

Мировне мисије Европске уније

Државна секретарка др Тања Мишчевић рекла је да Србија жели да пружи што већи допринос стабилности европског система одбране и да укључи своје оружане снаге у заједничку одбрамбену политику Европске уније. Она је истакла да Министарство одбране и Војска Србије желе да учешћем у мировним мисијама под вођством ЕУ, подупру процес европеизације државе и представе Србију као партнера Европи и Унији. Говорећи о плановима за учешће припадника Војске Србије у мисијама под вођством ЕУ, државна секретарка рекла је да они предвиђају слање официра речних јединица на грчки војни брод који, у оквиру операције Аталанта, доприноси борби против пирата у водама код Сомалије, као и учешће у мисији у Уганди.

Имплементација система финансијског управљања

У Дому Гарде у Топчидеру одржана је обука за имплементацију система финансијског управљања и контроле у Министарству одбране и Војсци Србије. Чланови радних група Министарства одбране за успостављање и развој овог система присуствовали су предавању припадника Сектора централне јединице за хармонизацију Министарства финансија Републике Србије.

Скупу је присуствовао и Горан Цвејић, помоћник министра финансија.

– Ово предавање је заправо јачање свести о потреби увођења финансијског управљања и контроле у Министарству одбране. Фасцинирају ме данашња посета и одзив, што показује да је опредељење у овој области сасвим јасно. На то нас, уосталом, и сам закон обавезује. Увођење овог система иде паралелно на два нивоа – у руководећим структурама које треба да

буду иницијатори ове акције, као и код оних који ће обављати практичне задатке на терену – рекао је Цвејић.

На почетку скупа, присутне је поздравио пуковник мр Саша Трандафиловић, начелник Управе за буџет Сектора за буџет и финансије Министарства одбране. Он је учесницима обуке говорио о досадашњим и предстојећим активностима у овој области. Такође, подсетио је на чињеницу да је систем интерних контрола у Министарству одбране и Војсци Србије прилично добро развијен, те да их је потребно прилагодити и надоградити.

У току обуке, учесници су обрадили неколико важних питања из ове области – суштину и циљеве успостављања система финансијског управљања и контроле, елементе и процедуре за његово увођење, односно праћење, оцењивање и развој. ■

С. К.

Семинар у Управи за стратегијско планирање

У оквиру Плана билатералне војне сарадње са Краљевином Норвешком, у Управи за стратегијско планирање Сектора за политику одбране, 18. и 19. маја, одржан је семинар „Развој софтвера за примену морфолошке анализе у развоју сценарија“.

Семинару, којим је руководио начелник Управе за стратегијско планирање Сектора за политику одбране генерал-мајор др Божидар Форца, присуствовали су представници организационих јединица Министарства одбране и Војске Србије које обављају послове из области стратегијског и оперативног планирања.

У делегацији Министарства одбране Краљевине Норвешке били су пуковник Свере Иверсен из Сектора за политику одбране и дугорочно планирање и истраживач Хавард

Фридхејм из Норвешког института за одбрамбена истраживања (FFI).

У току семинара размотрени су различити аспекти примене сценарија у стратегијском и оперативном планирању, са посебним акцентом на примену морфолошке анализе у развоју сценарија. Представник Центра за командно-информационе системе и информатичку подршку презентовао је софтвер за подршку примене морфолошке анализе у развоју сценарија који је развијен за потребе Министарства одбране и Војске Србије.

Семинар је значајан за укупну оспособљеност припадника Министарства одбране и Војске Србије за примену савремених алата и техника у развоју сценарија, а за потребе стратегијског и оперативног планирања. ■

БЕЗБЕДНОСТИ ВОЈНИХ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ

37

На Војној академији, 26. маја, одржан је Пети стручни скуп о безбедности војних учесника у саобраћају.

Отварајући скуп, начелник Управе за општу логистику Сектора за материјалне ресурсе бригадни генерал др Срђан Новаковић, рекао је да Војска последњих пет година улаже огромне напоре како би повећала безбедност војних учесника у саобраћају.

– У циљу превентивног деловања, сваких пет година организују се овакви скупови који доприносе унапређењу безбедности војних учесника у саобраћају, с аспекта смањења броја лица која су у незгодама изгубили живот или задобили тешке телесне повреде – истакао је бригадни генерал Новаковић.

Пуковник др Жељко Ранковић навео је податак да је од 2006. до 2011. године у саобраћајним незгодама погинуло шест особа, док је 140 војних учесника у саобраћају имало теже или лакше телесне повреде.

– Анализе које редовно вршимо показују да су најчешћи узроци саобраћајних незгода, чак 63 одсто, непажња и непоштовање саобраћајних прописа – рекао је пуковник Ранковић.

Током семинара било је речи о систему безбедности војних учесника у саобраћају, разлозима саобраћајних незгода, нормативној регулативи, последицама новог Закона о безбедности саобраћаја на путевима, транспорту терета, обуци и усавршавању војних возача, организацији и раду саобраћајне војне полиције и превентивним кампањама с циљем повећања безбедности војних учесника у саобраћају. ■

Д. ГЛИШИЋ

Снимко Г. СТАНКОВИЋ

Курс о управљању одбраном

Државна секретарка у Министарству одбране др Тања Мишчевић отворила је 23. маја четврти циклус двонедељног регионалног курса „Управљање одбраном у ширем безбедносном окружењу“, који се ове године одржава у хотелу „Кантри клуб Бабе“, крај Сопота.

Курс се традиционално организује на годишњем нивоу, у сарадњи Института за стратегијска истраживања Сектора за политику одбране, Универзитета Кранфилд и Одбрамбене академије Велике Британије. У раду семинара учествују представници система одбране Босне и Херцеговине, Бугарске, Мађарске, Словеније, Црне Горе и припадници Министарства одбране и Војске Србије.

Пожелевши добродошлицу учесницима курса, државна секретарка Мишчевић указала је на важност усвајања нових знања и успостављања мреже личних контаката професионалаца из суседних земаља која могу послужити као основа дугорочне размене искустава, с циљем унапређења квалитета сопственог и рада система из којих долазе.

Предмет разматрања на курсу биће напредне методе идентификовања одговарајућих политика, принципа и техника које доприносе унапређењу рада сектора одбране, као саставног дела ширег сектора безбедности. Циљ курса је да прошири знања, професионално разумевање и аналитичке способности полазника, неопходне за побољшање или трансформацију управљања системом одбране и безбедности.

Изасланик одбране Велике Британије у Републици Србији пуковник Најџел Фен и директорка курса проф. др Лора Клири са Универзитета Кранфилд подсетили су на позитивно искуство организовања курсева за припаднике Министарства одбране и Војске Србије претходних година и изразили задовољство овогодишњим одзивом представника осталих држава из региона. Подсетили су да Министарство одбране Велике Британије организује сличне програме у великом броју земаља и да циљ курса није прописивање одређеног облика реформе, већ анализа искуства сваке од заступљених страна, због чега је интеракција међу полазницима веома важна. ■

Н. ДРАЖОВИЋ

Сарадња са Словачком

Државна секретарка Министарства одбране др Тања Мишчевић разговарала је са Петером Михаилком, политичким директором Министарства иностраних послова Словачке Републике.

Државна секретарка информисала је Михаилка и делегацију МИП Словачке Републике о реформи у систему одбране, приоритетима Министарства одбране и сарадњи у области одбране са Словачком Републиком.

Петер Михаилко истакао је подршку процесу европских интеграција Србије и понудио помоћ и искуства Словачке Републике. Изразио је задовољство сарадњом у области одбране две земље и предстојећом посетом министра одбране Словачке Београду. ■

Семинар за психолошку припрему будућих мировњака

Начелник Управе за људске ресурсе Генералштаба Војске Србије бригадни генерал Добривоје Вељковић отворио је у Центру за мировне операције семинар о психолошким припремама припадника оружаних снага за учешће у мултинационалним операцијама.

Семинар, који је организован у сарадњи с Војском Словеније, похађало је 30 психолога. Била је то добра прилика да унапреде знања неопходна за квалитетну припрему припадника Војске Србије који ће се ангажовати у мултинационалним операцијама. ■

С. К.

Артиљеријско гађање из бродског наоружања

Завршна конференција припадника Војске Србије и Зоружаних снага Републике Мађарске за припрему заједничког артиљеријског гађања из бродског наоружања „IRON CAT“ одржана је у касарни „Александар Берић“ у Новом Саду.

Учесници конференције обишли су артиљеријски полигон на реци Тиси код Титела где ће се у септембру одржати гађање. ■

Б. М. П.

ПУКОВНИК НОВАКОВИЋ У БЕЛГИЈИ

Начелник Војномедицинске академије пуковник проф. др Маријан Новаковић је као члан делегације Министарства одбране Србије учествовао на заседању Интернационалне радне групе Међународног комитета војне медицине, одржаном у Бриселу.

Заседању су присуствовали представници 12 земаља, а разматран је широк спектар питања која се односе на интензивирање сарадње и активније учешће земаља чланица ове асоцијације.

Предвиђено је да се конгрес Међународног комитета војне медицине одржи у новембру ове године у Абуџи у Нигерији.

У неформалним разговорима са делегацијама Кине, Холандије, Норвешке и Русије закључено је да постоје бројне могућности за успостављање сарадње између војноздравствених служби ових земаља и Републике Србије. ■

КОНГРЕС ХИРУРГА У САД

У организацији Америчког удружења за трансплантацију и Америчког удружења трансплантационих хирурга у Филаделфији је одржан 11. амерички конгрес за трансплантацију (АТЦ) који је окупио водеће стручњаке за трансплантацију органа, ћелија и ткива из САД и других земаља света.

Војномедицинску академију на овом Конгресу представљао је пуковник проф. др Ђоко Максић, координатор за трансплантацију органа. ■

ДАН БОРБЕ ПРОТИВ МЕЛАНОМА

У Кабинету за кожне и полне болести Дијагностичко-поликлиничког центра ВМА, организован је традиционални Европски дан борбе против меланома „ЕУРОМЕЛАНОМА 2011“.

Еуромеланом је превентивна кампања против рака коже коју организују дерматолози целе Европе под покровитељством Европске академије за дерматовенерологију „EADV“. У нашој земљи она се спроводи у организацији Удружења дерматовенеролога Србије, а под покровитељством Министарства здравља Републике Србије. ■

ПРОСЛАВА ДАНА СЕСТРИНСТВА

Међународни дан сестринства – 12. мај, обележен је на Војномедицинској академији пригодном свечаношћу којој је осим медицинских сестара и техничара ВМА, и некадашњих главних медицинских сестара ове установе, присуствовао начелник ВМА пуковник проф. др Марјан Новаковић са члановима Управе.

Главна сестра ВМА Верица Миловановић поздравила је присутне у име професије која представља стуб здравственог система и нагласила да медицинске сестре имају право да буду поносне на установу у којој раде, али и да установа може да буде поносна на сестрински потенцијал којим располаже.

Медицинске сестре, и поред велике ангажованости у послу, раде на сталном професионалном развоју и усавршавању. Зато се ВМА данас може похвалити да поред сестара са завршеном вишом школом има и око 20 сестара са факултетским образовањем и преко 60 медицинских сестара и техничара са високо стручним звањем.

Начелник ВМА је поводом Дана сестринства наградио 15 медицинских сестара и техничара, а за „Сестру године“ проглашена је Бојана Јовановић са Клинике за физикалну медицину и рехабилитацију. ■

СЕМИНАР ФАРМАЦЕУТА

Институт за фармацију ВМА био је домаћин семинара који је организован у сарадњи са Европским удружењем болничких фармацијата и коме су присуствовали фармацијата из више европских земаља.

Организован је и обилазак Института за фармацију ВМА, у оквиру кога је гостима презентована ВМА као здравствена установа терцијарног нивоа збрињавања, и место и улога Института за фармацију као њеног организацијског дела задуженог за обезбеђење лекова и медицинских средстава за потребе лечења, превентивно-медицинског и научно-истраживачког рада. ■

Припремила Зорица СТОШИЋ

На манифестацији „Свадба за маштање“ међу 200 парова и двоје припадника Војске Србије

Александра и Александар - свадба за памћење

Александра и Александар Томовић, припадници Војске Србије, рекли су „да“ на колективном венчању испред Скупштине града Београда, 15. маја, у оквиру традиционалне манифестације „Свадба за маштање“.

Док је већина од 200 парова била одевена у класичну комбинацију – црно за мушкарца, бело за жену, јунаци наше приче побегли су и од овог клишеа. Александрово одело било је бело – свечана униформа припадника Речних јединица Војске Србије, а Александра је такође била у белом.

– Да ли постоји лепше одело од свечане војне униформе? Ми увек бежимо од класичних ствари, тако да нисмо хтели да наше венчање буде изузетак. Уједно смо желели да про-

Снимко Горан СТАНКОВИЋ

мовишемо Војску Србије, пошто је ова манифестација изузетно медијски пропраћена – рекао нам је старији водник Александар Томовић, који ради у Центру за обуку подофицира у Панчеву.

Свадбена поворка протезала се до пола Косовске улице. Више од 400 младенаца одатле је кренуло ка Скупштини града. Колоном су „командовали“ Александра и Александар, који су ишли испред свих.

На тренутак је заустављен и саобраћај у Дечанској улици, јер младенци имају првенство пролаза. Овако је било на дан њиховог венчања, а на питање ко ће убудуће „командовати“ у кући, Томовићи су одговорили:

„Командоваће, наравно, онај који има већи чин“, шеретски је одговорио Александар. А разводник Александра имала је другачије виђење: „Чинови се код куће не знају.“

Ни момачко вече није било обично – младожења је одлучио да разбије још једну предрасуду и да растанак са момачким животом прослави у петак, 13. маја.

О Александри као војнику, прича нам Александар, распитао се код колега у 25. батаљону војне полиције Гарде, где је она од децембра 2009. године. Чуо је да је тамо максимално професионална, а о томе сведочи и друго место које је освојила на такмичењу у спортском стрелаштву. Ипак, изабрао ју је због других особина, јер је познаје пре него што је обукла униформу.

Александра је завршила Педагошку академију, а он је одувек волео да запиткује учитељице. Тако је било и пре две године у Београду када се код заједничких пријатеља упознао овај пар. Александра, рођена Живковић, родом је из Грделице, а Александар је из Прибоја.

Након што су са још 200 парова углас изговорили „да“ и одиграли први брачни плес, Томовићи су поново заставили саобраћај и повели колону ка Скадарлији. У бoемској четврти прославили су овај дан. Планирају да ускоро обаве и црквено венчање, а на мeдени месец ће највероватније на Охрид.

Младенци, срећно! ■

Сергеј КОМНЕНИЋ

„Отворени дан“ на Батајници и у Нишу

На војном аеродрому у Батајници, дому 204. ваздухопловне бригаде, посетиоци су били у прилици да на стајанци изблиза виде тактичко-технички збор ваздухоплова, наоружања и опреме који се налазе у саставу бригаде. Више од хиљаду посетилаца имало је прилику да види атрактиван и узбудљив синхронизовани летачки програм који су војни летачи извели авионима МиГ-21, МиГ-29, *супергалеб* Г-4 и хеликоптерима *газела* и Ми-8.

Најдужи пут до Батајнице прешли су посебни гости 204. ваздухопловне бригаде, деца са Косова и Метохије која су били у вишедневној посети Београду. Њих су у обилазак изложених ваздухоплова повели певачица Наташа Беквалац, прва девојка пилот млазног авиона у Србији Сандра Радовановић и разводник Кристина Чизмар, шампионка овогодишњег Спортског првенства ВиПВО.

Гости бригаде били су кадети Средње војне школе из Милана и ученици основних школа из Нове Пазове, Инђије и Батајнице.

Домаћин „Отвореног дана“ у Нишу био је 161. батаљон за обезбеђење нишког аеродрома, а организатор 98. ваздухопловна бригада.

На „Отвореном дану“ у Нишу, поред 98. ваздухопловне бригаде, учествовали су и припадници 230. самоходног ракетног дивизиона за противваздухопловна дејства, 63. падобранског батаљона, 3. бригаде Копнене војске, 3. батаљона војне полиције и 21. батаљона везе.

У првом делу програма, падобранци и војни полицајци приказали су обученост и демонстрирали практичну употребу борилачких вештина, а војници из 63. батаљона извели су демо скок и десант. Противтерористичка јединица војне полиције је приказала спуштање из хеликоптера низ конопце. Пилоти из Ниша и Краљева су надлетали Ниш и приказали гашење пожара помоћу хеликоптера Ми-8 са ведром и спуштање противтерористичких тимова. ■

П. В. – М. М.
Снимео И. САЛИНГЕР

НАЧЕЛНИК ГЕНЕРАЛШТАБА У 250. РАКЕТНОЈ БРИГАДИ

Начелник Генералштаба генерал Милоје Милетић, са сарадницима, обишао је јединице 250. ракетне бригаде за противваздухопловна дејства стациониране у касарни „Мајор Драгутин Гавриловић“ у Зуцама.

Генералу Милетићу су, о предстојећим тежишним активностима и условима у којима припадници 250. ракетне бригаде извршавају задатке, реферисали командант ВиПВО бригадни генерал Ранко Живак и командант 250. ракетне бригаде за ПВД, бригадни генерал др Миодраг Гордић.

Бригадни генерал Гордић, реферишући о стању у јединици којом командује, рекао је да припреме за гађање артиљеријско-ракетних јединица за ПВД на полигону „Шабла“ у Бугарској иду одлично, као и да је исправност ракетне технике стопостотна.

Генерал Милетић обишао је новоизграђене објекте у касарни „Мајор Драгутин Гавриловић“ и обуку припадника 1. ракетног дивизиона на ватреном положају. ■

ИЗВЕДЕНА ВЕЖБА „СРЕМ 2011“

Припадници Трећег центра за обуку и Центра за усавршавање кадрова АБХО извели су, у касарни „Милан Тепић“ у Јакову, показну вежбу на тему „Употреба привремених састава у отклањању последица елементарних непогода и у случају нуклеарних и хемијских удеса“.

Вежба под називом „Срем 2011“ одвијала се под претпоставком хемијских акцидента у фабричким постројењима, изазваних разорним земљотресом.

Извођачи вежбе приказали су висок ниво оспособљености и спремности за рашчишћавање рушевина, пружање прве помоћи повређенима, извлачење покретних средстава из оштећених складишних објеката, гашење пожара и поступке након хемијског акцидента.

Показној вежби присуствовао је заменик команданта Команде за обуку бригадни генерал Горан Радовановић, који је истакао да су вежбе оваквог типа одличан начин да припадници Команде за обуку демонстрирају оспособљеност за извршавање задатака из треће мисије Војске Србије. ■

Вежба тенкиста Прве бригаде

Професионални састав тенковске чете 15. тенковског батаљона успешно је извео, на Интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде“, сложену и захтевну тактичку вежбу с бојним гађањем

Приликом извођења вежбе и гађања, један од најмањих професионалних састава формираних у Првој бригади показао је високу мотивисаност, добро познавање и примену тактичких радњи и поступака. Тактичком вежбом с бојним гађањем тенкиста, по теми „Тенковска чета на маршу с преласком у напад“, руководио је потпуковник Иван Дабић, командант 15. тенковског батаљона.

Вежбу су пратили генерал-мајори Милан Бјелица, заменик начелника Генералштаба, и Видоје Живковић, заменик команданта Копнене војске, бригадни генерали Јовица Драганић, начелник Управе за обуку и доктрину Генералштаба, и Ђокица Петровић, командант Прве бригаде Копнене војске.

Изражавајући задовољство што присуствује вежби, генерал-мајор Милан Бјелица изјавио је да се од професионалног војника очекује да у раду на средствима ратне технике буде беспрекорно увежбани – до аутоматизма. Он је, том приликом, оценио да војска ангажовањем на терену најбоље показује колико вреди. ■

Б. М. ПОПАДИЋ

Изведена вежба „Neighbours 2011/HUN“

На полигонима касарне „Бачкај Иштван Ловезандар“ у мађарском месту Ходмезевашархељ изведена је заједничка вежба припадника Пете бригаде Оружаних снага Мађарске и Прве бригаде Копнене војске ВС, под називом „Neighbours 2011/HUN“

Тема вежбе „Операција подршке миру са елементима наметања мира уз употребу силе“ обухватала је ангажовање заједничких снага из домена друге мисије под окриљем Уједињених нација. Вежбом, која је одржана 20. маја, руководили су потпуковник Ласло Фабјан, командант Трећег батаљона Пете бригаде ОС Мађарске, и потпуковник Ненад Милојичић, командант 11. пешадијског батаљона Прве бригаде Копнене војске.

У неколико сегмената вежбе, у којој је учествовало по тридесет припадника једне и друге армије, приказано је дејство заједничке јединице у насељеном месту.

Извођење вежбе пратили су бригадни генерал Ђокица Петровић, командант Прве бригаде Копнене војске, и пуковник Јожеф Ковач, заменик команданта Пете бригаде ОС Мађарске. ■

ПРИПАДНИЦИ НОВОСАДСКОГ ГАРНИЗОНА НА „БЕЈБИ ЕГЗИТУ“

Десети фестивал за децу „Бејби егзит“ (Baby Exit) под слоганом „Улазак бесплатан – долазак обавезан“, симболично је организован на Светски дан породице, 14. и 15. маја на Петроварадинској тврђави. У оквиру богатог и креативног програма најмлађим посетиоцима из целе земље и региона представили су се и извиђачи Прве бригаде КоВ и рониоци Речне флотиле из новосадског гарнизона.

Атрактивним наступом у „улици професије“, приказом борилачких вештина, наоружања и опреме извиђачких јединица, те ронилачке опреме, припадници Војске одушевили су малишане и њихове родитеље.

Према речима Маје Туралије из Организационог тима фестивала, овогодишњу манифестацију оптимизма, на којој је око 1.500 учесника, обишло је више од 50.000 посетилаца, а сарадња са припадницима новосадског гарнизона постала је већ традиционална. ■

Б. М. П.

ДЕКАДА АКЦИЈЕ БЕЗБЕДНОСТИ НА ПУТЕВИМА

Припадници Министарства одбране и Војске Србије учествовали су 11. маја на манифестацији „Декада акције безбедности на путевима“. Они су подржали програм који је на Тргу републике организовала Агенција за безбедност саобраћаја и уједно представили акције које предузимају у области сигурности војних учесника у саобраћају.

„Декаду акције безбедности на путевима“ отворио је заменик премијера и министар унутрашњих послова Ивица Дачић, истакавши да се од почетка примене новог Закона о безбедности саобраћаја број саобраћајних незгода смањио за 17.141, а број погинулих за 19 одсто.

У име Министарства одбране присутнима се обратио пуковник Петар Бошковић, начелник Управе за односе са јавношћу, који је нагласио да су Војска Србије и Министарство одбране увек учествовали у свим акцијама за унапређење безбедности у саобраћају.

Посетиоци штанда Министарства одбране и Војске Србије имали су прилику да погледају опрему која се користи у контроли саобраћаја.

– Војска је у време обавезног служења војног рока била школа за понашање у саобраћају, а ту традицију настављамо и данас. Сваке године новчано награђујемо наше најпажљивије припаднике који направе најмање прекршаја – рекао је пуковник доц. др Жељко Ранковић, шеф Одсека за транспорт и транспортна средства Управе за општу логику Сектора за материјалне ресурсе. ■

С. К.

Психолози у Данској

Унапређење психолошке селекције

У петодневној радној посети Војсци Краљевине Данске боравио је тим психолога Министарства одбране и Војске Србије у коме су били вођа тима Горан Кличковић, Сузана Јовановић, Данијела Мартиновић, Невена Ловринчевић и капетан Вук Вујовић

Повод за посету била је донација Војске Краљевине Данске која је искоришћена за опремање четири центра у којима ће се обављати психолошка селекција: ВМА, ВМЦ Карабурма, ВМЦ Нови Сад и Војна болница Ниш. Сваки од центара опремљен је са по 30 рачунара, три лаптопа и софтвером са батеријом психолошких тестова (тестови когнитивних способности и тест личности *Хедоника*).

Врхунска опремљеност, савремени психолошки инструменти и велико искуство и знање психолога из наведених центара омогућиће знатно бољи квалитет и ефикасност психолошког испитивања с циљем професионалне селекције свих категорија кандидата. Психолози су због тога ишли у посету Војсци Краљевине Данске да би сазнали више о процесу психолошке и професионалне селекције у тој земљи.

Том приликом психолози из Србије стекли су увид у начин функционисања службе људских ресурса, процес оцене способности и психолошке и професионалне селекције, те функцио-

нисање здравствене заштите у Војсци Краљевине Данске. Велики значај дат је квалитетном одабиру људства. Уз помоћ персоналних менаџера сваки професионални припадник у могућности је да током радног века утиче на развој своје каријере и тражи решења која ће њему, али и целој организацији, највише одговарати.

Психолозима је посебно значајна била посета центру у којем се оцењују здравствене способности и прави психолошка и професионална селекција. Процес селекције и оцене здравствене способности одвија се у неколико фаза: први дан је провера физичке спремности и општи здравствени преглед уз контролу функција вида и слуха. Други дан је у целости резервисан за психолошку селекцију. Послове психолошке селекције обавља тим од 29 психолога, а сам процес састоји се из групног и индивидуалног психолошког тестирања, интервјуа који обавља тим психолога, те групне вежбе коју такође изводи тим психолога. Оцену трећег дана селекције доноси тим у коме се поред психоло-

га налази и представник школе или јединице за коју конкурише кандидат.

Значај психолошке селекције придаје се све више и у систему одбране Републике Србије, што је и сасвим разумљиво јер се адекватном, квалитетном психолошком селекцијом у склопу сложеног процеса професионалне селекције постиже оптималан избор и препознавање оних особина и квалитета кандидата који су потребни за одређено радно место, обављање мисије или задатка. На тај начин постиже се оптимизација процеса избора кандидата са потребним вештинама и особинама за одређену професију или задатак, те се остварује идеја и потреба да се прави човек нађе на правом месту. Квалитетна професионална селекција: избор, планирање и вођена каријера, знатно доприносе успешнијем и квалитетнијем функционисању система одбране.

Током посете психолози су посетили дански парламент, Амбасаду Србије и знаменитости Копенхагена. ■

Невена ЛОВРИНЧЕВИЋ

Генерал Милетић обишао Центар за обуку путем симулација

Начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милоје Милетић обишао је Центар за обуку путем симулација Управе за обуку и доктрину Генералштаба, где је сагледао степен припрема за предстојеће вежбове активности.

О условима у којима припадници Центра извршавају задатке и достигнутом нивоу опремљености Центра, генералу Милетићу реферисао је пуковник Зоран Лучић, начелник Центра за обуку путем симулација. ■

Гађање циљева из „бофорса“

На Интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде“ припадници Центра за обуку Ваздухопловства и противваздухопловне одбране извели су бојно гађање циљева на земљи из противавионских топова „бофорс“.

Поред старешина, у улози послуге топа први пут у овој фази обуке били су војници на добровољном служењу војног рока.

Према речима поручника Мирослава Кубуровића, командира артиљеријско-ракетне батерије за противваздухопловна дејства малог домета, гађање је круна шестонедељне специјалистичке обуке војника на добровољном служењу војног рока. Он је изразио задовољство залагањем и постигнутим резултатима.

Војници који су учествовали на гађању кажу да је за њих ово било незаборавно искуство и мотив више да наставе војничку каријеру као професионални војници. ■

Увежбавање 98. ваздухопловне бригаде

45

На аеродрому Лађевци, припадници 98. ваздухопловне бригаде, којом командује пуковник Дејан Јоксимовић, извели су здружено тактичко увежбавање „Пролеће 2011“, на којем су учествовале све јединице ранга ескадрила – дивизион – батаљон.

На вежби, која је просторно покрила две трећине Србије, учествовало је више стотина старешина и војника и 15 летелица типа орао, галеб Г4 и хеликоптери газеле, гаме и ХТ-40.

По речима заменика команданта 98. ваздухопловне бригаде, пуковника Саше Никитовића, циљ здруженог тактичког увежбавања „Пролеће 2011“ била је провера способности пилота у откривању и дејству по задатим циљевима, чија позиција није унапред позната.

Истовремено су и јединице за противваздухопловна дејства увежбавале дејства по циљевима у ваздушном простору.

Круна вежбе била су дејства на полигону „Чента“, где су пилоти показали високу ватрену оспособљеност. ■

„Отворени дан“ у Горњем Милановцу

Акција „Отворени дан“ одржана је 24. маја у касарни „Војвода Радомир Путник“ у Горњем Милановцу. Акцију, која се одржава четврту годину заредом, посетило је више од 3.000 грађана Горњег Милановца и околине, међу којима су најбројнији ученици основних и средњих школа и малишани предшколског узраста.

Посетиоци су били у прилици да виде савремено пешадијско наоружање и опрему, средства и системе телекомуникација, преносне системе за противваздухопловна дејства, те приказ обучености јединица из гарнизона Горњи Милановац.

Богат програм употпунили су атрактивни егзерцир Гарде и наступ Репрезентативног оркестра Гарде. ■

З. МИЛАДИНОВИЋ

Глумица Тамара Крцуновић, јунакиња спота

Снимио Г. СТАНКОВИЋ

Изазов

После Драгана Бјелогрића, Ивана Босиљчића и Вука Костића, гледаоци су били пријатно изненађени када су у најновијем споту „Буди професионалац“ угледали девојку која у екстремним условима успешно савладава све изазове са којима се сусрећу припадници Специјалне бригаде Војске Србије

Иако су многи помислили да је реч о младој дами која је професионални војник из редова наше војске, јунакиња спота „Буди професионалац“ је београдска глумица Тамара Крцуновић. За снимање, које се одвијало током пет зимских дана, изабране су локације на планини Стол, војном аеродрому Ниш, узвишењу Чукљеник и касарни „Растко Немањић“ у Панчеву.

– Још као клинка желела сам да будем војник кад порастем, док су моје другарице углавном маштале о томе да постану глумице или певачице – каже са осмехом Тамара, откривајући да је следећа жеља на листи била да наступа као артиста у великом циркусу и то онај који хода по жици. Тамарине жеље су се бар на тренутак оствариле, јер је снимајући спот „Буди професионалац“, без дублерке, била у прилици да искуси војнички живот, али и да се опроба у ваздуху због сцене преласка преко курирског моста на висини око 15 метара.

– А када сам, упркос тим жељама, ипак постала глумица, желела сам да заиграм у акционим филмовима, јер ме је привлачио начин њиховог снимања. Неки моји другови у шали кажу да се природа поиграла са мојом судбином, и да је требало да будем рођена као мушкарац – искрено одговара Тамара и додаје да јој није било тешко да спава у касарнама у којима су снимали, да се храни конзервираном храном која је уобичајена за теренске услове, да пешачи под пуном опремом до места

за младе и старије

снимања, а све то уз температуру која је у појединим моментима силазила и до десет степени испод нуле.

Да би се припремила за поједине сцене, Тамара је успешно савладала прелаз преко курирског моста, гађање из пиштоља ЦЗ 99, пешадијске препреке и стројни корак. Снимање је текло од свитања до сумрака, уз несебичну помоћ ангажоване екипе из Специјалне бригаде, чији су припадници давали основне упуте и бринули о безбедности филмске екипе.

Као прави професионалац, Тамара је пузала по блату, прескакала препреке и пуцала, па јој сценска шминка углавном и није била потребна. Најузбудљивији део снимања било је спуштање низ стену, а сцена је снимана на Чукљенику на 560 метара надморске висине, у близини Ниша. Снежни покривач и залеђене стене биле су идеалне за приказивање дејства „специјалаца“ у зимским условима.

– То је било невероватно искуство, а нарочито моменат скакања са стене. Иако никада пре тога то нисам радила, није ме било страх, јер су припадници Специјалне бригаде све припремили и објаснили ми шта и како треба да се ради, а уз то су мотрили на сваки мој покрет током снимања те сцене – каже Тамара која се храбро попела и спустила низ стену, инсистирајући да све одради сама, у чему су јој веома помогли савети инструктора верања из Специјалне бригаде.

– Свака наредна сцена је за мене била нови изазов, и било ми је задовољство, рецимо, да све време носим пушку, и вероватно сам свима досадила запиткујући „је л добро“, „је л ваља“ – препричава Тамара детаље са снимања, додајући да је највише уживала током кадрова „скока“ из хеликоптера, који је лебдео на метар изнад земље. Понављала је скок више пута, и када су временски услови то дозволили, снимљена је сцена падобранског скока типа крило, који је, према оцени гледалаца, најпечатљивији део рекламе „Буди професионалац“.

ИЗ РАДИОНИЦЕ „ЗАСТАВА ФИЛМА“

За спотове рекламне кампање Министарства одбране „Буди професионалац“ публика има само речи хвале. Заслуге за то могу се приписати Војнофилмском центру „Застава филм“, који је у саставу Управе за односе са јавношћу Министарства одбране.

Филмска кућа са традицијом од шест деценија, и редитељка Драгана Милошевић на челу ауторског тима сценариста, сниматеља монтажера, компјутерских аниматора и графичких дизајнера, осмислили су овај али о остале спотове – од идеје до емитовања. Да су урадили добар посао сведочи и посебно признање „Корак напред“, које је додељено Министарству одбране за иновативну употребу рекламе и медија у кампањи „Буди професионалац“, у оквиру промоције Војске Србије и система одбране на последњој Ноћи рекламожгера.

ГОДИНА У ЗНАКУ ФИЛМА

Тамара је последњих неколико месеци била веома ангажована, између осталог на филмовима „Кориолан“ са америчким глумцем Ралфом Фајнсом у главној улози, а у остварењу „Жућа“, посвећеном животу прослављеног кошаркаша Радивоја Кораћа, глуми француску новинарку која је својевремено интервјуисала легендарног Жућу.

Осим тога, појављује се у наставку „Монтевидео“ и филму америчке продукције под називом „Рејвен“, где је сарађивала са Џоном Кјузаком. Гледаоци ће такође од јесени имати прилику да Тамару гледају у серији „Непобедиво срце“ у режији Здравка Шотре, још једној екранизацији романа списатељице Мир Јам.

СНИМИО Д.АТЛАГИЋ

Говорећи о утисцима, Тамара као лични успех наводи то што је, после вишечасовних напорних снимања, када више није имала физичке снаге, снагом воље успевала да преброди физичке баријере. За свој труд добила је, како каже, похвале и од екипе „Застава филма“, али и припадника Специјалне бригаде. Тамара, такође, за њих има само речи хвале, наводећи да су имали невероватно много стрпљења да на овом специфичном задатку све протекне како треба.

– Они су мене упућивали у тајне војничког посла, а ја њих у тајне глумачког заната – каже млада глумица.

Према њеним речима, најважнији разлог због кога се одлучила да учествује у рекламном споту „Буди професионалац“ јесте промоција војног позива, који је данас атрактиван избор за младиће и девојке који су пред великим животним одлукама.

– Сјајно је што Војска Србије од недавно има и лепши пол у својим редовима, којима се даје прилика да се опробају и докажу у тим специфичним занимањима. Има девојака које су по неким способностима боље од многих мушкараца, а сада имају прилику да то и покажу. Реч „једнакост“ је веома битна – поручује млада глумица Тамара Крцуновић. ■

Биљана МИЉИЋ

Историјат војнообавештајне службе у Србији

Тајне великих мајстора

Још у древним временима, мудри мислиоци саветовали су владаре да су најбољи они планови за које непријатељ сазна тек кад почну да се остварују. Жеља да се разоткрију намере противника да би се избегла изненађења и заседе, али и да би се победа постигла са што мање губитака, стара је колико и ратовање.

Поводом обележавања деведесет година рада војнообавештајне службе у Србији, у фоајеима Војнообавештајне агенције приређена је стална поставка „Историјат војнообавештајне службе у Србији“. Корачајући ходницима те агенције, посетиоци ће бити у прилици да сазнају више о богатој историји службе, од њених зачетака пре више од 120 година године до данас. Поставка је и инспирација за садашња и будућа покољења српских војних обавештајаца.

Изложени експонати разврстани су у четири целине у оквиру којих су представљени руководиоци војнообавештајне службе, историја изасланстава одбране, историја војнообавештајне службе и техника, те документа која сведоче о раду те службе у различитим историјским околностима.

Руководиоци службе

У делу поставке која је посвећена руководиоцима војнообавештајне службе налазе се портрети шефова обавештајне службе од 1886. године, када је Радомир Путник, тада у чину потпуковника,

именован за првог начелника Спољног одсека, дела Оперативног одељења Главног ђенералштаба. Неки од њих, осим у служби, доказали су војничко умеће, мудрост и патриотизам и на највишим функцијама у војсци. Четири начелника службе, Радомир Путник, Милан Миловановић, Милутин Недић и Бранко Крга, обављали су и дужност начелника Генералштаба. Четворица бивших руководиоца службе – Радомир Путник, Душан Стефановић, Стеван Хацић и Душан Трифуновић – били су и „министри војни“.

Иzasланства одбране

Након Берлинског конгреса 1878. године, млада држава Србија почиње да гради дипломатску мрежу, а на дужност у Беч упућен је први српски војни изасланик – мајор Константин Кока Миловановић. Биографијом и портретом првог српског војног изасланика мајора Миловановића, започиње део изложбе посвећен историји изасланства одбране, која илуструје делатност војних изасланстава од 1878. све до данашњих ангажмана припадника наше војске.

Изложени документи, мапе и фотографије сведоче о томе да су у први мах војна изасланства отворана у престоницама великих сила и суседних земаља, а касније се систем војних изасланстава прилагођавао променама фокуса или суштине спољне, војне и обавештајне политике земље. До почетка балканских ратова Србија је формирала десет војних изасланстава, а требало је да прође неколико деценија да се успоставе војна изасланства у Вашингтону 1939. и у Москви годину касније.

До 1922. војна изасланства делују независно у односу на војнообавештајну службу, а надаље се ангажују и за потребе Обавештајног одељења Главног ђенералштаба. Систем војних изасланстава 1929. године у потпуности је препотчињен и стављен у функцију службе, од када постају један од кључних ресурса за прикупљање обавештајних података у страним земљама.

Обученост, припремљеност, професионалност, храброст и патриоти-

зам војних изасланика највише су тестирани у кризним ситуацијама, када су изасланици успевали да прикупе податке неопходне државном и војном руководству за доношење стратегијских одлука. У аналима војнообавештајне службе остаће забележен пример Владимира Ваухника, који је, обављајући дужност војног изасланика у Берлину у времену распламсавања Другог светског рата, дошао до података о датуму напада на Југославију и СССР.

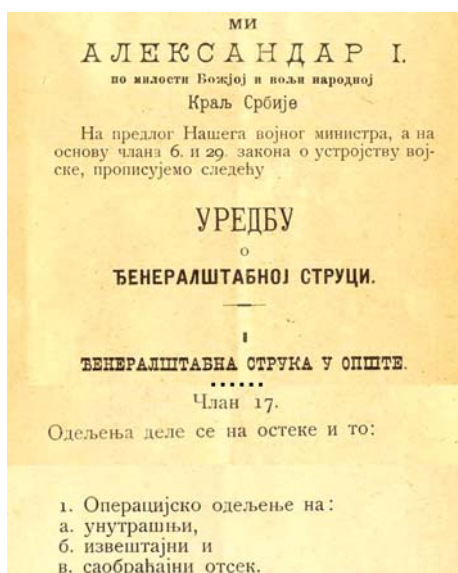
Историјат

У делу поставке посвећеном историјату службе приказани су описи најважнијих догађаја, организацијско-формацијске структуре службе, биографије значајних припадника службе, опис и сведочанства о појединим обавештајним операцијама, те фотографије и документа које их илустрију.

Уредбом о устројству Главног ђенералштаба од 5. фебруара 1876. предвиђено је да Оперативно одељење, поред осталих, има и војнообавештајну функцију. Већ 5. марта 1884, Уредбом о ђенералштабној струци у оквиру Оперативног одељења, формиран је Спољни одсек. Одсек је 1902. преименован у Извештајни, а деценију касније у Обавештајни. У сачуваним извештајима забележено је да су у припреми и током балканских ратова остварене значајне обавештајне активности.

Крај Првог светског дочекан је са уверењем да војну обавештајну службу треба савременије организовати, технички боље опремити и кадровски знатно ојачати, јер су дотадашња ратна искуства јасно говорила о значају обавештајног рада у савременим борбеним дејствима.

Према Уредби о Главном ђенералштабу и ђенералштабној струци, која је објављена 6. маја 1920, у саставу Главног ђенералштаба формирано је Обавештајно одељење, са задатком израде студија и прикупљања података о страним државама и војскама, одржавања везе са страним војним изасланицима и мисијама и организације рада на сузбијању „непријатељских радњи у намери прикупљања података о нашој војсци и земљи“.

Радомир Пућник био је војни вођа када је од 1886. до 1888. био шеф Спољног одсека Оперативног одељења Главног ђенералштаба

Обавештајно одељење се развијало до 1941. године. Његове кључне функције биле су војнообавештајна и контраобавештајна, а истицала се и неопходност интензивирања психолошко-пропагандне активности.

После завршетка Другог светског рата, 1947. године формирана је Обавештајна (Друга) управа Генералштаба, која је функционисала скоро шездесет година. Период до распада бивше СФРЈ карактерисале су бројне организацијско-формацијске промене, које су имале за циљ да службу учине снажнијом и ефикаснијом, примењујући сопствена искуства и искуства других, нова доктринарна решења и савремену технологију.

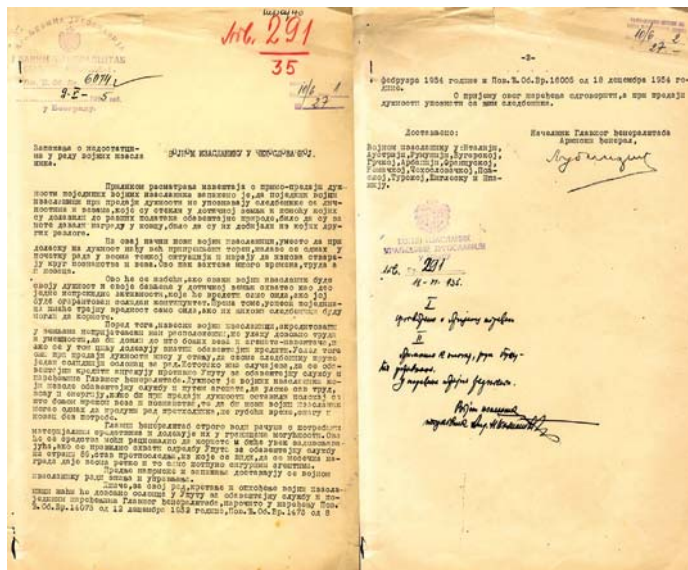
Распад земље и ратови на простору бивше Југославије неминовно су утицали и на војнообавештајну службу, у организацијском, кадровском и другом смислу. Међутим, „престројавајући се у ходу“, служба је успела да превазиђе проблеме и да реализује задатке који су пред њу постављани. Посебно треба истаћи успешно ангажовање службе током агресије НАТО-а на СРЈ 1999. године, о којем су са уважава-

њем говорили и тадашњи противници.

Обавештајна управа расформирана је 14. септембра 2004, и од ње настају Војнообавештајна агенција Министарства одбране и Управа за обавештајно-извиђачке послове Генералштаба Војске Србије.

Историју војнообавештајне службе чине људи, официри, подофицири и цивилна лица на служби у војсци, који су улагали све своје интелектуалне, физичке и друге способности, како би

дужност обављали што квалитетније. Божин Симић, који је прерушен одлазио на „непријатељску територију“ ради прикупљања сазнања пред почетак балканских ратова, Угљеша Поповић, оснивач „тајног сервиса“ 1938. године, Владимир Перић Валтер, један од најспособнијих партизанских обавештајаца, Милош Вучковић, који се, на челу групе партизанских обавештајаца, убацио у окупирани Београд 1944. године (та акција екранизована је у првој епизоди серије „Повратак отписаних“), те бројни други припадници те службе који су се својим делима истакли током деведесет година њеног постојања.

Пуковник Владимир Ваухник, војни изасланик Краљевине Југославије у Берлину, у склопу активности организова-них за војнодипломатски кор, обилази положаје немачких снага према француској Мажино линији, крајем 1940. године

Драгушин Матић, „Око соколово“, легендарни извиђач српске војске, који је рејско пошписиван, а чија фотографија илустрије корице бројних историјских уџбеника

Техника и документи

Обавештајци у свом раду често користе специјалну технику, пре свега за тајно прикупљање података и документовање сусрета са оперативним везама, било да је реч о снимању видео или аудио сигнала. Најатрактивнији део поставке управо је посвећен техничким средствима и документима војнообавештајне службе. Изложени су експонати и примерци специјалних уређаја коришћених у обавештајној делатности за криптовање и дешифровање порука, за снимање аудио, фото и видео записа, збирке прописа, правила и упутстава којима је регулисан рад службе, те неки примери информативно-аналитичких „производа“ војнообавештајне службе.

Аналогни аудио рекордер „Награ СН“ са микрофоном у облику хемијске оловке, минијатурни фото-апарат „Тесина“ маскиран у паклици цигарета и други уређаји који су коришћени у свакодневном раду, до недавно су се могли видети само на филмском платну. Међу уређајима за криптовање и дешифровање порука посебно се истиче машина „Енигма“, немачки уређај из Другог светског рата. Од остала три примерка који су до данас сачувани, изложена „Енигма“ одлично је очувана и даље ради, а сачуван је и резервни комплет ротирајућих дискова.

Свесирани мајор Констџантин Миловановић, поред два мандаџа војног изасланика у Бечу, од 1878. до 1880. и од 1886. до 1890. године, био је познаћ и као веома успешан конструктор стирељачког наоружања, а по њему је модел љушке назван „Кока маузер“

Када је реч о нормативним актима, изложени су приручници о прикупљању података, упутства о делокругу рада и унутрашњој организацији Обавештајне управе, приручници за реализацију обуке, упутства о изасланствима одбране и други прописи који су коришћени у раду војнообавештајне службе.

Резултат рада сваке обавештајне службе јесте „производ“ у форми информације или публикације на одређену тему. У поставци су изложени приручници о оружаним снагама страних земаља, њиховим начелима употребе, наоружању и војној опреми које је протеклих деценија израдила наша војнообавештајна служба.

На стварању поставке која оплемењује просторије Војнообавештајне агенције радио је тим којим је руководио пуковник Никола Божић, а у прикупљању архивске грађе и њеној техничкој обради учествовали су историчар др Александар Животић, мајор Драган Савић и заставник Дарко Вуковић. Заједничким снагама, припадници Војнообавештајне агенције прикупили су средства и уложили напор да идеја о поставци заживи, а прикупљени материјали биће представљени у монографији и документарном филму о војнообавештајној служби у Србији. ■

Биљана МИЉИЋ

Заједнички концерти српских и америчких војних музичара

УНИВЕРЗАЛНИ ЈЕЗИК РАЗУМЕВАЊА

Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“ и Војни оркестар Копнене војске Европске команде САД одржали су заједничке концерте у Београду и Нишу поводом обележавања 130 година дипломатских односа САД и Србије

Заједничком концерту два оркестра у Дому Гарде у Топчидеру присуствовали су државни секретари у Министарству одбране Србије Тања Мишчевић, Зоран Јефтић и Игор Јовичић, заменик начелника Генералштаба Војске Србије генерал-мајор Милан Бјелица, амбасадорка САД у Београду Мери Ворлик и бројни љубитељи музике.

После извођења обе државне химне – „Боже правде“ и „Националне химне САД“ – присутне су поздравиле Тања Мишчевић и Мери Ворлик.

– У дипломатији је важно имати добре односе, не само у међународним односима, политици и војној сарадњи, већ и у музици – баш као што су се ове две химне усагласиле у једну свечану мелодију – рекла је државна секретарка Мишчевић.

Амбасадорка Ворлик истакла је да су и до сада војске две земље сарађивале и сваке године учествовале у више од 50 заједничких војних активности. Сједињене Америчке Државе угостиле су седамдесетак српских официра и војника на школовању. Вечерашњи концерт, нагласила је она, такође је облик јачања сарадње две земље.

У наставку програма публика је уживала у познатим делима – музици из филма „Ратови звезда“, цртаног филма „Краљ лавова“, аријама из опера „Травијата“ и „Мадам Батерфлај“, Гершвиновој „Рапсодији у плавом“, те традиционалним српским и америчким композицијама, попут песме „Тамо далеко“ и марша „The Stars & Stripes forever“.

Ансамбл „Станислав Бинички“, у пратњи војног хора, под диригентском палицом Павла Медаковића, представио се и нумерама „Тико тико“, „Квандо квандо“ и „Српски југ“. Амерички хор је уз песме популарне групе „АВВА“ приредио атрактиван наступ, комбинујући плес и певање. На крају концерта изведен је и чувени „Марш на Дрину“.

Два дана после београдског концерта, 13. маја оркестри су наступили и у Народном позоришту у Нишу. У бројној публици на тој музичкој вечери били су и командант Копнене војске генерал-потпуковник Љубиша Диковић и командант Копнене војске Европске команде ОС САД генерал-потпуковник Марк Хертлинг.

Изведен је сличан музички програм као и у Дому Гарде, а после концерта директорица Војног оркестра Копнене војске Европске команде САД потпуковник Бет Стил изразила је задовољство што је 130 година дипломатске сарадње САД и Србије обележено и сарадњом у области музике, која представља универзални језик.

Оркестар и хор америчке војске највећи је музички састав Копнене војске изван САД, а у Србији је средином маја гостовао са 65 музичара. Српски и амерички војни оркестри представили су се у мањем саставу и у марту ове године у Београду, а сарадњу ће наставити и у будуће – очекује се гостовање музичара „Биничког“ у Немачкој, док ће Војни оркестар Копнене војске Европске команде САД помоћи колегама из Србије у техници и инструментима. ■

С. КОМНЕНИЋ
З. МИЛАДИНОВИЋ
Снимио Г. СТАНКОВИЋ

Концерт Уметничког ансамбла
„Станислав Бинички“

Пролеће у Београду

У Великој дворани Дома синдиката, Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“, под диригентском палицом маистра Војкана Борисављевића, приредио је 23. маја концерт „Пролеће у Београду“.

Манифестација „Београдско пролеће“, чију је традицију „Пролеће у Београду“ наставило, обележава јубилеј пола века постојања, па је за ту прилику припремљен богат уметнички програм.

Почетак вечери посвећен је композитору Александру Аци Кораћу, који већ деценију није са нама, а који је за собом оставио богат стваралачки музички опус. Наставак програма протекао је уз евергрин мелодије, које су изводили еминентни певачи са простора бивше Југославије, учесници некада популарних фестивала „Београдско пролеће“ и „Опатија“.

Београдска публика имала је прилику да види и чује Радмилу Караклајић, Леа Мартина, Екста Нену, Наду Павловић, Аницу Зубовић, Љиљану Петровић, Бети Ђорђевић, Мињу Суботу, Душана Свиљара, Лада Лесковара, Зафира Хаџиманова, Зорана Лековића, Бориса Бизетића, Жарка Данчуа, Тијану Дапчевић, Жељка Васића и Кристину Савић.

Специјални гости, који су измамили највише аплауза публике, били су Жељко Самарџић и Ђорђе Марјановић, а гост изненађења била је Тереза Кесовија.

Трећу годину за редом, на иницијативу Уметничког ансамбла „Станислав Бинички“ одржава се ово музичко вече, са жељом да том манифестацијом поново заживи некадашње „Београдско пролеће“.

Препуном двораном Дома синдиката одјекивали су евергрин хитови као што су „Почнимо љубав испочетка“, „Потражи ме у предграђу“, „Звиждук у осам“, „Све моје јесени су тужне“, „Предај се срце“, „Обриши сузе драга“ и друге композиције.

Покровитељи манифестације и ове године су Министарство одбране Републике Србије и Скупштина града Београда, а медијски покровитељ је Радио-телевизија Србије. ■

Б. МИЉИЋ
Снимио З. МИЛОВАНОВИЋ

Министарство одбране на фестивалу МИКСЕР 2011

Снимио Ј. МАМУЛА

Министарство одбране и Војска Србије први пут су учествовали на фестивалу „Миксер“ у индустријској зони „Житомлина“ на Дорћолу у Београду.

На штанду у приземљу „Експо зоне“ посетиоци су могли да гледају промотивне спотове, купе војне сувенире и издања Медија центра „Одбрана“. Могли су да виде и нову маскирну униформу Војске Србије модел М-10 са дигиталном шаром.

У оквиру музичког програма фестивала на концерту Леа Мартина наступио је Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“.

У оквиру манифестације коју организатори називају „највећим регионалним фестивалом креативности и иновативности“, представило се око 1.500 учесника из више области – дизајна, архитектуре, заштите животне средине, нових медија, визуелних уметности, музике, филма, образовања, бизниса, друштвеног и политичког живота. Просторије „Житомлина“, у којима се производило брашно, специјално су адаптиране за ову прилику и подељене у 14 изложбених целина.

На „Миксер“ броду, укотвљеном на обали Дунава поред силоса „Житомлина“, приказана је видео-презентација „Војска Југославије у мировним операцијама Уједињених нација“, као део обележавања Међународног дана мировних мисија УН и подсећања на богату традицију учешћа ЈНА и сада Војске Србије у мировним операцијама широм света. До „Миксер“ брода посетиоци су долазили преко понтона који је организаторима манифестације позајмила Прва бригада Копнене Војске Србије. ■

С. К.

Протосинђел Јован изабран за епископа липљанског

На Сабору Српске православне цркве за викарног епископа Патријарха српског изабран је протосинђел мр Јован (Ђулибрк), са титулом епископ липљански.

Јован Ђулибрк је стални сарадник магазина *Одбрана*, нарочито у области падобранства и војне историје. Активно се бави падобранством и резервиста је 63. падобранског батаљона Специјалне бригаде. ■

Војном музеју награда „Михаило Валтровић“

На свечаној седници Скупштине Музејског друштва Србије, одржаној у Музеју Историје Југославије, Војном музеју у Београду додељена је награда „Михаило Валтровић“ за најуспешнију музејску установу у протеклој години.

У образложењу Комисије за доделу награда речено је да је Војни музеј од јануара до децембра прошле године постигао врхунске резултате, који по стручном и научном значају, представљају изузетан допринос развоју културе Србије.

Примајући награду, начелник Војног музеја пуковник Мирослав Кнежевић истакао је да Војни музеј, током 133 године постојања и вредног рада на прикупљању, заштити, излагању и публиковању музејских предмета из војничке и националне традиције, чини вишеструке напоре да јавности приближи прошлост народа коме припада.

– Војни музеј данас поседује више од 33.000 музејских предмета, сврстаних у 13 збирки, фотоархиву са преко 100.000 негатива и фотографија, специјалну библиотеку са више од 15.000 књига и око 6.000 часописа. Поред редовних напора на прикупљању и заштити музејских предмета, током 2010. године, приређено је неколико изложбених поставки, као што су „Пешадијско аутоматско оружје Другог светског рата“, „Повеље и дипломе из збирке Војног музеја“, „160 година Војне академије“, „Гарда у Србији“ и више гостујућих изложби у градовима Србије. ■

Д. Г.

Београдска НЕДЕЉА ДИЗАЈНА

Министарство одбране и Војска Србије представили су се први пут на Београдској недељи дизајна, манифестацији која се већ традиционално одржава у Београду.

На изложбеном простору у Галерији Југословенског драмског позоришта постављене су витрине са војним спомен-медаљама, нова маскирна униформа Војске Србије типа М-10 са дигиталном шаром и пано са ознакама војних јединица.

На Београдској недељи дизајна, током неколико дана посетиоци су имали прилику да се упознају са најновијим светским трендовима из области креативних индустрија, дизајна, архитектуре, медија и урбаног планирања, кроз одржавање креативних радионица, изложби, концерата и филмова. У таквом окружењу поставка Министарства одбране изазвала је доста пажње, спојивши дух традиције са модерним дизајном. ■

Ј. Ј.

Ноћ музеја

Црна мачка, маскота Ноћи музеја, „зауоставила“ се у Дому Војске Србије и то као мотив на неколико слика Моме Капора изложених у Великој галерији. Због те изложбе и осталих припремљених садржаја, око 7.000 посетилаца у редовима је чекало да уђе и погледа шта су све Медија центар „Одбрана“ и „Застава филм“ припремили за ноћ посвећену музејима и установама културе.

Добар провод у Дому Војске

З а Ноћ музеја, 14. маја, отворена је Мала галерија у Дому Војске, изложбом која је посвећена педесетој годишњици Прве конференције Покрета несврстаних, одржаној 1961. године у Београду. Модерно опремљени изложбени простор отворен је после комплетног реновирања.

Гужва је била и у свечаном салону Дома Војске Србије, где је највеће интересовање изазвала недавно рестаурирана слика Саве Шумановића – „Цвеће“. Стручњаци републичког завода за заштиту споменика културе посетиоцима су приказали како је текла рестаурација слике.

У холу испред свечаног салона посетиоци су имали прилике да виде и радове других аутора, попут Петра Лубарде, Предрага Милосављевића, Боже Продановића, Влаха Буковца, из богате збирке Медија центра „Одбрана“.

– Ово је први пут да смо отворили свечани салон. Размишљамо да га и убудуће повремено отварамо за посетиоце – истакао је потпуковник Славољуб Марковић, директор Медија центра „Одбрана“.

„Застава филм“ у Дому Војске Србије обележила је 30 година од снимања серије „Војници“ и посебном изложбом обележила век филма у Србији.

– Хвала вам што сте нас подсетили на времена када су многи служили војни рок. Армију ценим јер сматрам да је то што чини континуитет нашег народа. Хвала и младим генерацијама које се труде да сачувају Србију – рекао је глумач Воја Мирић, који је заједно са актерима ове серије присуствовао свечаности.

На прослави јубилеја серије „Војници“ били су и Рујица Сокић, Владан Живковић, Жижа Стојановић, Александар Груден, Душко Војновић, Петар Питон, Драгомир Чумић, Антун Хип, Миодраг Милановић и Милован Станковић. Њима је потпуковник Зоран Крупеш, директор Војнофилмског центра „Застав филм“, уручио захвалнице.

Две серије из претходних деценија – „Кад сам био војник“ и „Војници“, претече су нове серије „Војна академија“, сценаристе Гордана Михаића и редитеља Дејана Зечевића, чије је снимање недавно почело.

Програм у Великој галерији Дома Војске употпунио је и наступ Камерног састава Уметничког ансамбла Министарства одбране „Станислав Бинички“. ■

С. КОМНЕНИЋ
Снимила Д. СТЕФАНОВИЋ

„НЕСВРСТАНИ“ НА ИЗЛОЖБИ

После поноћи у Ноћи музеја глумци и јавне личности које су у Народном позоришту учествовали у перформансу посвећеном Првој конференцији несврстаних, предвођени директором Народог позоришта Божидаром Ђуровићем, прошетали су улицама Београда и посетили изложбу фотографија на ту тему у Дому Војске. Тиме су изазвали велику пажњу грађана који су били изненађени сусретом са „историјским личностима“ које су обележиле Покрет несврстаних у прошлом веку.

Директор Медија центра потпуковник Славољуб Марковић приредио је пријем за „високе госте“ у свечаном салону.

Директор Народог позоришта Божидар Ђуровић изразио је том приликом захвалност за добру сарадњу са Медија центром „Одбрана“.

Информационо премошћавање КОНТИНЕНАТА

У време када се у Америци одвијала бескомпромисна борба између присталица коришћења наизменичних и једносмерних струја, Пупин је, вођен искључиво научним аргументима, стао на страну оних који су у наизменичним струјама видели брз индустријски напредак човечанства. Захваљујући епохалном проналаску, оличеном у „Пупиновим калемовима“, свет је доживео информационо премошћавање континената. Велики Пупинов допринос медицини, посебно хирургији.

Почетком деведесетих година 19. века у Америци се одвијала бескомпромисна борба између присталица једносмерне струје, с једне стране, и наизменичне, с друге стране, па се Пупин, неизбежно, мада не желећи, укључује у њу на страни ових других, јер су научна сазнања, потврђена експерименталним истраживањима, ишла у прилог наизменичној струји. Због тога је највише био погођен чувени проналазач Томас Едисон (1847–1931) чије је предузеће увелико градило електричне централе за производњу једносмерне струје не само у Њујорку, већ и у другим градовима Америке и Европе. Једносмерна струја је тада коришћена за осветљавање насељених места, улица и станова, у индустријским погонима.

И наш генијални научник и проналазач Никола Тесла (1856–1943) бавио се свестраном применом наизменичне струје и успео да патентира мноштво проналазака чија се употреба заснивала управо на наизменичним струјама. Најзначајнији проналазак био је, нема сумње, његов асинхрони електромотор.

Теслине проналаске откупљује велики индустријалац Џорџ Вестингхаус (1846–1914) након чега долази до сукоба (финансијских) интереса између Вестингхауса, који све снаге усмерава ка коришћењу наизменичних струја, и Едисона, одавно опредељеног за једносмерне струје у које је уложио велики новац.

Фотографија помоћу икс зрака

Знајући за све то, Пупин, који је на Универзитету Колумбија, као ванредни професор, предавао електротехнику, физику, термику и хидраулику, у својој сада већ добро опремљеној и савременој лабораторији започиње обимна истраживања на подручју комуникација, при чему су га посебно привлачиле тзв. хармонијске наизменичне струје високе фреквенције, које се умногоме разликују од струја ниске учесталости. После дугог и напорног рада дошао је до закључка да је помоћу нарочитог уређаја (резонатора) могуће издвајање хармонијских струја одређене учесталости, што је, осим теоријског значаја, било од велике практичне користи. Захваљујући резонатору омогућено је преношење телеграфских порука помоћу наизменичне струје различите учесталости. Пупинов патент – резонатор – уједно је означио и почетак истовременог преношења више телеграфских сигнала помоћу једног проводника. О том изуму Пупин је, 1893. године, објавио научни чланак у часопису „Расправе Америчког института електротехничара“, скренувши на себе и своја истраживања велику пажњу америчке научне и стручне јавности. Занимање за Пупинову проналазачку делатност било је утолико веће, сем осталог, и због тога што се поклопило са прилично наглим научнотехничким и индустријским напретком америчког друштва онога времена.

Отуда, вероватно, несмањено интересовање и за практичну примену икс (рендгенских) зрака у медицини, чему су Пупинови огледи немало допринели. Било је, наиме, познато да икс зраци делују на фотографску плочу, али да би се добила слика било је потребно да прође бар један сат. Пупину је, међутим, пошло за руком да време за добијање слике сведе на само пет-шест секунди, што је било од великог значаја за медицину у којој су, у снимању људског организма, рендгенски зраци тада, а и касније, били од огромне користи.

Само две недеље после Рендгеновог сензационалног открића (2. фебруара 1895) Пупин је добио прву фотографију начињену помоћу новооткривених (икс) зрака. Сазнавши за то Пупиново откриће, велики број лекара почео је да се јавља Пупиновој универзитетској лабораторији не би ли сазнали више о новом начину лечења људи.

Пупин се икс зрацима, заправо, није дуго бавио, већ је много више времена посвећивао комуникацијама. Био је заокупљен одговором на питање како да се информације пренесу на што већу удаљеност, да се за то не користи велики број проводника и да све то буде у границама исплативости. Био је то у оно време (крај 19. века) веома сложен проблем, а захтеви и очекивања врло велики, јер је индустријализација увелико захватала не само Америку, него и цео свет, тако да је поуздан и брз проток информација био од великог значаја за човечанство уопште, а не само за развој појединих привредних грана.

Дотадашња настојања многих инжењера и научника да што успешније реше низ проблема што су се јављали у вези са ефикасним одвијањем телеграфског и телефонског саобраћаја нису донела никакве плодове. Пупин је, међутим, после много непреспаваних ноћи, проведених у истраживачкој лабораторији на Универзитету Колумбија, успео да реши проблем – најпре теоријски, а убрзо и практично. ■

(Наславак у следећем броју)

ВЕРСКИ ПРАЗНИЦИ

1. – 15. јун

Православни

2. јун – **Вазнесење Господње – Спасовдан**
3. јун – **Свети цар Константин и царица Јелена, Света Јелена Дечанска**
4. јун – Свети мученик Јован Владимир, кнез српски
7. јун – Треће обретење главе Св. Јована Крститеља
11. јун – **Задушнице**
12. јун – **Силазак Светог Духа на апостоле – Духови – Тројице**
13. јун – **Духовски понедељак**
14. јун – **Духовски уторак**
15. јун – свештеномученик Еразмо Охридски

Римокатолички

2. јун – Узашашће Господиново – Спасово
12. јун – Духови – Педесетница
13. јун – Св. Антун Падовански

ЦАР КОНСТАНТИН И ЦАРИЦА ЈЕЛЕНА

По доласку на престо имао је цар Константин три велика непријатеља: тиранина Максенција у Риму, Ските на Дунаву и Византију. Пред борбу са Максенцијем, по предању, на небу му се указао сјајни крст пред војском, и ову борбу окончао је као своју велику победу. Одмах потом Константин је издао знаменити Едикт у Милану 313. године којим је престао прогон хришћана. После победе над Византијом, саградио је диван престони град на Босфору и назвао га Константинопољ. Када се цар тешко разболео, јавили су му се апостоли Петар и Павле и саветовали му да га епископ Силвестар крсти. После тога, страшна болест нестала је са његовог тела.

Када је у цркви настао раздор због јеретика Арија, Константин је сазвао Први васељенски сабор у Nikeји 325. године. Тај Сабор је осудио јерес и утврдио православље.

Света Јелена, царева мајка, радила је много за веру Христову, а када је била у Јерусалиму пронашла је Часни Крст Господњи и сазидала цркву Васкрсења на Голготи, а потом и многе друге цркве на Светој Земљи. Та света жена умрла је 327. године, у својој 80. години, а цар Константин поживео је још десет година. Умро је у граду Никомадији 337. године, а сахрањен у Цркви Светих апостола у Цариграду. ■

1. јун 1839.

Абдикација кнеза Милоша Обреновића. Након што је доношењем „Турског устава“ апсолутизам кнеза ограничен, пре свега установљењем Савета, Милош напушта Србију 14. априла. Убрзо се враћа, да би 1. јуна опет поднео оставку у корист сина Милана и отишао на своје имање у Влашку.

1. јун 1967.

Први лет хеликоптером преко Атлантика. На париски аеродром „Бурже“ слетела су два хеликоптера „sikorski HH-3B“ америчког ратног ваздухопловства после непрекидног лета од Њујорка. Хеликоптери су у ваздуху допуњавани горивом девет пута, а цео лет трајао је 30 сати и 46 минута.

4. јун 1940.

Завршена операција евакуације цивила и савезничких војника са обала Денкерка, позната под шифрованим називом „Операција динамо“. Од почетка евакуације 26. маја, британска и француска морнарица са око 900 различитих пловила, под заштитом британског ваздухопловства, превезла је са француске на британску обалу 338.226 људи. Током евакуације немачко ваздухопловство разорило је град Денкерк и уништило 235 пловила и 106 летелица, при чему је погинуло најмање 5.000 савезничких војника.

6. јун 1944.

Искрцавање англо-америчких трупа у Нормандији под заповедништвом генерала Ајзенхауера. Искрцавањем савезничких снага у Нормандији отворен је други фронт у Европи. Овај највећи поморски десант у историји ратовања познат је под називом „Операција Оверлорд“.

9. јун 1815.

Завршен Бечки конгрес. Представници Русије, Енглеске, Аустрије и Пруске саставили су завршни документ којим је легализована политичка ситуација у Европи и потврђено је да је Отоманско царство легитиман господар Балкана. Српски изасланик прота Матија Ненадовић није успео да заинтересује учеснике конгреса да се позабаве решавањем српског питања.

9. јун 1945.

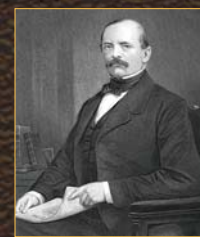
У Београду потписан *Споразум о Јулијској Крајини*. Споразум су потписали југословенски министар иностраних послова др Иван Шубашић и амбасадори Велике Британије и САД, Ралф Скрине Стевенсон и Ричард Патерсон. Јулијска Крајина је подељена на два дела. Министар Шубашић упутио је ноту британској и америчкој влади у којој се наглашава да је југословенска влада свесна колико су овим споразумом повређени интереси југословенског живота у Истри, Трсту и словеначком приморју.

9. јун 1992.

Наредбом савезног министра за одбрану извршена је организацијско-формацијска промена којом је ЈНА трансформисана у Војску Југославије, а Ратна морнарица ЈНА преименована у Ратну морнарицу ВЈ.

13. јун 1878.

На позив немачког канцелара Ота фон Бизмарка почео је са радом Берлински конгрес. У току месец дана рада конгреса извршена је ревизија мировног уговора из Сан-Стефана и одређене нове границе балканских држава. Кнежевина Србија проглашена је независном државом. ■

Припрема
др Миљан МИЛКИЋ

Међународно војно првенство у планинском трчању

Пријатељство кроз спорт

Припаднице лепшег пола из Министарства одбране и Војске Србије биле су најбоље у женској екипној конкуренцији и пласирале се испред екипа Македоније и Румуније. Професионални војник Ксенија Бубњевић и кадет Невена Јовановић својим резултатима избориле су пласман у Репрезентацију Србије за предстојеће Првенство Балкана у планинском трчању.

Заставе Републике Србије и Међународног савета за војне спортове спустили су падобранци из Специјалне бригаде Војске Србије.

После такмичења на планинским стазама у околини Димитровграда, дугим 4, 8 и 12 километара, најбољим екипама и појединцима додељени су пехари.

У мушкој екипној конкуренцији победила је екипа Румуније, друго место припало је Србији, треће место заузела је Босна и Херцеговина, док је међу појединцима тријумфовао румунски репрезентативац Марсел Лаза.

Припаднице лепшег пола из Министарства одбране и Војске Србије биле су најбоље у женској екипној конкуренцији (професионални војник Ксенија Бубњевић и кадеткиње Невена Јовановић, Мирјана Ковачић и Марија Марковић) и пласирале се испред екипа Македоније и Румуније.

Учесница Олимпијских игара у Пекингу, војна светска рекордерка у трци на пет километара и румунска репрезентативка Михаела Ботежан била је права звезда Међународног војног првенства у планинском трчању. Она је према очекивањима освојила прво место у женској конкуренцији.

– Ово ми је прва трка после порођаја. У наредном периоду покушаћу да остварим добре резултате и пласирам се за Олимпијске игре у Лондону – каже Михаела Ботежан.

Професионални војник Ксенија Бубњевић и кадет Невена Јовановић својим резултатима избориле су пласман у Репрезентацију Србије за предстојеће Првенство Балкана у планинском трчању.

Вицешампионка Ксенија Бубњевић је професионални војник у новосадском дивизиону 250. ракетне бригаде за ПВД и већ има значајна спортска искуства у маратону и триатлону.

– Ово ми је прва права брдска трка и нисам очекивала да ћу овако добро истрчати. Сада имам нови задатак и обавезу за Првенство Балкана – рекла је Ксенија Бубњевић.

Првенство Балкана у планинском трчању одржаће се од 10. до 13. јуна такође у Димитровграду. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ

У Димитровграду је од 13. до 16. маја одржано Међународно војно првенство у планинском трчању „VIA Militaris Mountain running Challenge Cup“ и Друго првенство Србије у планинском трчању. Међународно војно првенство и Друго првенство Србије у планинском трчању успешно су организовали Делегација Србије при Међународном савету за војне спортове – CISM, Атлетски савез Србије и општина Димитровград. На такмичењима је учествовало око 40 војних спортиста из Србије, Румуније, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Албаније и Македоније и 120 такмичара из 18 клубова Атлетског савеза Србије и 15 клубова Асоцијације ветерана Србије.

Свечаном отварању на Тргу Зорана Ћинђића у Димитровграду присуствовали су државни секретар др Зоран Јефтић, шеф Делегације Србије при Међународном савету за војне спортове, командант Гарде пуковник Миломир Тодоровић, пуковник Зоран Шћекић из Министарства одбране, председник општине Димитровград Веселин Величков и више од хиљаду грађана из Димитровграда и околних места.

Отварајући такмичење, државни секретар Зоран Јефтић нагласио је да Министарство одбране учествује у организацији овог такмичења са идејом развијања цивилно-војне сарадње и промоције планинског трчања у мањим срединама.

– Сигуран сам да ћете фер борбом на планинској стази и истим таквим односом ван ње уткати нову нит „Пријатељству кроз спорт“, која ће миру у нашем региону донети нову димензију поверења, сигурности и поштовања – рекао је Зоран Јефтић.

У оквиру отварања Међународног војног првенства у планинском трчању изведен је пригодан програм у оквиру кога је изведен свечани дефиле свих такмичара. Гардисти под командом капетана Мирка Митрића приказали су стројне радње са наоружањем, а Репрезентативни оркестар Гарде, под диригентском палицом поручника Александра Ђурова, извео је једночасовни музички програм.

Првенства у Војсци

Генералштаб

Екипа Гарде најбоља је на спортском првенству Генералштаба Војске Србије, одржаном у касарни „Топчидер“. На другом месту су спортисти војне полиције, док је треће место заузела екипа Генералштаба.

Затварајући првенство, заменик начелника Генералштаба генералмајор Милан Бјелица, изјавио је да је спортско првенство било добра прилика да такмичари у међусобном надметању одмере своје физичке способности, психофизичку припремљеност и степен овладавања одређеним војничким вештинама.

Генерал Бјелица је честитао свим учесницима на оствареним резултатима у екипном и појединачном пласману и похвалио Управу за телекомуникације и информатику Генералштаба, као организатора такмичења, и

Бригаду везе која је пружила логистичку подршку.

Учесници првенства такмичили су се у војном вишебоју, стрељаштву, оријентирингу, одбојци, малом фудбалу, атлетици и џудоу. ■

Н. Д.

Ваздухопловство и ПВО

Тродневно Спортско првенство Ваздухопловства и противваздухопловне одбране одржано је на теренима Војне академије. Титулу свеукупног екипног победника освојила је екипа „Бањица 1“ 250. ракетне бригаде ПВД.

Најбољи спортиста у појединачном пласману је потпоручник Бранислав Тошић из 250. ракетне бригаде.

Спортисти ваздухопловства надметали су се у шест дисциплина, атлетици, стрељаштву, војном вишебо-

ју, џудоу, одбојци, фудзалу и оријентирингу. Најбољи са овог првенства представљаће свој вид на предстојећем 4. Спортском првенству Војске Србије које ће бити одржано од 20. до 24. јуна на теренима Војне академије, чији ће званични домаћин бити Ваздухопловство и противваздухопловна одбрана. ■

П. В.

Команда за обуку

На спортском првенству Команде за обуку, одржаном у касарни „Аеродором“ у Сомбору, свеукупни победник је екипа Центра за обуку везе, информатике и електронских дејстава из Горњег Милановца.

Након петодневних такмичења у војном вишебоју, стрељаштву, оријентирингу, атлетици, џудоу одбојци и фудзалу, места на победничком

Успех војних једриличара на 13. Зокијевој регати

постољу заузеле су и екипе Центра за обуку Копнене војске из Пожаревца и Првог центра за обуку из Сомбора.

Честитајући победницима на витешкој борби и спортском надметању, али и показаном јединству екипа и фер плеју, командант Команде за обуку генерал-потпуковник Александар Живковић, похвалио је напоре домаћина првенства, Првог центра за обуку, да спортистима обезбеди максималне услове за такмичење. ■

М. М.

Копнена војска

Спортско првенство Копнене војске одржано је у бази „Југ“, спортским објектима и стрелиштима Војске, градова Врања и Лесковца и на стазама за оријентиринг у Нишу и Параћину.

Свечаном затварању у бази „Југ“ присуствовао је и командант Копнене војске генерал-потпуковник Љубиша Диковић.

Свеукупни победник Четвртог спортског првенства Копнене војске је екипа Панчева, док су друго и треће место освојили професионалци из екипа Нови Сад и Врање.

У војном вишебоју најуспешнији такмичар је старији водник Мирослав Лацковић из Панчева.

Следеће године првенство Копнене војске одржаће се у Рашкој и Новом Пазару, у организацији Друге бригаде. ■

З. М.

Проглашењем победника у све три класе, 29. маја завршена је 13. меморијална једриличарска регата „Зоран Радосављевић“, посвећена једриличару и пилоту 127. ескадриле Ратног Ваздухопловства Војске Југославије, који је, бранећи ваздушни простор наше земље, погинуо 26. марта 1999. године.

Једриличарске екипе Војне академије оствариле су запажено учешће освојивши 1. и 3. место у класи једрилица „крсташ“. Посаду ових једрилица чинили су кадети Војне академије и професионални припадници Војске Србије.

Регату је организовало удружење „Регата Зоран Радосављевић“ у сарадњи са Једриличарским савезом Србије и Једриличарским клубом „Земун“ из Београда уз помоћ и покровитељство Министарства одбране Републике Србије и Града Београда.

У два дана једрења испред Земунa и на Савском језеру у Београду, Зокијева регата окупила је 62 брода са око 120 такмичара.

У класи „крсташ“, први на циљ стигао је брод „Црвени“ којим је управљао Горди Новчић, док је у класи М-550 „микро“, најуспешнији био брод „Лепосава“ са коримиларом Драганом Василијевићем. У класи једрилица „оптимист“ у којој су учествовали најмлађи такмичари-деца до 14. година, победу је однела Ивона Косор.

Меморијална регата „Зоран Радосављевић“ се од самог почетка одвија уз пуну подршку Министарства одбране и Војске Србије. Ове године, поред помоћи у организацији, брод Речне флотиле представљао је регатни брод на такмичењу, а учествовало је и 15 кадета који су се такмичили у саставу једриличарских посада.

„Зокијева регата“ представља највећу једриличарску манифестацију на нашим рекама. С обзиром на значај такмичења, манифестација је сврстана у догађаје од значаја за Град Београд. ■

Ј. КРИВОКАПИЋ
Снимио Г. СТАНКОВИЋ

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
УПРАВА ЗА КАДРОВЕ

расписује

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за попуну радног места војног службеника
пријемом лица из Министарства одбране,
у радни однос на неодређено време

У СЕКТОРУ ЗА ПОЛИТИКУ ОДБРАНЕ

Место рада – Београд

– један (1) референт за политику одбране и националну
безбедност, С2С, у Управи за стратегијско планирање.

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- Да је кандидат држављанин Републике Србије.
- Да се против њега не води кривични поступак, због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да није осуђиван за таква дела, казном затвора у трајању дужем од шест (6) месеци.
- Да има одговарајућу стручну спрему за радно место за које конкурише.

- Да је здравствено способан за рад у Министарству одбране и Војсци Србије.
- Да му раније, није престајао радни однос у државном органу, због теже повреде дужности из радног односа.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОНКУРСА

- Завршен факултет из области безбедности, политичких, правних или економских наука.
- Најмање пет година радног искуства у струци.
- Познавање рада на рачунару.
- На интерном конкурсима могу учествовати сви професионални припадници Војске Србије и државни службеници и намештеници запослени у Министарству одбране који имају одговарајућу школску спрему и потребно радно искуство. Предност при запошљавању имаће кандидати који имају радно искуство на пословима за које конкуришу.

НАЧИН КОНКУРИСАЊА

Кандидати који испуњавају опште и посебне услове конкурса, достављају следеће документе:

- пријава са биографијом или CV са наводима о досадашњем радном искуству,
- оверена фотокопија дипломе о завршеној школи,
- уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности,
- уверење надлежног органа Министарства унутрашњих послова Републике Србије да кандидат није кривич-

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
УПРАВА ЗА КАДРОВЕ

расписује

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за попуну радног места војног службеника
пријемом лица из Министарства одбране, у радни
однос на неодређено време

У СЕКТОРУ ЗА ПОЛИТИКУ ОДБРАНЕ

Место рада – Београд

- 1) један (1) возач, уједно курир, ССС, у Војном архиву Института за стратегијска истраживања,
- 2) један (1) помоћни радник, ПКВ, у Војном архиву Института за стратегијска истраживања,

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА

- Да је кандидат држављанин Републике Србије.
- Да се против њега не води кривични поступак, због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да није осуђиван за таква дела, казном затвора у трајању дужем од шест (6) месеци.

- Да има одговарајућу стручну спрему за радно место за које конкурише.
- Да је здравствено способан за рад у Министарству одбране и Војсци Србије.
- Да му раније, није престајао радни однос у државном органу, због теже повреде дужности из радног односа.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОНКУРСА

За радно место на редном броју 1):

- завршена средња школа, IV степен стручне спреме,
- возачка дозвола за Б категорију возила.

За радно место на редном броју 2):

- завршена основна школа и звање полуквалификованог радника.

На интерном конкурсима могу учествовати сви професионални припадници Војске Србије и државни службеници и намештеници запослени у Министарству одбране који имају одговарајућу школску спрему и потребно радно искуство.

НАЧИН КОНКУРИСАЊА

Кандидати који испуњавају опште и посебне услове конкурса, достављају следеће документе:

- пријава са биографијом или CV са наводима о досадашњем радном искуству,
- оверена фотокопија дипломе о завршеној школи,
- уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности,

но осуђиван казном затвора у трајању дужем од шест месеци.

Сви докази, о испуњености услова за пријем, достављају се као оригинали, или оверене фотокопије. **Уверења која се прилажу уз молбу не могу бити старија од 6 (шест) месеци.** Уколико су наведени докази већ достављени на наведени начин, исти се не морају поново достављати.

Кандидати који уђу у најужи избор, пре пријема у радни однос, доставиће лекарско уверење о здравственој способности.

Пре пријема у радни однос, за кандидате који мењају статус и уђу у најужи избор, уз њихову сагласност, **биће извршена безбедносна провера.**

Молбе са траженим прилозима се могу поднети непосредно предајом у деловодство Сектора за политику одбране или поштом препоручено на адресу:

СЕКТОР ЗА ПОЛИТИКУ ОДБРАНЕ

Управа за стратегијско планирање

Бирчанинова 5

Београд

са назнаком „за конкурс“

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања у магазину „Одбрана“.

Неблаговремене, неразумљиве и пријаве уз које нису приложени сви потребни докази у оригиналу или фотокопији овереној у општини или суду, неће бити разматране. ■

– уверење надлежног органа Министарства унутрашњих послова Републике Србије да кандидат није кривично осуђиван казном затвора у трајању дужем од шест месеци.

Сви докази, о испуњености услова за пријем, достављају се као оригинали, или оверене фотокопије. Уверења која се прилажу уз молбу не могу бити старија од 6 (шест) месеци. Уколико су наведени докази већ достављени на наведени начин, исти се не морају поново достављати.

Кандидати који уђу у најужи избор, пре пријема у радни однос, доставиће лекарско уверење о здравственој способности.

Пре пријема у радни однос, за кандидате који мењају статус и уђу у најужи избор, уз њихову сагласност, биће извршена безбедносна провера.

Молбе са траженим прилозима се могу поднети непосредно предајом у деловодство Сектора за политику одбране или поштом препоручено на адресу:

СЕКТОР ЗА ПОЛИТИКУ ОДБРАНЕ

Војни архив

Ратка Ресановића 1

Београд

са назнаком „за конкурс“

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања у магазину „Одбрана“.

Неблаговремене, неразумљиве и пријаве уз које нису приложени сви потребни докази у оригиналу или фотокопији овереној у општини или суду, неће бити разматране. ■

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ УПРАВА ЗА КАДРОВЕ

расписује

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за пријем кадра МО и ВС на редовне
последипломске студије из медицине у
Војномедицинској академији

Професионални припадници МО и ВС могу конкурисати за пријем на редовне последипломске студије у Војномедицинској академији у школској 2011/2012. години ради стицања стручног назива специјалисте у области медицине, стоматологије и фармације, по следећем:

а) официри:

- 1) Анестезиологија са реаниматологијом – 1
- 2) Интерна медицина – 3
- 3) Неурологија – 1
- 4) Грудна хирургија – 1
- 5) Патологија – 1
- 6) Психијатрија – 2
- 7) Радиологија – 3
- 8) Урологија – 1
- 9) Инфективне болести – 1
- 10) Имунологија – 1
- 11) Пнеумфтизиологија – 1
- 12) Нуклеарна медицина – 1
- 13) Микробиологија са паразитологијом – 2
- 14) Општа медицина – 2
- 15) Медицина рада – 1
- 16) Хигијена – 1
- 17) Ваздухопловна медицина – 1
- 18) Епидемиологија – 1
- 19) Стоматолошка протетика – 1

б) војни службеници:

- 1) Анестезиологија са реаниматологијом – 2
- 2) Интерна медицина – 4
- 3) Неурологија – 1
- 4) Општа медицина – 3
- 5) Превентивна и дечија стоматологија – 1
- 6) Фармацеутска технологија – 1
- 7) Медицинска биохемија – 2

На конкурс се могу јавити кандидати ако испуњавају следеће услове:

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА

- да су држављани Републике Србије,
- да се против њих не води кривични поступак или поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да нису осуђивани за таква дела казном затвора у трајању дужем од шест месеци,
- да су здравствено и психофизички способни за војну службу, што утврђује надлежна војнолекарска комисија.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОНКУРСА

а) За пријем на специјализацију може конкурисати официр:

- за специјализације од 1) до 18) са завршеним медицинским факултетом, а за 19) са завршеним стоматолошким факултетом,
- који је факултет завршио са просечном оценом у току студија 8,00 и вишом и има положен стручни испит,
- који у току службе има просек оцена најмање „врло добар“,
- који је у војној служби провео најмање две године ефективне службе,
- који познаје страни језик најмање на нивоу 1-1-1-1 STANAG 6001 или на нивоу првог степена према критеријуму Војне академије,
- који у 2011. години није старији од 40 година,
- који у претходном периоду није упућиван на школовање истог нивоа.

б) За пријем на специјализацију може конкурисати војни службеник:

- за специјализације од 1) до 4) са завршеним медицинским факултетом, за 5) са завршеним стоматолошким факултетом и за 6) и 7) са завршеним фармацеутским факултетом,
- који је факултет завршио са просечном оценом у току студија 8,00 и вишом и има положен стручни испит,
- који у току службе има просек оцена најмање „врло добар“,
- који је у војној служби провео најмање две године ефективне службе,
- који познаје страни језик најмање на нивоу 1-1-1-1 STANAG 6001 или на нивоу првог степена према критеријуму Војне академије,
- који у 2011. години није старији од 40 година,
- који у претходном периоду није упућиван на школовање истог нивоа.

Уколико се на конкурс не јави довољан број кандидата са просечном оценом у току студија 8,00 и вишом, за кандидате који испуњавају остале услове конкурса биће организована додатна провера знања (тестирање).

Сви кандидати за пријем на специјализацију из медицине у ВМА биће подвргнути провери физичких способности. Кандидати који испуњавају услове конкурса, односно са успехом положе додатну проверу знања за пријем на студије, и са успехом положе проверу физичких способности, биће упућени на процену психолошких капацитета.

Између кандидата који испуњавају услове за пријем на специјализацију из медицине у Војномедицинској академији, предност под једнаким условима има кандидат који је дуже вршио дужност у мултинационалним операцијама и другим активностима у иностранству, у складу са законом којим се уређује употреба Војске Србије ван граница Републике Србије.

НАЧИН КОНКУРСИВАЊА

Конкурс је отворен од 1. до 30. јуна 2011. године.

Кандидати из Војске Србије молбе достављају претпостављеним командама ранга бригаде и вишег, а кандидати из Министарства одбране својим организационим јединицама ранга управе и вишег.

У молби за пријем на специјализацију кандидат треба да наведе три врсте специјализације рангиране по жељи за упућивање.

Уз молбе за пријем на специјализацију кандидати прилажу следећа документа:

- правилно попуњен Упитник за школовање (оверен и потписан од стране надлежног старешине за пријем молби), прилог број 3. Уредбе о стањима у служби професионалних војних лица и о унапређивању официра и подофицира („Службени гласник Републике Србије”, бр. 112/08, 9/09 и 17/10),
- попуњен и оверен образац „Преглед података за рангирање кандидата“ (преузет од органа персоналне службе),
- оверено уверење о држављанству Републике Србије,
- изјаву оверену од стране претпостављеног старешине да се против кандидата не води кривични поступак или поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да нису осуђивани за таква дела казном затвора у трајању дужем од шест месеци,
- оверену копију дипломе – уверења о завршеном претходном школовању (ако у дипломи–уверењу нема просечне оцене успеха, прилаже се извод из предметних оцена),
- оверену копију дипломе о положеном стручном испиту,
- сертификат о степену познавања страног језика према STANAG 6001, односно уверење Војне академије.

Молбе свих кандидата са комплетном документацијом, попуњени и оверени обрасци са пријавом из КаИС-а за рангирање у писаном и електронском облику (на CD) и осталим потребним документима из службених евиденција, достављају Управи за кадрове Сектора за људске ресурсе МО најкасније до 7. јула 2011. године.

Непотпуне и некомплетне молбе неће се узимати у разматрање.

На систематске лекарске прегледе, ради утврђивања здравствене способности за војну службу – радни однос, што за официре утврђује надлежна војнолекарска комисија, а за војне службенике надлежна здравствена установа, биће упућени само они кандидати, који буду изабрани за пријем на редовне последипломске студије из медицине у Војномедицинској академији.

Након избора кандидата за упућивање на последипломске студије облика специјализације Управа за кадрове ће надлежне организационе јединице Министарства одбране обавестити о резултатима конкурса.

Последипломске студије облика специјализације обављаће се у Војномедицинској академији, по Наставном плану и програму Војномедицинске академије, пред чијом комисијом ће слушаоци полагати специјалистички испит. Почетак усавршавања изабраним кандидатима биће регулисан накнадно, посебном наредбом, када им се обезбеди замена на дужности. Међусобне обавезе Министарства одбране Републике Србије и лица упућених на студирање регулишу се уговором.

Сертификат о степену познавања страног језика према STANAG 6001 издат у Републици Србији има важност **3 године**, а уверење Војне академије **18 месеци** од дана стицања.

Тестирање кандидата ради одређивања степена познавања страног језика (енглески, немачки, француски и руски) реализоваће се у Катедри за стране језике Војне академије, 20. јуна 2011. године, са почетком у 08.30 часова. Пријаве кандидата за тестирање доставити Војној академији до 16. јуна 2011. године. Кандидати са собом треба да понесу прибор за писање и лична документа.

Остала обавештења у вези са Конкурсом могу се добити у Управи за војно здравство, на телефон: 23-244, односно 011/3202-244. ■

ПРЕГЛЕД СТАНОВА ЗА РАСПОДЕЛУ

26/05/2011

Р.бр.	МЕСТО/Гарнизон	НАМЕНА / СТАТУС	СТРУКТУРА							СВЕГА		
			0.5	1.0	1.5	2.0	2.5	3.0	3.5		4.0	
СТАНОВИ У ЗАКУП												
1	БЕОГРАД / Београд	има кандидата на ранг листама	2	1		3	3				9	
2	БАЧКА ТОПОЛА / Бачка Топола					1					1	
3	БОГОВАЋА/Ваљево					1					1	
4	ВРАЊЕ / Врање					16	1	15			32	
5	ВАЉЕВО / Ваљево					1		12			13	
6	ЛАЈКОВАЦ/ Ваљево					1					1	
7	ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ / Горњи Милановац			8	12		37		4		4	65
8	ЧАЧАК / Горњи Милановац				2		11	1	4	1	2	21
9	КРАЉЕВО / Краљево					1						1
10	ПРИЈЕПОЉЕ / Краљево						1		3			4
11	КРАГУЈЕВАЦ / Крагујевац				1							1
13	КРУШЕВАЦ/ Крушевац			1		1						2
14	СЕНТА / Бачка Топола					1						1
15	КЊАЖЕВАЦ/ Зајечар						1					1
16	РАШКА / Рашка						1					1
17	СМЕДЕРЕВО / Пожаревац				1							1
18	ЈАГОДИНА / Пожаревац						3		3			6
20	СОМБОР / Сомбор						1					1
21	СУБОТИЦА/Бачка Топола						2					2
23	НИШ / Ниш			3	1		10		42	1		57
СВЕГА ЗАКУП - ИМА КАНДИДАТА НА РЛ			14	18	6	87	5	83	2	6	221	
24	БАЧКА ТОПОЛА/Бачка Топола		нема кандидата на ранг листама	1								1
25	БОГОВАЋА/Ваљево						1					1
26	с.БОКА/Панчево							1			1	
27	с. СРПСКА ЦРЊА/Панчево					1					1	
28	МОКРИН/Бачка Топола					1					1	
29	СУДУРЛИЦА/Врање				1						1	
30	ПОЖАРЕВАЦ / Пожаревац			1							1	
31	НЕГОТИН/ Зајечар			1							1	
32	с. БАЧКИ БРЕГ/Сомбор						1				1	
33	КРУШЕВАЦ/Крушевац			1							1	
34	СТАНИШИЋ/Сомбор								1		1	
СВЕГА ЗАКУП - НЕМА КАНДИДАТА НА РЛ			4	1	0	4	0	2	0	0	11	
СВЕГА СТАНОВА У ЗАКУП			18	19	6	91	5	85	2	6	232	

НАПОМЕНА: Наведени преглед станова биће обухваћен Одлуком о расподели станова у закуп са пресеком стања на дан **29.04.2011.** године везане за промене које утичу на обим права стамбених интересената на доделу станова у закуп. Пошто поступак прибављања станова у **Новом Саду, Куршумлији и Параћину**, а који су били у претходном прегледу, није завршен у потпуности ти станови нису пријављени за расподелу. Станови у наведеним местима биће обухваћени посебном Одлуком о расподели станова у закуп када ће се за исте и друге станове који се у међувремену пријаве утврдити нови пресек стања. Изјаве које су већ дате остају на снази док не буду повучене.

ИЗАБРАНА ПАРТИЈА

**ЛАВОВСКИ
ЗА „ПАНТЕРЕ”**

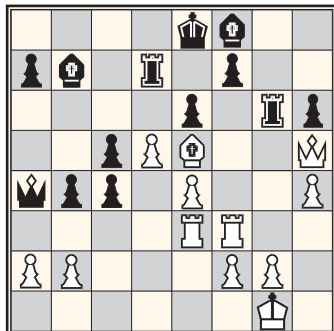
Аталик – Маркуш
Српско Сарајево, 2003.

1.д4 д5 2.ц4 цб 3.Сф3 Сф6
4.Сц3 еб 5.Лг5 хб

Европски екипни првак „Босна” 2003. била је победник и екипног првенства Босне и Херцеговине, на коме су за већину екипа играли и странци. Тако је за екипу „Пантера” из Бијељине на првој табли наступио тада млађани Војвођанин Роберт Маркуш, коме је почетком те године и званично додељена највиша светска шаховска титула – велемајсторска.

Ово је његова победа против Турчина Суада Аталика („Напредак” Сарајево), који је повремено имао и супервелемајсторски рејтинг. Играла се Словенска (или Славенска) одбрана, огранак Даминог гамбита, где црни не вуче уобичајен (Ботвников) Антимерански гамбит 5.дц4. Како је партија била подужа, објављујемо је без коментара.

6.Лх4 дц4 7.е4 г5 8.Лг3 65 9.Ле2
Лб7 10.Се5 Сбд7 11.х4 г4 12.Сд7
Сд7 13.Лг4 Дб6 14.0-0 Тг8 15.Лх5
Сф6 16.Ле5 Сх5 17.Дх5 Тд8
18.Тад1 Тд7 19.Тфе1 Кд8 20.Те3
Тг6 21.Тф3 Ке8 22.Те1 ц5 23.д5 64
24.Са4 Да6 25.Тее3 Да4

Бели: Кг1, Дх5, Те3, Тф3, Ле5, а2, б2,
д5, е4, ф2, г2, х4
Црни: Ке8, Да4, Тд7, Тг6, Лб7, Лф8,
а7, б4, ц4, ц5, е6, ф7, х6

26.Тф7? Тф7 27.Дг6 ед5 28.Тф3
Дд7 29.Тф6 де4 30.Лдб Лдб 31.Лдб
Дф5

Црни је стекао одлучујућу предност.

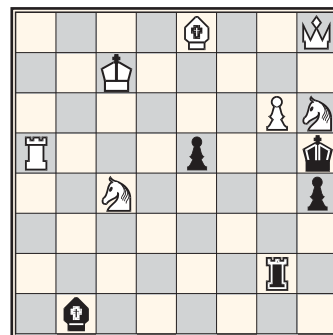
32.Дг8 Тф8 33.Дг3 ц3 34.бц3
бц3 35.Тд1 ц2 36.Тц1 е3 37.Дб8
Лц8 38.фез Дф2 39.Кх2 Дх4 40.Кг1
Дд8 41.Дб5 Дд7 42.Де2 Дф5
43.Тц2 Лд7 44.Тд2 Ке7 45.е4 Дф4
46.Дд3 Ле6 47.Дц3 Дг5 48.е5 Тф5
49.Дц5 Кф7 50.Да7 Кг6 51.Дд4 Те5
52.Тф2 Де3 53.Дд8 Тф5 54.Де8 Кг7
55.Де7 Тф7
0:1

НЕОБИЧНА ПАРТИЈА

Много чега се људи досете. У Лондону је неки богаташ позвао на вечеру Ласкера и Мароција, с тим да после вечере одиграју партију за велику награду. Фигуре су биле од стакла, а у њима су била разна пића; у пешацима коњак, у фигурама рум, у дамама виски! Услов је био да ко шта узме - мора испити садржај. Сели мајстори и почели партију овако: 1. е4 е5 2. Дх5 Сцб3 3. Дф7. Бели (Ласкер) испи коњак из стакленог пешака, а један Мароци ископи садржај даме, тј. виски. Одмах затим је клонуо потпуно неспособан за наставак борбе, па је тако лукави Ласкер освојио награду. Новине су, наравно, забележиле и ту пикантерију о којој се још дуго причало у шаховским круговима.

ПРОБЛЕМ

А. П. Гуљајев 1932.

Бели: Кц7, Дх8, Та5, Ле8, Сц4,
Сх6, г6

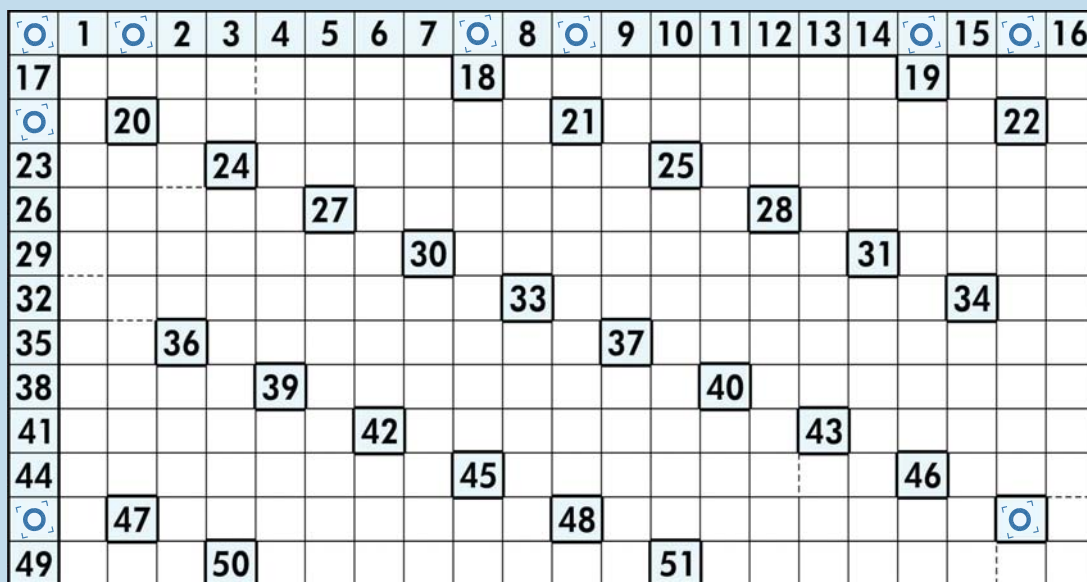
Црни: Кх5, Тг2, Лб1, е5, х4

Мат у два потеза.

1. Се5!
Са идејом 2. Схф7 мат.
1...Тг6 2. Сд3 мат.
1...Лг6 2. Сег4 мат.
1...Кг5 2. Сд3 мат.
1...Тц2+ 2. Сц4 мат.

Припремио
Раде Милосављевић, мајстор Фиде

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА ВОДОРРАВНО: поклоник, самилост, бор, л, аудитори, еластика, е, Ару, Брадарцац, неопозив, губар, лазарети, Кинези, иконари, гранатир, Кууз, јаја на око, накарада, Си, АВ, Ластовац, салковито, Тини, пиколмини, горанин, ониска, ираниста, анати, растурач, нистатин, тис, к, каламанк, каноника, т, ако, енергана, арендант.

Припремио Жарко ЂОКИЋ

ВОДОРРАВНО:

17. Први велики представник британске класичне економије, 18. Које је у облику клина, 19. Италијански поздрав, 20. Наука о говорништву, 21. Стављати самар на коња или магарца, 23. Бренд принтера, 24. Становнице Арике (у Чилеу), 25. Вршилац агитације, 26. Име композитора Себастијана Баха, 27. Јастучићи, 28. Област у Шпанији, 29. Продавница златног накита, 30. Урођени наказни израштаји који се састоје од најразличитијих ткива (мед.), 31. Северноамерички Индијанац, 32. Сорта јабуке, 33. Непристојан, 34. Шумска управа (скр.), 35. Извршни комитет (скр.), 36. Пискаве гумене играчке, 37. Пловило са два трупа, 38. Бивши фудбалер, Краснодар, 39. Република у Руској федерацији, Татарија, Татарстан, 40. Назив нашег магазина, 41. Аласова жена, 42. Амид сирћетне киселине (хем.), 43. Црн кварцни шкриљцац, 44. Спортски ТВ канал, 45. Починати сијати, 46. Име бивше француске глумице Жирардо, 47. Антички философ и математичар, 48. Мушко име, 49. Киловолтампер (скр.), 50. Мореуз између Скандинавије и Јиланда, 51. Церити се.

УСПРАВНО:

1. Чешки писац, 2. Бивши холандски фудбалер, сада тренер, 3. Интернет ознака за Црну Гору, 4. Соли калајне киселине, 5. Енглески хуманист, Томас, 6. Становница Иријана, 7. Река у Бугарској, 8. Лимене кофе, 9. Изрез, исек, 10. Символ натријума, 11. Град у Португалији, 12. Тепих, ћилим, 13. Острво у Карипском мору, са Тобогом чини државу, 14. Град у Јапану (анаграм од АИТО), 15. Исламска верска књига, 16. Разрачунати се, 18. Становник Кастава (у Хрватској), 19. Они који живе на тавану, 20. Чилеански фудбалски клуб, 21. Полазни курс, 22. Наша млада глумица, Јелисавета, 24. Северноамеричко индијанско племе, 25. Минерал из Атакаме, 27. Растајање, 28. Ђирилов брат, 30. Списак производа сажет у књизи, 31. Ознаке, симболи, 33. Радник у црепани, 34. Радио-локатори, 36. Врста плеса, 37. Град у Пољској, 39. Холандски песник, Јакоб (палиндром од СТАК), 40. Место у Таџикистану (анаграм од КИТО), 42. Отомански великаш, 43. Самоуправна интересна заједница (скр.), 45. Символ ренијума, 46. Информационе технологије (скр.).

Покупи 50%

Тврди повез, ф. 20×29, 288 стр.
Шифра: 111047
Цена 2.160,00 дин.
Са попустом 1.080,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 216 стр.
Шифра: 111049
Цена 1.890,00 дин.
Са попустом 945,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 240 стр.
Шифра: 111050,
Цена 1.998,00 дин.
Са попустом 999,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 160 стр.
Шифра: 111052
Цена 1.620,00 дин.
Са попустом 810,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 364 стр.
Шифра: 111057
Цена 2.646,00 дин.
Са попустом 1.323,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 358 стр.
Шифра: 111062
Цена 2.646,00 дин.
Са попустом 1.323,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 248 стр.
Шифра: 111067
Цена 2.106,00 дин.
Са попустом 1.053,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 180 стр.
Шифра: 111068
Цена 1.728,00 дин.
Са попустом 864,00 дин.

Комплет
8.397,00 дин.
на 8 месечних рата

НАРУЧБЕНИЦА МЦ „ОДБРАНА“

Браће Југовића 19, 11000 Београд • тел. 011/3201-995, 3241-009
Телефакс: 011/3241-363 • Жиро-рачун: 840-49849-58

Купац _____
ЈМБГ _____, број личне карте _____
издате у МУП _____
Адреса становања: _____
Телефон: _____
Потпис наручиоца _____

Наручујем следећа издања (навести шифру/ количину):

у укупној вредности од _____ динара.
Издања ћу платити (заокружити број):
1. одједном (плаћање унапред)
2. на кредит у _____ месечних рата (највише 8) по _____ дин.
(мин. рата 1.000,00 дин.), путем административне забране.
Код плаћања унапред послати доказ о уплати целокупног износа,
након чега испоручујемо књиге. Купци на кредит достављају
попуњен и оверен образац административне забране. Купљена
издања биће достављена путем Пост експреса, на терет купца.

jugohemija
specijalni programi

Jugohemija a.d.
Sektor specijalnih programa
Resavska 31
11000 Beograd
Tel: (011) 3234 017
Fax: (011) 3232 617
www.jugohemija.com

Jugohemija a.d.
Special Projects Division
31 Resavska St.
11000 Belgrade, Serbia
Tel: + (381 11) 3234 017
Fax: + (381 11) 3232 617
www.jugohemija.com

PARTNER 2011
Sajam naoružanja

ОДБРАНА

СПЕЦИЈАЛНИ ПРИЛОГ 64

В ЈСКА СРБИЈЕ У МИРОВНИМ МИСИЈАМА

**ОДГОВОРНОСТ
ЗА МИР**

САДРЖАЈ

- 3
- UNEF I – ЕГИПАТ 1956–1967.**
- 4
- ONUC – КОНГО 1960–1964.**
- 5
- UNYOM – ЈЕМЕН 1963–1964.**
- 6
- UNIMOG – ИРАК – ИРАН
1988–1991.**
- 7
- UNTAG – НАМИБИЈА
1989–1990.**
- 8
- UNAVEM – АНГОЛА
1989–1991.**
- 9
- UNMISET – ИСТОЧНИ ТИМОР
2002–2005.**
- 10
- ONUB – БУРУНДИ 2004–2006.**
- 11
- MONUC – ДР КОНГО 1999.**
- 12
- UNMIL – ЛИБЕРИЈА 2003.**
- 13
- UNOCI – ОБАЛА СЛОНОВАЧЕ
2004.**
- 14
- MINURCAT – ЧАД
И ЦЕНТРАЛНОАФРИЧКА
РЕПУБЛИКА 2007.**
- 15
- UNFICYP – КИПАР 1964.**
- 16
- UNIFIL - ЛИБАН 1978.**

УГЛЕД И КОРИСТ

Учешће припадника Војске Србије у мултинационалним операцијама врхунски је интерес не само војске и система одбране, већ и државни интерес усмерен ка јачању спољнополитичког капацитета. За многе земље учешће у мултинационалним операцијама и међународна војна сарадња постали су средство спољне политике које осликава и демократски потенцијал земље.

Значај учешћа у очувању глобалног мира на прави начин препознала је СФРЈ, која је у времену када се у мировној мисији на Синају смењивало око 1.700 припадника тадашње ЈНА имала изузетно повољан спољнополитички положај. Она је предњачила у учешћу у тзв. „плавим шлемовима“, што није случајно јер је имала водећу улогу у покрету несврстаних земаља, а сама држава схватала је да то земљи доноси углед и да од тога има користи.

После паузе од 1991. до 2002. године, СР Југославија се укључила у мировне операције. Нажалост, није постојала изражена свест о томе колико је важно прећи из групе земаља које су корисници безбедности у групу држава које су извозници безбедности. Када се сврстате у групу земаља која обезбеђује мир у свету, постајете партнер.

Задатак Министарства одбране је да војска буде опремљена и обучена да испуњава своје законске обавезе, штити државне интересе, као и интересе грађана ма где они били угрожени у свету.

Учешће у мировним мисијама је и доказ да су припадници војске једне земље на завидном нивоу спремности и обучености, по најбољим међународним стандардима.

Изузетно је значајно што се учешћем у мисијама врши размена искустава и знања, што припадници војске добијају могућност да у реалним условима примене своје способности. Сваки учесник у међународним мировним мисијама на изврстан начин је и амбасадор наше земље, који својим професионалним односом према послу ствара позитивну слику о нашој војсци и држави, повећава њен углед и кредибилитет у свету.

Доказ тога је и медаља УН коју је хируршки тим ВМА, који је боравио у Чаду и Централноафричкој Републици, добио за високе стручне доприносе и изузетан ангажман у оквиру мисије.

Савремени изазови, ризици и претње превазилазе све границе. Чињеница да у Србији постоји све више спремности за учешће у обезбеђивању мира и стабилности или медицинске заштите у региону и свету, у циљу јачања поверења и унапређења националне, регионалне и глобалне безбедности, сврстава нас у ред одговорних држава. Мултинационалне операције су будућност, ту нема дилеме.

Драган ШУТАНОВАЦ
министар одбране

UNEF I ЕГИПАТ 1956–1967.

Мировна мисија Уједињених нација UNEF I трајала је од новембра 1956. до јуна 1967. године. Југословенска народна армија учествовала је у њој са укупно 14.265 припадника у 22 ротације.

Током 1956. године Уједињене нације суочиле су се са озбиљном кризом на Блиском истоку. Мировни споразум између Израела и Египта, који је закључен 1949. године, нарушен је када су израелске оружане снаге, уз подршку снага Велике Британије и Француске, заузеле велике делове египатске територије. До лета 1955. године односи Израела и Египта били су битно нарушени.

Реаговале су Уједињене нације и на основу усвојених резолуција створени су услови за формирање међународних снага и њихово упућивање у зону конфликта.

Мандат мисије UNEF I подразумевао је обезбеђивање и надгледање престанка непријатељстава, укључујући и повлачење оружаних снага Велике Британије, Француске и Израела са египатске територије, односно формирање зоне раздвајања након повлачења.

По првобитној процени, требало је да УН у мисији имају око 6.000 војника. Укупно су 24 државе понудиле учешће својих снага у мисији, а УН су одлучиле да прихвате понуде 10 земаља. Своје војнике послали су Бразил, Канада, Колумбија, Данска, Финска, Индија, Индонезија, Норвешка, Шведска и Југославија. Поред њих, прихваћена је и понуда за помоћ коју су послале САД, Италија и Швајцарска.

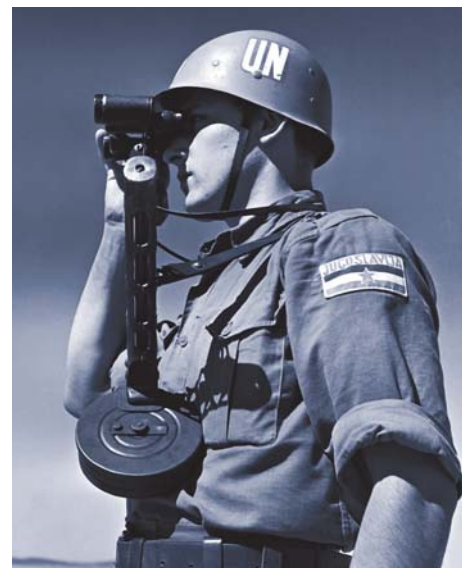
С обзиром на величину подручја које је снаге УН требало да покривају, постојала је хитна потреба за извиђачком јединицом. Југославија је обезбедила један извиђачки батаљон. Претходница југословенских снага, коју је сачињавало 44 људи, превезена је бродовима ЈНА из Шибеника до Порт Саида. По доласку свих снага, три јединице су одмах упућене преко Суец-

ког канала, а потом и четврта. Одред је чинило укупно 765 припадника, са 137 возила.

Главнина југословенских трупа наставила је напредовање и коначно, августа 1957. године, запосела демаркациону линију која се протезала од Ел Ариша до Акапског залива, дужине преко 300 километара, у централном делу Синаја. До демаркационе линије Одред је савладао више од 200 километара пустиње, изградио 170 километара путева и очистио више десетина минских поља.

Предвиђено бројно стање целокупне мисије, 6.000 људи, достигнуто је у фебруару 1957. године доласком бразилског батаљона. Од 1960. број припадника мисије је смањиван – тада их је било 5.102, да би 1966. године износио 3.959 људи. Снаге UNEF I у тренутку повлачења мисије, у мају 1967. године, имале су 3.378 припадника.

Ротација припадника Одред ЈНА на Синају вршена је на сваких шест месеци. За све време трајања мисије извршене су 22 ротације, са укупно 14.625 припадника. Генерални секретар УН именован је 3. марта 1964. године пуковника Лазара Мушицког за начелника штаба UNEF-снага. У пери-

На редовном задатку

оду од августа 1964. до јануара 1965. године пуковник Мушицки био је и вршилац дужности команданта мировних снага.

Током трајања мисије погинуло је 8 припадника југословенског Одред. Један војник погинуо је у минском пољу, док је смрт осталих седам припадника била последица несрећних околности. Рањено је и повређено 56 припадника Одред, од којих 19 у минским пољима.

Југословенски контингент бројао је и до 21,5% свих снага UNEF I, док су укупни губици Одред износили 7,5% губитака снага УН.

Долазак југословенских трупа у мировну мисију UNEF I

ОНУС КОНГО 1960–1964.

Мисија УН у Конгу (ОНУС) успостављена је 14. јула 1960. резолуцијом 143 Савета безбедности УН и трајала је до јуна 1964. године. Задатак операције био је да се осигура повлачење белгијских снага, као и да се помогне влади Конга да одржи ред у земљи. Мандат је постепено мењан и укључио је одржавање територијалног интегритета и спречавање грађанског рата, као и одстрањивање страних трупа, паравојних јединица и плаћеника.

У имплементирању свог мандата ОНУС је имао овлашћења да употреби силу, ако је то потребно, како је то утврђено резолуцијама 161 и 169 Савета безбедности из 1961. године. Ова мисија је, по свом мандату, одговорности, величини подручја на којем су извођене операције и броју ангажованог људства, представљала прекретницу у спровођењу мисија УН. У тренутку када је била најбројнија, јула 1961. године, у својој војној компоненти имала је 18.828 људи, уз веома снажну цивилну компоненту.

Република Конго, бивша белгијска колонија, стекла је независност 30. ју-

на 1960. године. Одмах по проглашењу независности отпочели су немири, те је Белгија послала своје трупе како би поново успоставила владавину закона.

Већ 12. јула 1960. године влада Конга затражила је војну помоћ Уједињених нација да би заштитила територијални интегритет Конга и зауставила агресију. Само два дана касније Савет безбедности УН позвао је Белгију да повуче своје трупе из Конга, истовремено формирајући мисију УН. За мање од 48 часова први контингенти трупа УН почели су да стижу у Конго.

Врло брзо мандат мисије УН је промењен. Већ почетком 1961. године, након атентата који је у региону Катанге извршен на бившег премијера Патриса Лумумбу, мисија је ојачана и њен мандат промењен, тако да је могла да употребљава силу како би наметнула мир. Снаге Уједињених нација су се у септембру и децембру 1961, као и у децембру 1962. године, сукобиле са сецесионистичким снагама под командом страних плаћеника, ко-

је су покушале да одвоје провинцију Катанга. Генерални секретар УН, шведски дипломата Даг Хамарскјолд, погинуо је у авионској несрећи 17. септембра 1961. године на путу ка Северној Родезији (сада Замбији), где је требало да се одрже мировни разговори.

Након што је област Катанге реинтегрисана у Конго, у фебруару 1963. године, снаге ОНУС почеле су повлачење из Конга. На захтев владе Конга, УН су одобриле да смањени број војника остане још шест месеци, тако да је повлачење снага УН завршено до краја јуна 1964. године.

Снаге ОНУС чинили су војници из Аргентине, Аустрије, Бразила, Бурме, Канаде, Цејлона, Данске, Етиопије, Гане, Гвинеје, Индије, Индонезије, Ирана, Ирске, Италије, Либерии, Малаја, Малог, Марока, Холандије, Нигерије, Норвешке, Пакистана, Филипина, Сијера Леонеа, Судана, Шведске, Туниса, Уједињених Арапских Емирата и Југославије.

У мисији ОНУС учествовала је ваздухопловна техничка јединица Југословенске народне армије (ЈНА), састава 21 официр и подофицир. Неслагање са променом мандата мисије Југославија је изразила повлачењем свог контингента у децембру 1960. године.

UN операција у Катанги

УНУОМ ЈЕМЕН 1963–1964.

Мисија Уједињених нација у Јемену установљена је јула 1963. године, са мандатом да надгледа, верификује и извештава о прекиду помоћи Саудијске Арабије ројалистима у Јемену и повлачењу египатских трупа које су подржавале републиканске снаге.

У Јемену је 26. септембра 1962. године извршен државни удар, укинута монархија и проглашена република. Одмах потом почели су оружани сукоби између ројалиста, које је подржавала Саудијска Арабија и републиканских снага, које је подржавао Египат.

Стална мисија Јемена у Уједињеним нацијама, која је тада још увек била одана ројалистима, затражила је крајем новембра 1962. године од генералног секретара УН да испита да ли Египат помаже републиканске снаге. Истовремено је у Њујорк допутовала и нова мисија, састављена од јеменских републиканаца. Питање која мисија заиста представља Јемен коначно је разјашњено 20. децембра 1962. године, када је гласањем одлучено да се, као званични представници Јемена, прихвате републиканци.

Након прелиминарних извештаја са терена, генерални секретар поднео је извештаје у мају и јуну, како би Савет безбедности УН 11. јуна

1963. године усвојио резолуцију 179, која је представљала основу за успостављање мисије UNYOM.

Снаге мисије чинили су војници Аустралије, Канаде, Данске, Гане, Индије, Италије, Холандије, Норвешке, Пакистана, Шведске и Југославије. У раној фази снаге УН састојале су се од 6 војних посматрача, извиђачке јединице од 114 припадника и ваздушне јединице са 50 припадника. Поред њих, сам штаб мисије имао је 28 људи. Главнину снага целе мисије чинио је југословенски извиђачки одред.

Одред ЈНА за Јемен формиран је у јуну 1963. године, и то од снага које

су биле ангажоване у мисији UNEF I на Синају. Њега је чинило 118 припадника који су били привикнути на климатске услове и природу мисије, који су и на Синају и у Јемену били слични.

Демилитаризована зона простирала се дужином од 300 километара на граници између Саудијске Арабије и Јемена и у ширини од 20 километара.

Званичан назив Одрета био је Југословенска извиђачка чета. Посебна пажња посвећена је санитетском обезбеђењу југословенских снага. Сваки вод је у свом саставу имао врло искусне медицинске техничаре.

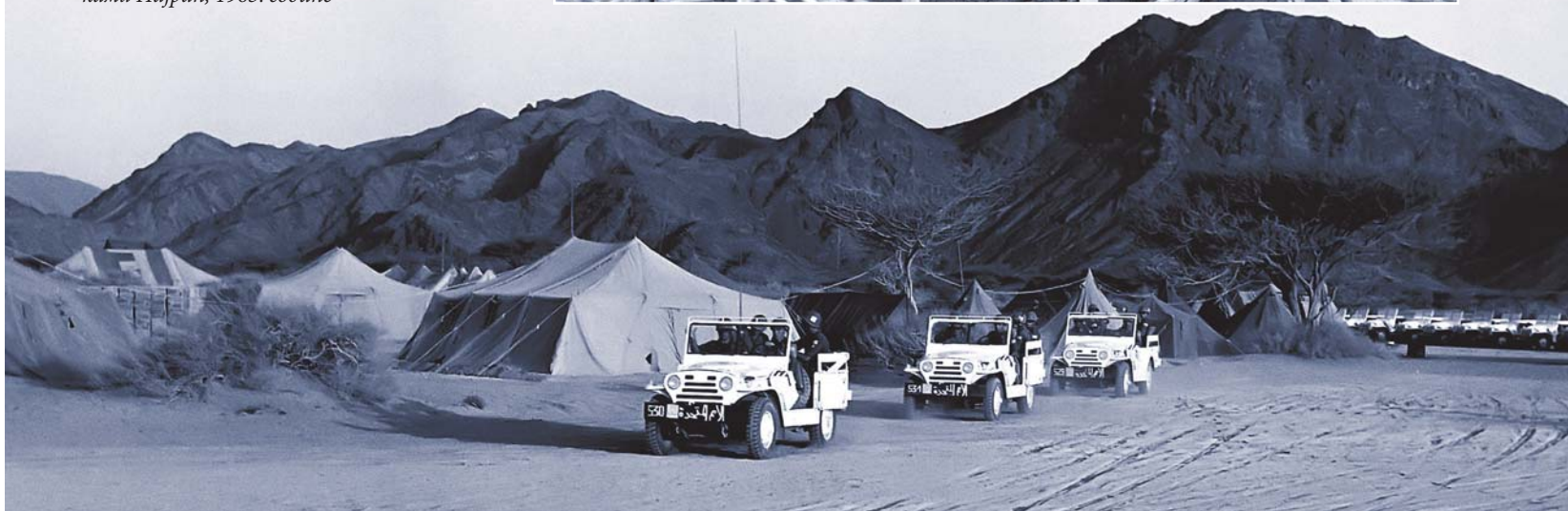
Пуковник Бранко Павловић био је вршилац дужности команданта војног дела мисије у августу и септембру 1963. године.

Мисија UNYOM завршена је 4. септембра 1964. године.

Мајор Поповић (други слева), командант најранског одрета UNYOM током сасијанка по завршењу ваздушне патроле (јун-јул 1963.)

UNYOM патрола напушта камп Најран, 1963. године

УНИМОГ ИРАК – ИРАН 1988–1991.

Укоб између Ирака и Ирана почео је 22. септембра 1980. године, када су ирачке снаге извршиле инвазију на нафтом богату иранску провинцију Хузестан, након низа пограничних инцидената. Нешто касније ирачке снаге преузеле су контролу над целим подручјем делте реке Шат ел Араб.

Током 1986. и 1987. године дошло је до ескалације сукоба. То се није односило само на ескалацију сукоба између зараћених страна, већ су све чешће у Персијском заливу нападани и трговачки бродови и танкери са нафтом.

Почетком јула 1988. године дошло је до озбиљног инцидента, када је ракета са америчког разарача оборила ирански путнички авион усмр-

тивши свих 290 путника и чланова посаде. Током рата који је трајао осам година Ирак је освојио око 2.600 квадратних километара иранске територије. Иран је 17. јула 1988. године обавестио генералног секретара УН да прихвата резолуцију 598, док је Ирак то учинио дан касније.

Коначно, 9. августа 1988. године Савет безбедности УН усвојио је резолуцију 619, којом је формирана посматрачка мисија УНИМОГ, чија је улога била да потврди и надгледа примирје и повлачење свих снага на међународно признате границе.

За команданта посматрачке мисије именован је југословенски генерал-мајор Славко Јовић, који је на тој дужности био две године, од августа 1988. до новембра 1990. године.

Војне посматраче послали су Аргентина, Аустралија, Аустрија, Бангладеш, Канада, Данска, Финска, Гана, Мађарска, Индија, Индонезија, Ирска, Италија, Кенија, Малезија, Нови Зеланд, Нигерија, Норвешка, Перу, Пољска, Сенегал, Шведска, Турска, Уругвај, Замбија и Југославија. Санитетско обезбеђење припадника мисије обезбедила је Аустрија, јединицу за везу Канада, војну полицију Ирска, а ваздухопловну јединицу Нови Зеланд.

Ситуација у региону драстично се погоршала након ирачке инвазије на Кувајт, у августу 1990. године. Положај мисије УНИМОГ погоршао се пошто је Савет безбедности УН 29. новембра 1990. године усвојио резолуцију којом је мултинационалној коалицији одобрена примена свих средстава уколико Ирак до 15. јануара 1991. не повуче своје трупе из Кувајта. Како би осигурао безбедност свог особља, УНИМОГ је повукао особље мисије из Багдада у секторе који су били ближи граници. Након избијања сукоба у Кувајту, 16. јануара 1991. године, сво особље УНИМОГ-а напустило је Ирак и прешло на Кипар и у Иран.

Мисија УНИМОГ коначно је престала са радом 28. фебруара 1991. године. У време повлачења имала је 96 војних посматрача, 16 војних полицајаца и малу санитетску јединицу.

Војна посматрачка група Уједињених нација Ирак-Иран (УНИМОГ) надгледа прекид ватре и повлачење трупа до признатих граница 1988.

Унишћени тенкови у ирачко-иранском рату

UNTAG НАМИБИЈА 1989–1990.

Мисија УН UNTAG започела је у априлу 1989. и трајала је до марта 1990. године. Њен основни задатак био је да осигура рану фазу стицања независности Намибије, као и спровођење слободних и поштених избора. Независна Намибија постала је чланица Уједињених нација у априлу 1990. године.

Споразумом који су потписале Ангола, Куба и Јужна Африка дефинисано је да Јужна Африка прихвата независност Намибије, уз повлачење кубанских трупа из Анголе. Резолуцијом број 629, коју је Савет безбедности усвојио 16. јануара 1989. године, одлучено је да мисија UNTAG у Намибији почне 1. априла 1989. године.

Суштински UNTAG је у основи представљао политичку операцију,

јер је његов мандат био да осигура одржавање слободних и поштених избора у Намибији.

У тренутку када је ниво активности мисије био највиши, око избора који су одржани између 7. и 11. новембра 1989. године, UNTAG је имао 8.000 припадника, од којих 2.000 цивила, 1.500 полицајаца и 4.500 припадника војног дела мисије. Зона мисије је, поред Намибије, обухватала и део Анголе. Главне војне снаге чинили су пешадијски батаљони из Финске, Малезије, Кеније, затим позадински батаљон из Пољске, хеликоптерска јединица Италије, инжењеријска јединица из Аустрије, јединица за везу из Велике Британије, снаге за ваздушни транспорт из САД и административна чета из Данске. Резервне снаге UNTAG

чинио су 4 батаљона из Бангладеша, Тогоа, Венецуеле и Југославије.

Председништво СФРЈ је 23. септембра 1988. године донело одлуку да се, на захтев Савета безбедности УН, упути одред ЈНА јачине 386 лица. Међутим, до краја мисије ниједан од 4 резервна батаљона није ангажован у Намибији. Председништво СФРЈ је у фебруару 1989. године дало сагласност да официри ЈНА учествују као посматрачи у мисији UNTAG.

Од 300 војних посматрача, 291 је био распоређен у Намибији 1. априла. Међу њима је било и 25 официра ЈНА, под чијом командом је у оквиру мисије било 40 официра из 8 земаља.

Човек седи испред гласачког места у близини Рехобота, Намибија

UNTAG надгледа пријављивање гласача у Намибији 1989.

Намибија – две године након независности 1992.

UNAVEM АНГОЛА 1989–1991.

Ангола је стекла независност 1975. године, после ослободилачког рата. Пре тога ова земља је била португалска колонија. У јануару 1975. године португалска влада покушала је да изнађе решење којим би била дефинисана мирна транзиција ка независности са три анголска ослободилачка покрета: MPLA (Movimento Popular de Libertação de Angola), FNLA (Frente Nacional de Libertação de Angola) и UNITA (União Nacional para a Independência Total de Angola). Иако су разговори, који су одржани у португалском граду Алвор, завршени договором, он се ускоро распао и дошло је до нових сукоба. Јужна Африка упутила је трупе у Анголу, борећи се против MPLA, који је подржавао Совјетски Савез и Куба. MPLA се наметнуо као најјача група и 11. новембра 1975. године прогласио је Народну Републику Анголу.

У циљу смиревања ситуације у Анголи постигнут је договор између Кубе и Анголе, којим је било предвиђено постепено повлачење кубанских трупа из Анголе. Ради верификације овог повлачења, УН су успоставиле мисију UNAVEM I.

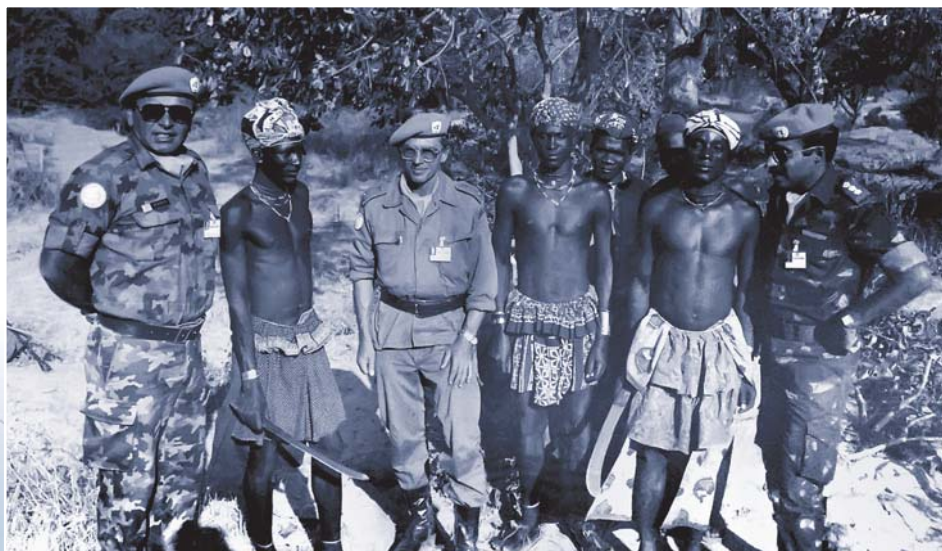
Мисија је успостављена резолуцијом 626 Савета безбедности УН од 20. децембра 1988. године, на захтев Кубе и Анголе.

Мисија је постала оперативна 3. јануара 1989. године, када је првих 18 војних посматрача допутовало у Луанду како би верификовали повлачење првих 450 кубанских војника, које је било планирано за 10. јануар. У мисији је укупно било ангажовано 70 војних посматрача из 10 земаља: Алжир, Аргентина, Бразил, Конго, Чехословачка, Индија, Јордан, Норвешка, Шпанија и Југославија. Свака земља упутила је по 7 војних посматрача.

Комплетно повлачење кубанских трупа из Анголе завршено је 25. маја 1991. године.

У међувремену влада Анголе и покрет UNITA потписали су мировни споразум, након чега је Савет безбедности УН одлучио да мисији УН повери нови мандат и формира мисију UNAVEM II, са задатком да надгледа прекид ватре и одржавање избора. Ангажовано је 350 војних посматрача, 126 полицијских посматрача и 400 цивилних посматрача, који су надгледали спровођење избора. Посматрачи из 24 земље, међу којима је била и Југославија, распоређени су у 46 региона и 12 критичних тачака на целој територији Анголе.

Мандат мисије UNAVEM II трајао је до фебруара 1995, али су се југословенски посматрачи повукли из мисије почетком 1993. године.

Са локалним ситановнишијвом

Пуковник Милејић поред заставе УН у мисији UNAVEM

UNMISSET ИСТОЧНИ ТИМОР 2002–2005.

Источни Тимор постао је тема разматрања у Уједињеним нацијама још 1960. године, иако је тада још увек био португалска колонија. Након што се Португалија 1974. године одрекла свих својих колонија, започеле су активности на мирној транзицији Источног Тимора ка независности.

Нажалост, исте године започели су сукоби унутар земље између оних који су желели независност, са једне и оних који су, са друге стране, тражили припајање Источног Тимора Индонезији. Током 1976. године Источни Тимор је прогласио независност, али су после само девет дана индонезанске трупе извршиле инвазију и прогласиле Источни Тимор 27. индонезанском провинцијом. Уједињене нације нису признале акције Индонезије као легалне.

Савет безбедности УН успоставио је резолуцијом 1246 из 1999. године мисију UNAMET, која је након референдума требало да обезбеди спрово-

ђење одлуке народа Источног Тимора, ма каква она била. Референдум је одржан 30. августа 1999. године и на њему је 78,5% становништва било за независност, док је њих 21,5% било за аутономију унутар Индонезије.

Одмах након објављивања резултата милитантне снаге, које су биле заостанак у Индонезији, уз подршку индонезанских снага, започеле су са кампањом насиља на целој територији. Индонезија се 12. септембра 1999. године сложила да се успостави веће међународно присуство УН у Источном Тимору. Својом резолуцијом 1264, Савет безбедности успоставио је мултинационалне снаге INTERFET, под командом Аустралије, да успоставе мир и сигурност у Источном Тимору. Савет безбедности усвојио је 19. октобра 1999. године резолуцију 1272 и оформио мисију UNTAET, која је имала задатак да помогне изградњу административних капацитета, доставу хуманитарне помоћи, заштиту припадни-

ка УН и локалног становништва, као и помоћ при формирању оружаних снага Источног Тимора.

Проглашењем независности Источног Тимора, 20. маја 2002. године, мисија UNTAET и формално је завршена.

Како би се у Источном Тимору осигурала безбедност и сигурност након проглашења независности, Савет безбедности УН успоставио је 17. маја 2002. године мисију UNMISSET. Мисија се иницијално састојала од 1.250 полицајаца, док је војна компонента бројала 5.000 људи, укључујући и 120 војних посматрача.

Ангажовању официра Србије и Црне Горе као војних посматрача претходило је повлачење тројице америчких војних посматрача због неслагања владе САД са оснивањем Међународног суда за ратне злочине у Хагу и неприхватања његових надлежности. На основу позива УН од 31. маја 2002. године, донета је одлука о учешћу у мисији.

Прва група од три војна посматрача учествовала је у мисији од јуна 2002. до јула 2003. године, док је друга група посматрача од два члана била ангажована у мисији од јуна 2003. до јуна 2004. године.

Мандат мисије UNMISSET завршен је маја 2005. године.

Поглед на спаљене зграде на улици у Дилију, 2000.

ОНУВ БУРУНДИ 2004–2006.

Савет безбедности УН, у складу са Поглављем 7 Повеље Уједињених нација, донео је 21. маја 2004. године одлуку да започне мисију УН у Бурундију (ОНУВ). Мисија је требало да почне већ 1. јуна исте године, а њен циљ била је помоћ при успостављању нарушеног мира у земљи и националног помирења, како је то дефинисано Споразумом из Аруше, који је потписан 28. августа 2000. године.

Одлуком Савета безбедности дефинисано је да ће се ОНУВ састојати од највише 5.650 људи, укључујући у оквиру своје војне компоненте 200 посматрача и 125 штабних официра, до 120 полицајаца и одговарајући број цивилног особља. ОНУВ је овлашћен да користи сва расположива средства како би обезбедио поштовање прекида ватре, изврши разоружавање и демобилизацију локалних бораца као део националног програма за разоружавање, демобилизаци-

ју и реинтеграцију бораца, као и надгледање илегалних токова дотурања наоружања.

Мисија је била најбројнија 30. септембра 2005. године, када је имала укупно 5.665 униформисаних припадника, укључујући 168 војних по-

сматрача и 97 полицајаца. Поред њих, у мисији је било ангажовано и 316 цивилних припадника мисије, које је подржавало 383 припадника локалног особља и 156 УН волонтера.

Министарство одбране Србије и Црне Горе започело је учешће у овој мисији 11. септембра 2004, са два војна посматрача, а завршило 21. септембра 2006. године, са укупним учешћем од три посматрача.

Припадник Војске Србије са децом Бурундија

Поглед на јужноафричког мировњака Операције Уједињених нација у Бурундију који патролира водама језера Танганика, 2004.

MONUC ДР КОНГО од 1999.

Вједињене нације успоставиле су мисију (MONUC) у Демократској Републици Конго 30. новембра 1999. године, у складу са Поглављем VII и VIII Повеље УН, те Резолуцијом 1279 Савета безбедности. Резолуција је уследила након потписивања Споразума о прекиду ватре у Лусаки, јула исте године, између Конга и пет регионалних држава. Мисија је у почетку имала задатак да надгледа прекид ватре и дезангажовање снага свих сукобљених страна потписница Споразума из Лусаке. Касније, низом нових резолуција, Савет безбедности УН проширио је мандат ове мисије.

Грађански рат у Конгу је за само 5 година (од 1998. до 2003) однео око 4 милиона жртава.

Припадници војног контингента MONUC су из Бангладеша, Белгије, Бенина, Боливије, Босне и Херцеговине, Буркине Фасо, Камеруна, Канаде, Кине, Чешке, Данске, Египта, Француске,

Гане, Гватемале, Индије, Индонезије, Ирске, Јордана, Кеније, Малава, Малезије, Малија, Монголије, Марока, Мозамбика, Непала, Нигера, Нигерије, Норвешке, Пакистана, Парагваја, Перуа, Пољске, Румуније, Руске Федерације, Сенегала, Србије, Јужне Африке, Шпаније, Шриланке, Шведске, Швајцарске, Туниса, Украјине, Велике Британије, Уругваја, Јемена и Замбије. Припадници полицијских снага су из 23 земље.

Министарство одбране Републике Србије и Војска Србије учествују у мисији од 7. марта 2003. године са шест припадника, односно два тима за ваздушну евакуацију (АМЕТ) који су стационарни у Киншаси. Сваки тим састоји се од једног лекара и два техничара. Ротације припадника Војске Србије врше се на сваких 6 месеци.

Основна улога ових АМЕТ тимова јесте ваздушна евакуација тешко оболелих, повређених или рањених

пацијената. У току евакуације пацијенту се пружа интензивна медицинска нега и третман. С обзиром на величину и бројност мисије, као и чињеницу да је подручје извођења операција величине западне Европе, оне пацијенте који се не могу збринети на нивоу један и пољској болници нивоа два, АМЕТ тимови евакуишу у болницу трећег нивоа, која се налази у главном граду Конга, Киншаси. Овај тип ваздушне евакуације изводе АМЕТ тимови из Марока, Јужноафричке Републике и Пакистана.

Најтеже пацијенте који се не могу збринети у болници у Киншаси, ваздушним путем евакуишу српски АМЕТ тимови у болницу нивоа четири, која се налази у Преторији, Јужноафричка Република. Најчешћа рута којом се врши евакуација јесте Киншаса–Преторија, што представља раздаљину од 3.800 километара или 4 сата лета млазним авионом. Поред тога српски АМЕТ тимови врше и задатке медицинске репатријације припадника УН у њихове матичне земље (Русија, Пакистан, Индија...).

UNMIL ЛИБЕРИЈА од 2003.

Мисија Уједињених нација у Либерии (UNMIL) успостављена је Резолуцијом Савета безбедности УН 1509 од 19. септембра 2003. године, након потписивања мировног споразума у Акри, Гана. Мандат мисије је подршка и имплементација мировног споразума, заштита припадника УН и цивилног становништва, подршка хуманитарним и активистима за заштиту људских права, као и подршка реформи система националне безбедности, укључујући тренинг полицијских снага и формирање нових, реструктурираних оружаних снага.

Грађански рат у Либерии за последицу је имао око 150.000 жртава, углавном цивила, потпуни колапс правног система и реда у земљи и око 850.000 избеглица, што у самој Либерии, што у околним земљама.

С обзиром на то да је дошло до наглог погоршања ситуације на терену, Савет безбедности УН донео је, 1. августа 2003. године, резолуцију 1497, којом је дефинисано формирање мултинационалних стабилизационих снага. Новим резолуцијама, као део мандата мисије, Савет безбедности УН је уврстио и обавезу задржавања бившег председника Либерии Чарлса Тејлора у случају његовог повратка у Либерии и његово изручивање надлежном суду како би одговарао за злочине против човечности. Суђење Чарлсу Тејлору је у току у Међународном суду у Хагу.

Мисија УН броји 10.427 униформисаних припадника, 1.318 полицајаца, 448 припадника међународног цивилног особља, 998 локалног цивилног особља и 205 УН волонтера. Припадници војног дела мисије долазе из Бангладеша, Бенина, Боливије, Бразила, Бугарске, Кине, Хрватске, Данске, Еквадора, Египта, Ел Салвадора, Етиопије, Финске, Француске, Гамбије, Гане, Индонезије, Јордана, Киргистана, Малезије, Малија, Молдавије, Монголије, Црне Горе, Намибије, Непала, Нигера, Нигерије, Пакистана, Парагва-

ја, Перуа, Филипина, Пољске, Републике Кореје, Румуније, Руске Федерације, Руанде, Сенегала, Србије, Тогоа, Украјине, САД, Јемена, Замбије и Зимбабвеа.

Министарство одбране и Војска Србије учествују у мировној опера-

цији у Либерии (UNMIL) од 10. децембра 2003. године, када су два војна посматрача упућена у мисију. После три месеца број војних посматрача повећан је на три, а после следећа два месеца на шест, како би 5 година након тога био смањен на четири, колико износи и сада. У мисији УН у Либерии, поред српских војних посматрача, учествују и припадници Министарства унутрашњих послова у делу полицијских снага.

Тежак рад у руднику дијаманата

UNOCI ОБАЛА СЛОНОВАЧЕ ОД 2004.

Взевши у обзир да је ситуација у Обали Слоноваче претила да угрози међународни мир и безбедност у региону, Савет безбедности УН, у складу са Поглављем VII Повеље УН, 27. фебруара 2004. године донео је резолуцију 1528, којом је успостављена мисија УН у Обали Слоноваче (UNOCI).

Након добијања независности 1960. године, Обала Слоноваче је дуже од 30 година имала политичку стабилност и релативан социјално-економски просперитет под владавином свог првог лидера, све до његове смрти, 1993. године. Након тога дошло је до политичке нестабилности која траје и данас.

Поред више покушаја решавања сукоба мирним путем, значајнији напредак постигнут је када су се сукобљене стране сложиле да учествују на разговорима који су заказани у Француској на иницијативу француског министра спољних послова До-

миника де Вилпена, у јануару 2003. године. Ти разговори завршени су потписивањем споразума, али је имплементација одмах наишла на тешкоће услед масовних и насилних демонстрација због планиране предаје положаја министра одбране и унутрашњих послова побуњеницима.

Мисија УН у Обали Слоноваче (UNOCI) постала је оперативна 4. априла 2004. године. У мисији је ангажовано 8.544 униформисане особе, укључујући и 196 војних посматрача и 1.154 полицајаца, којима помажу 400

припадника цивилног особља УН, 695 локалног особља и 289 УН волонтера.

Припаднике војног дела мисије обезбедили су Бангладеш, Бенин, Боливија, Бразил, Чад, Кина, Еквадор, Египат, Ел Салвадор, Етиопија, Француска, Гамбија, Гана, Гватемала, Гвинеја, Индија, Ирска, Јордан, Молдавија, Мароко, Намибија, Непал, Нигер, Нигерија, Пакистан, Парагвај, Перу, Филипини, Пољска, Република Кореја, Румунија, Руска Федерација, Сенгал, Србија, Танзанија, Того, Тунис, Уганда, Уругвај, Јемен, Замбија и Зимбабве.

Министарство одбране Републике Србије и Војска Србије учествују у мировној операцији UNOCI у Обали Слоноваче од 1. маја 2004. године, са три војна посматрача.

Мировњаци УН разоружавају милишаншине групе, 2007.

UNOCI и француске снаге врше вежбе контроле демонстрација, 2009.

MINURCAT ЧАД И ЦЕНТРАЛНОАФРИЧКА РЕПУБЛИКА од 2007.

Мисија УН у Централноафричкој Републици и Чаду (MINURCAT) успостављена је резолуцијом Савета безбедности УН 1778 од 25. септембра 2007. године, како би допринела заштити цивила, промовисала људска права и владавину закона, као и регионални мир. Резолуцијом 1861 Савет безбедности је 14. јануара 2009. године ауторизовао формирање војне компоненте мисије MINURCAT, која је тиме наследила војне снаге Европске уније (EUFOR). Пренос овлашћења између снага EUFOR и мисије MINURCAT извршено је 15. марта 2009. године.

Припадници војног дела мисије су из армија Албаније, Аустрије, Бангладеша, Бенина, Бразила, Буркине Фасо, Камбоџе, Демократске Републике Конго, Хрватске, Египта, Етиопије, Финске, Гане, Ирске, Кеније, Малава, Малија, Монголије, Намибије, Непала, Нигерије, Норвешке, Пакистана, Пољске, Русије, Руанде, Сенегала, Србије, Тогоа, Туниса, САД и Јемена.

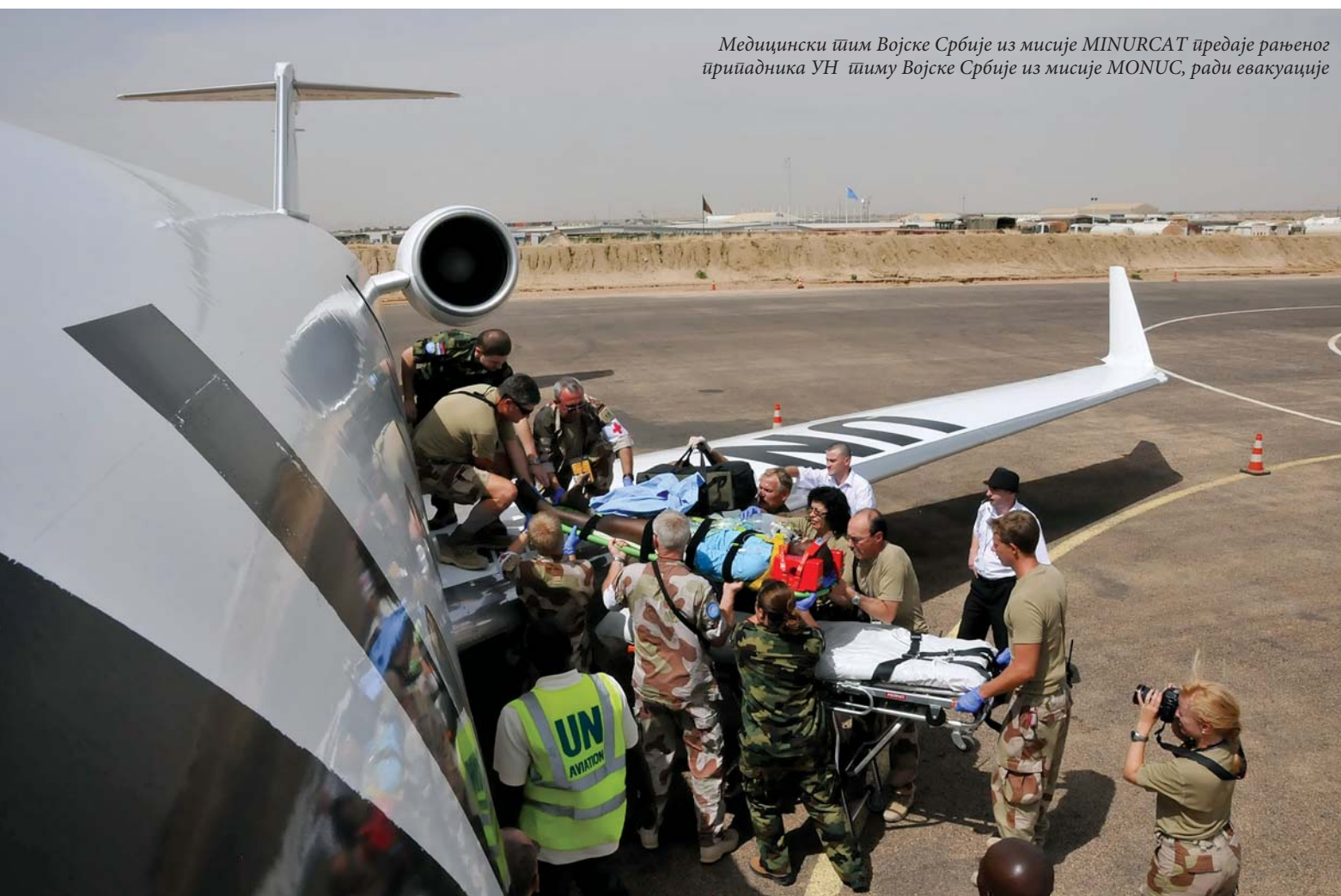
Народна скупштина Републике Србије донела је 9. јуна 2009. године Одлуку о учешћу припадника санитетске службе Министарства одбране и Војске Србије, у саставу норвешког контингента, у мировној мисији Уједиње-

них нација у Чаду. Српски мировњаџи су од јуна 2009. до маја 2010. године учествовали у саставу норвешко-српске пољске болнице, док су од маја до децембра 2010. године учествовали као самостални контингент.

Прва ротација српских мировњаџа имала је 6 припадника, док је у другој ротацији у њој учествовао 21 припадник. Норвешко-српска војна болница у Абешеу представљала је одлично опремљену болницу другог нивоа здравствене заштите, у којој су збрињавани не само припадници УН.

Посебан значај ангажовања српских мировњаџа има и чињеница да су у Чаду, осим збрињавања припадника УН, они помагали и локалном становништву. Много невиних живота било би изгубљено да није било норвешких и српских лекара и медицинских техничара, који су се трудили да пружању помогну свима којима је помоћ била потребна.

Медицински тим Војске Србије из мисије MINURCAT предаје рањеног припадника УН тиму Војске Србије из мисије MONUC, ради евакуације

UNFICYP КИПАР од 1964.

Република Кипар стекла је независност 16. августа 1960. године. Устав, који је проглашен истог дана када је проглашена независност, имао је за циљ да заштити интересе заједница кипарских Грка и Турака. Међутим, од самог почетка било је значајних тешкоћа у његовој примени. Међуетничке тензије довеле су до избијања насиља 21. децембра 1963. године. Шест дана касније састао се Савет безбедности, који је разматрао жалбу Кипра због „агресије“ Турске. Турска је одговорила да Кипар више година крши права заједнице Турака и одбацила оптужбе да је извршила агресију на Кипар.

Након што су пропали покушаји успостављања мира на острву, Кипар и Велика Британија затражили су, 15. фебруара 1964. године, хитну реакцију Уједињених нација. Савет безбедности усвојио је 4. марта 1964. године Резолуцију 186, којом је успостављена Мисија УН на Кипру (UNFICYP) и која је почела са својим активностима 27. марта.

Мандат Мисије је да делује у циљу очувања међународног мира и сигурности, спречавајући поновно избијање насиља и успостављање реда и закона.

Савет безбедности усвојио је низ резолуција које су утицале на функционисање снага UNFICYP, захтевајући од њих да надзиру успостављени прекид ватре. Током година мандат снага UNFICYP донекле се мењао. Оне су наставиле истрагу у свим случајевима насиља и кршења прекида ватре, а реаговање је обухватало ангажовање трупа, усмене и писане протесте због кршења примирја, заштиту сигурносне зоне и разминирање минских поља. Ситуација је остала мирна, а ниво војних активности постепено је смањиван.

Мисија, поред војне, има значајну полицијску компоненту и низ хуманитарних активности, посебно у сарадњи са УНХЦР и УНДП.

Мисија УН на Кипру у оквиру војног дела мисије има 857 припадника, 69 полицајаца, 40 припадника међуна-

родног цивилног особља и 111 локалног цивилног особља. Припадници војног дела мисије су из Аргентине, Аустрије, Бразила, Канаде, Чилеа, Хрватске, Мађарске, Парагваја, Перуа, Словачке, Србије и Велике Британије.

Од септембра 2010. године, у оквиру мађарског дела мађарско-словачког контингента учествују и српски мировњаци, са седам припадника у првој ротацији.

UNIFIL ЛИБАН ОД 1978.

Мисија Уједињених нација у Либану, UNIFIL, формирана је Резолуцијом Савета безбедности у марту 1978. године како би потврдила повлачење израелских снага из Либана и помогла либанској влади да поново успостави мир и безбедност.

Већ 15. марта 1978. године Либан је упутио снажан протест Савету безбедности УН због израелске агресије, тврдећи да нема никакве везе са ПЛО. Четири дана касније Савет безбедности УН усвојио је резолуције 425 и 426, којима је позвао Израел да одмах прекине сва оружана дејства и повуче своје трупе са либанске територије. Истовремено је донета одлука да се оформе снаге УН у Либану (UNIFIL), које су у то подручје стигле већ 23. марта, након чега је дошло до привременог смиривања тензија.

Тек 1985. године Израел је извршио делимично повлачење својих трупа, али задржавши контролу над

јужним Либаном. Прошло је петнаест година до тренутка када су Уједињене нације, 17. априла 2000. године, примиле формално обавештење Израела да ће повући своје трупе из Либана до јула исте године, што је и учињено.

Међутим, ново насиље избило је 12. јула 2006. године, када су припадници Хезболаха испалили неколико пројектила на израелску територију, да би потом прешли Плаву линију, напали израелску патролу, заробили два израелска војника, двојицу ранили и убили тројицу. Израел је одговорио нападима на положаје Хезболаха из ваздуха, са копна и мора, али и на мостове и путеве у јужном Либану који су били како у зони, тако и изван зоне одговорности трупа УН.

Савет безбедности УН је резолуцијом 1701 од 11. августа 2006. године позвао Хезболах да одмах обустави

сва оружана дејства, а Израел да се уздржи од офанзивних војних операција у Либану. Истом резолуцијом број припадника мисије значајно је увећан са дотадашњих 2.000 на 15.000 припадника. Први пут су као део мисије ангажоване и морнаричке снаге.

Данас у мисији учествује близу 12.000 припадника оружаних снага из Бангладеша, Белгије, Брунеа, Камбоџе, Кине, Хрватске, Кипра, Данске, Ел Салвадора, Француске, Македоније, Немачке, Гане, Грчке, Гватемале, Мађарске, Индије, Индонезије, Ирске, Италије, Малезије, Непала, Нигерије, Португалије, Катар, Републике Кореје, Сијера Леонеа, Словеније, Шпаније, Србије, Танзаније и Турске.

Од краја 2010. године у мисији, као део шпанског контингента, учествује и 5 припадника Војске Србије.

Текст и фотографије преузети из књиге др Зорана Весића „Војска Србије у мировним мисијама“, која је изашла из штампе у издању Медија центра „Одбрана“.

